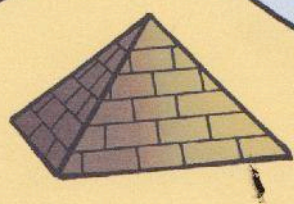
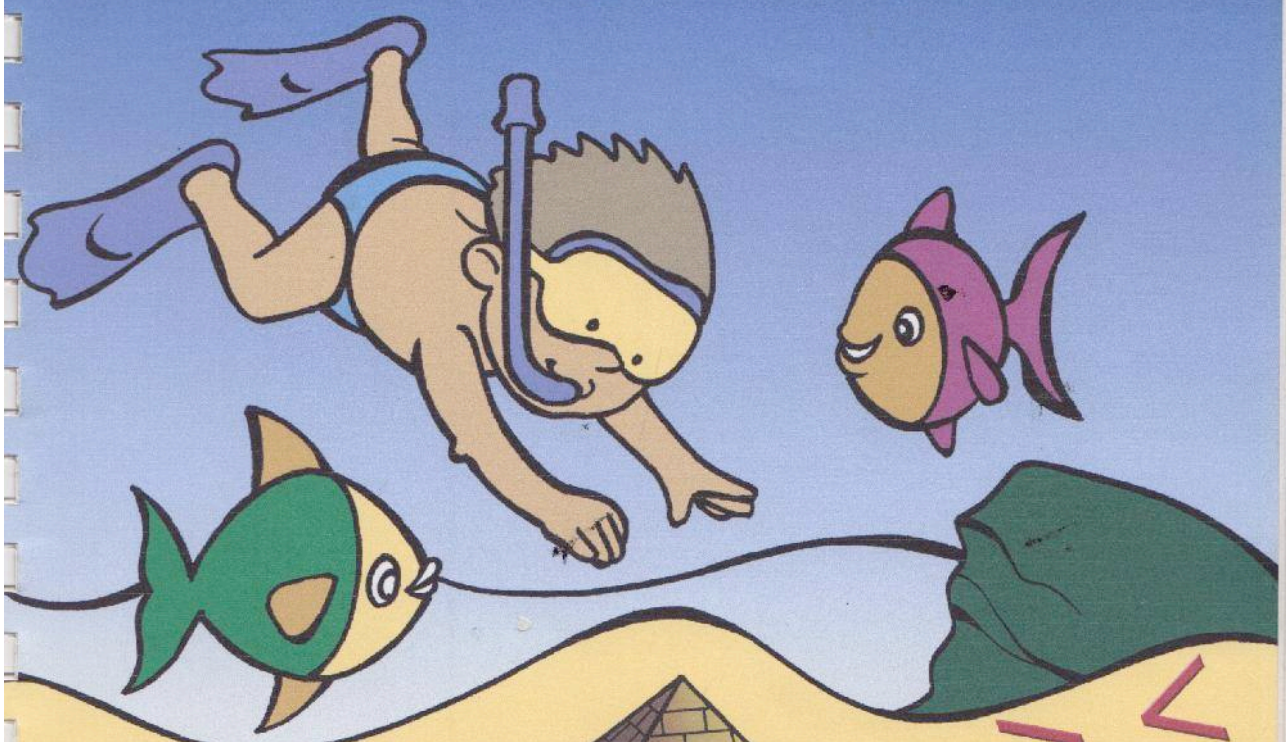

15

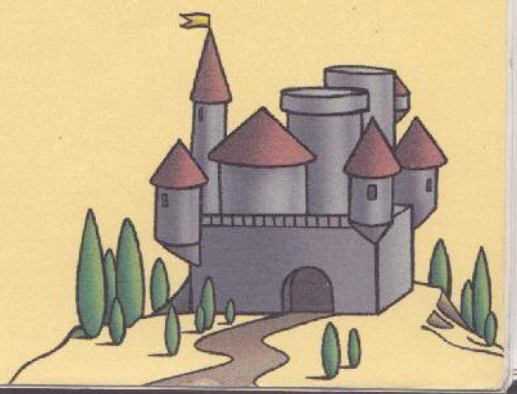
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

МАТЕМАТИКА

за второ одделение

$$1 + 6 =$$

автори

МАТЕМАТИКА

за второ отделение

издавач

1

Форми во просторот,
форми во рамнината и
односи меѓу нив

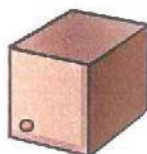
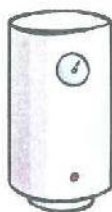
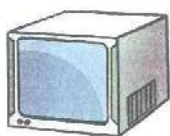

Коцка

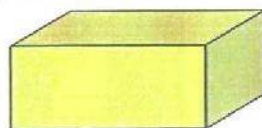
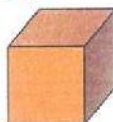
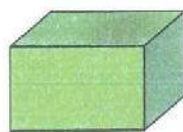
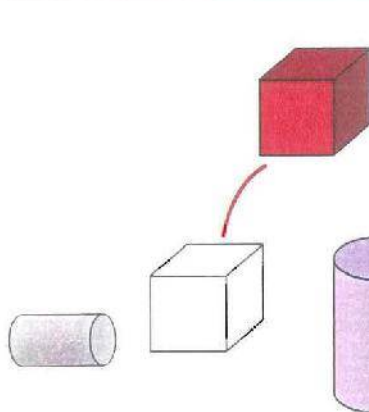
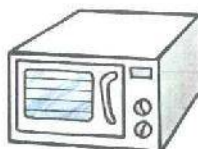
Што гледаш на сликата?
Кои предмети имаат форма на коцка?

1

Со црвена боичка обележи ги предметите кои имаат форма на коцка.

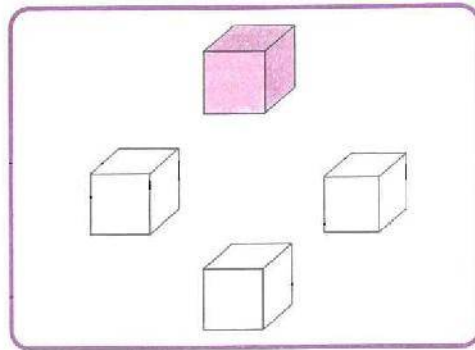
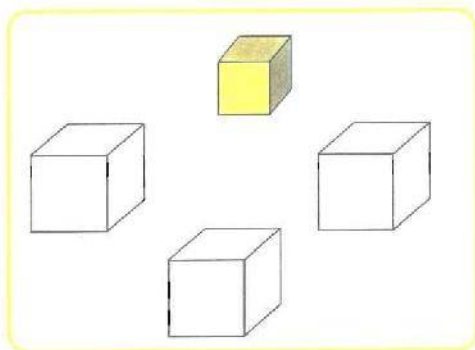
2

Со црвена боичка поврзи ја несобоената коцка со секоја од обоените коцки.

3

Обој ги коцките според примерот.

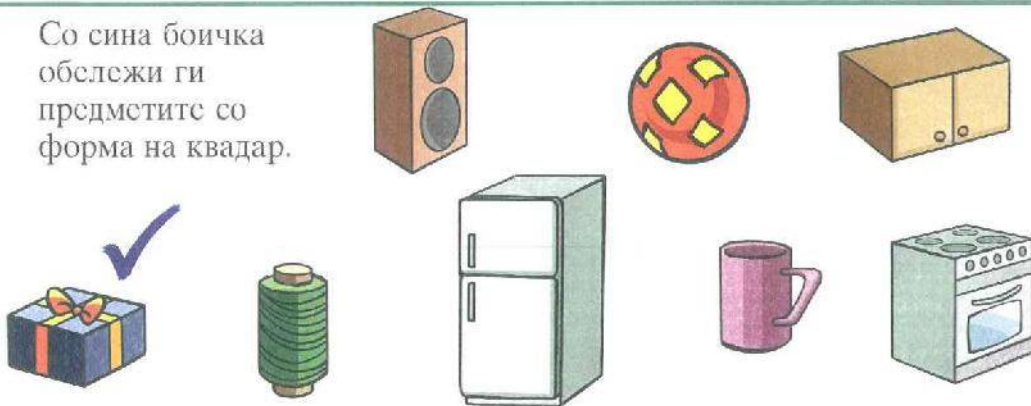
4

Квадар

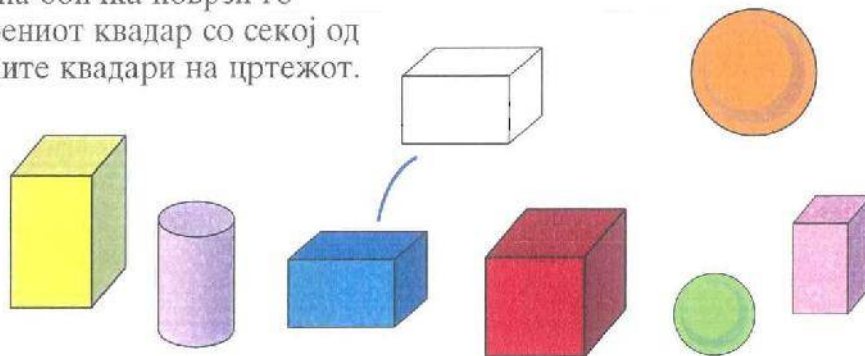
1
Што гледаш
на сликата?
Кои предмети
имаат форма
на квадар?

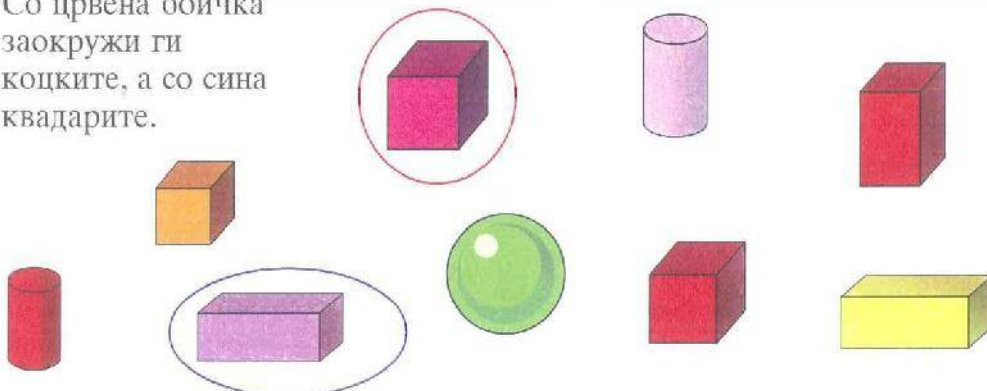
2
Со сина боичка
обележи ги
предметите со
форма на квадар.

3
Со сина боичка поврзи го
необоеениот квадар со секој од
обоените квадрати на цртежот.

4
Со црвена боичка
заокружи ги
коцките, а со сина
квадарите.

Топка

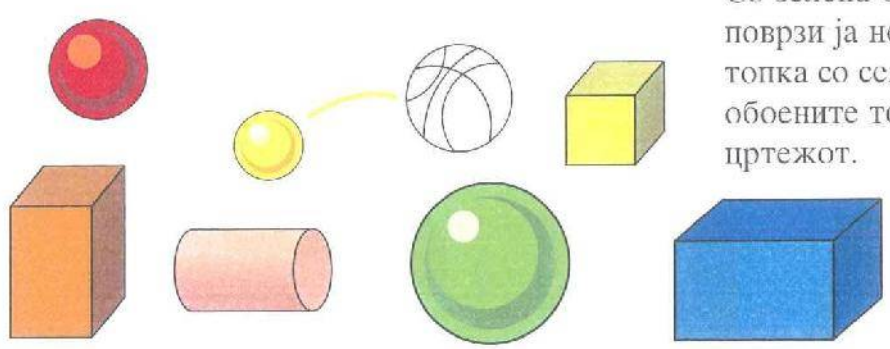
Што гледаш на сликата? Кои предмети имаат форма на топка?

1

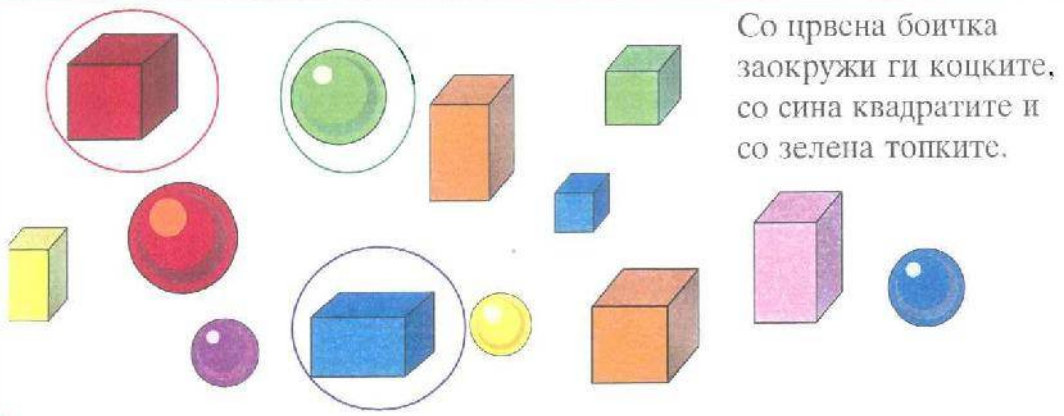
Со зелена боичка обележи ги предметите со форма на топка.

2

Со зелена боичка поврзи ја необоената топка со секоја од обоените топки на цртежот.

3

Со црвена боичка заокружи ги коцките, со сина квадратите и со зелена топките.

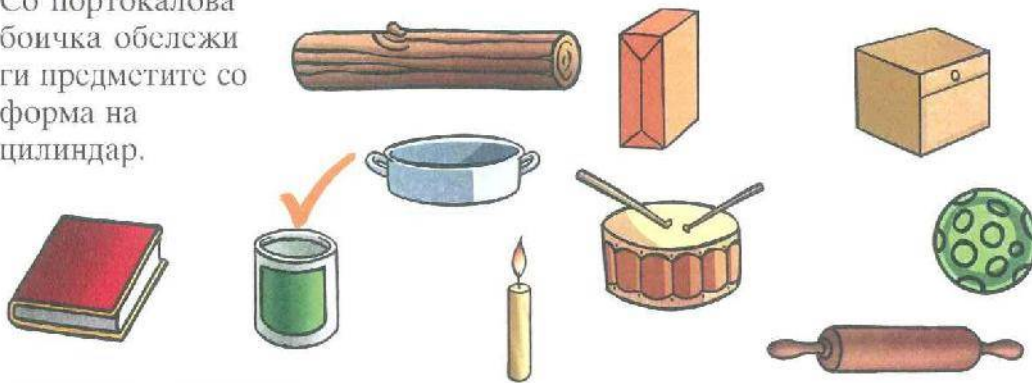
4

Цилиндар

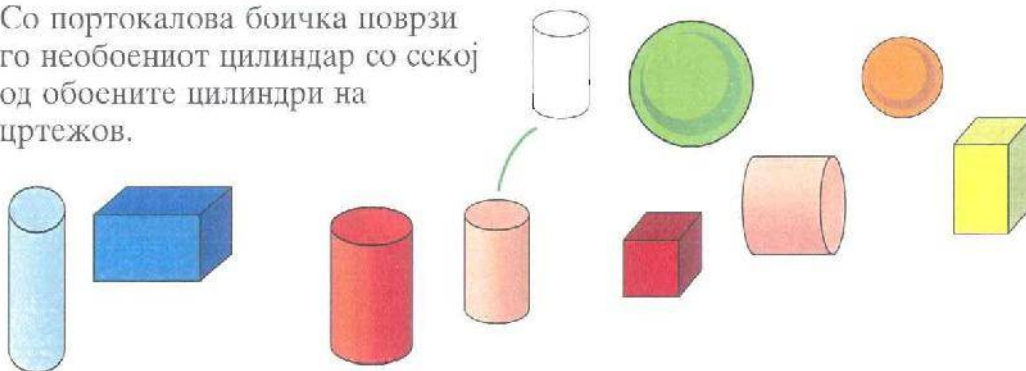
1 Што гледаш на сликата? Кои предмети имаат форма на цилиндар?

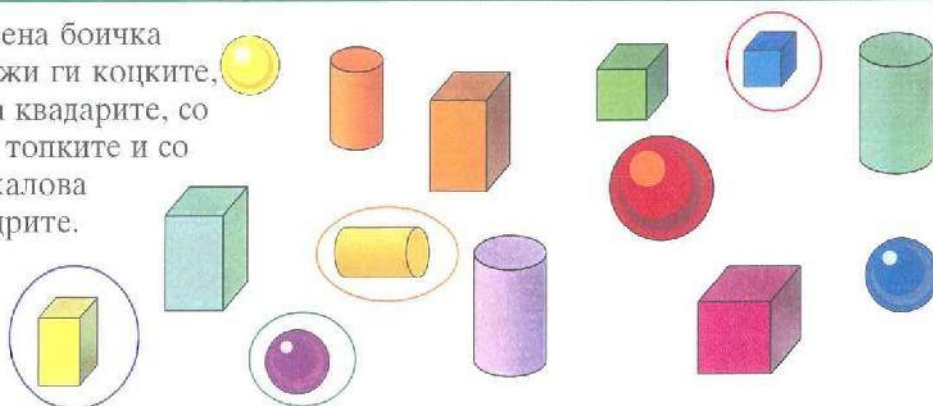
2 Со портокалова боичка обележи ги предметите со форма на цилиндар.

3 Со портокалова боичка поврзи го небоениот цилиндар со секој од обоените цилиндри на цртежов.

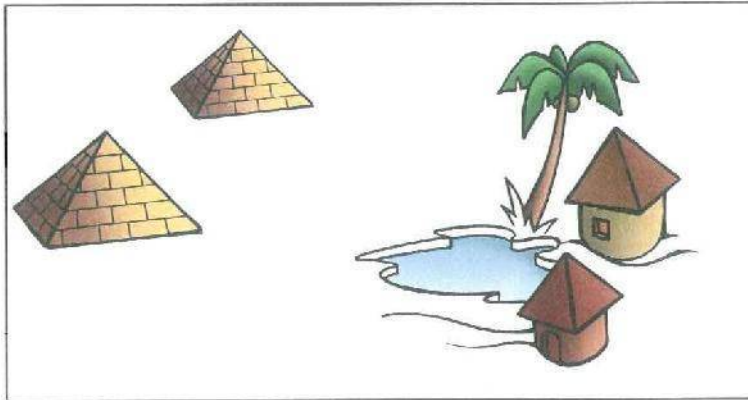

4 Со црвена боичка заокружи ги коцките, со сина квадратите, со зелена топките и со портокалова цилиндрите.

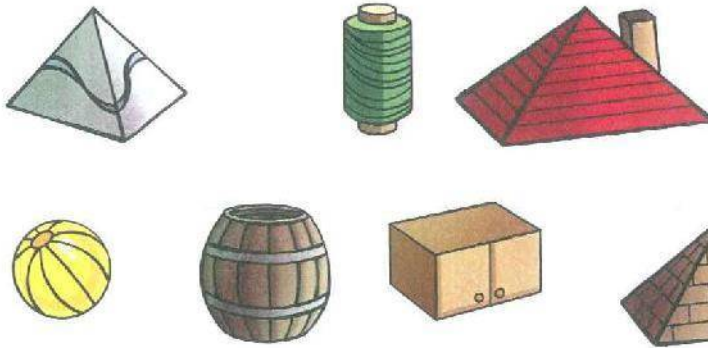

Пирамида

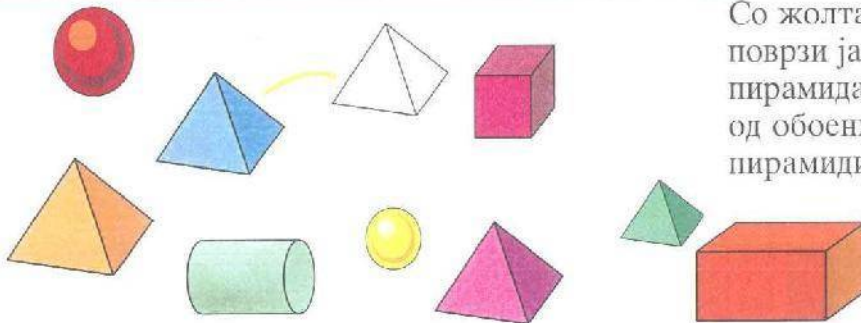
Што гледаш на сликата? Кои предмети имаат форма на пирамида?

1

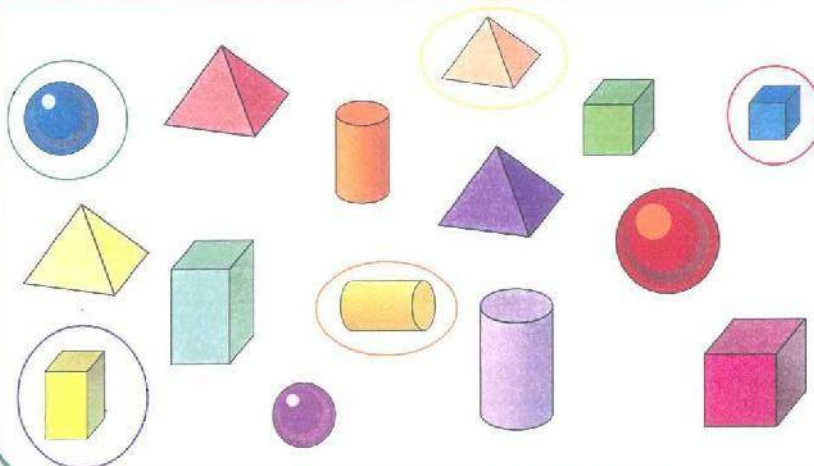
Со жолта боичка обележи ги предметите со форма на пирамида.

2

Со жолта боичка поврзи ја несобоената пирамида со секоја од обоените пирамиди.

3

Со црвена боичка заокружи ги коцките, со сина квадарите, со зелена топките, со портокалова цилиндриците и со жолта пирамидите.

4

Конус

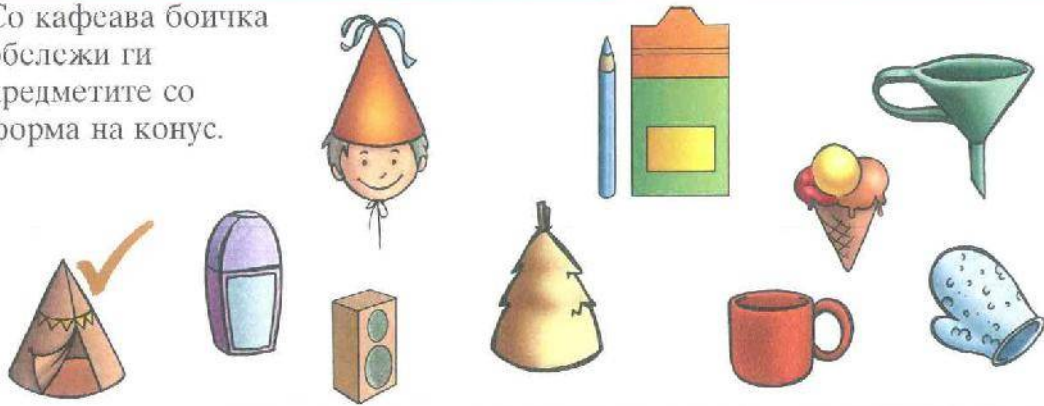
1

Што гледаш на сликата? Кои предмети имаат форма на конус?

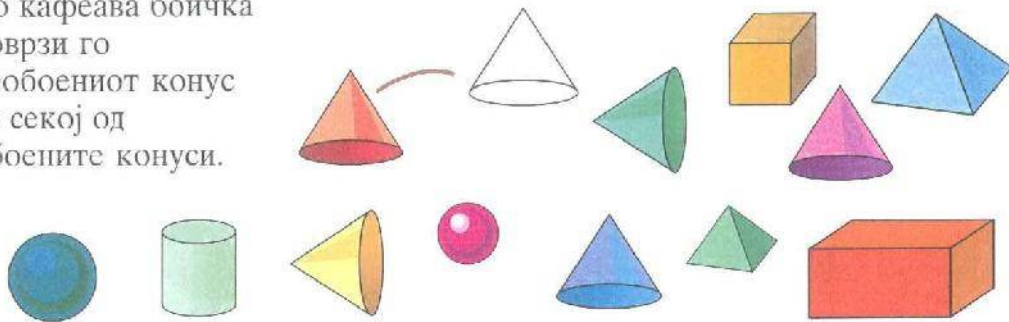
2

Со кафева боичка облежи ги предметите со форма на конус.

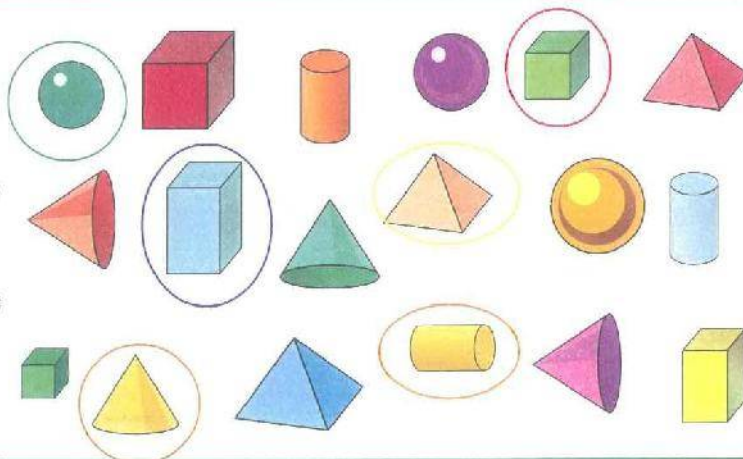
3

Со кафева боичка поврзи го необоениот конус со секој од обоените конуси.

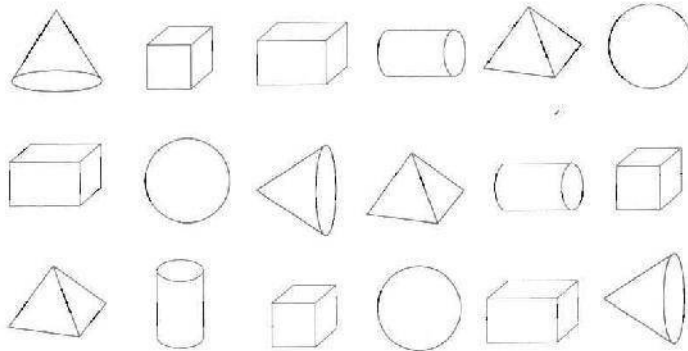

4

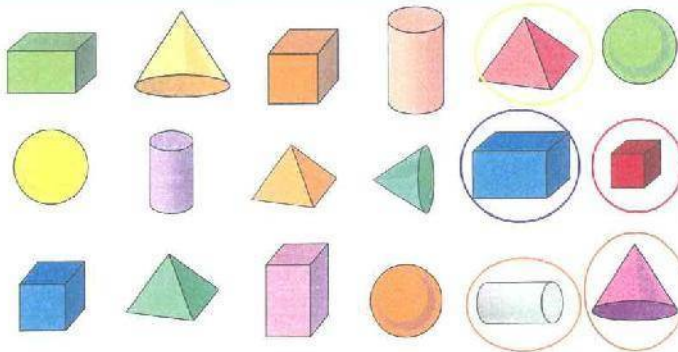
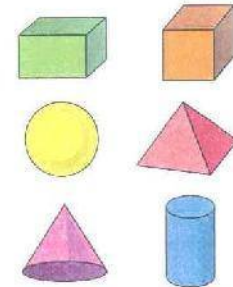
Со црвена боичка заокружи ги коцките, со сина квадратите, со зелена топките, со портокалова цилиндриците, со жолта пирамидите и со кафева конусите.

Коцка, квадар, топка, цилиндар, конус и пирамида

Обој според
покажаниот
пример:

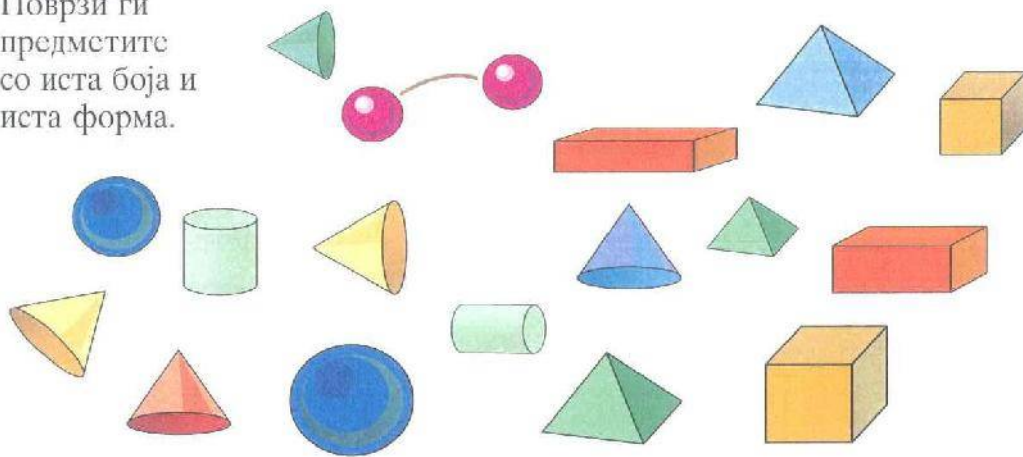
Со црвена боичка
заокружи ги коцките,
со сина квадарите, со
зелена топките, со
портокалова
цилиндрите, со жолта
пирамидите и со
кафеава конусите.

Со црвена боичка
заокружи ги
предметите кои
имаат форма на
коцка, со сина оние
во форма на квадар,
со зелена оние во
форма на топка, со
портокалова оние
во форма на
цилиндар, со жолта
тие во форма на
пирамида и со
кафеава тие со
форма на конус.

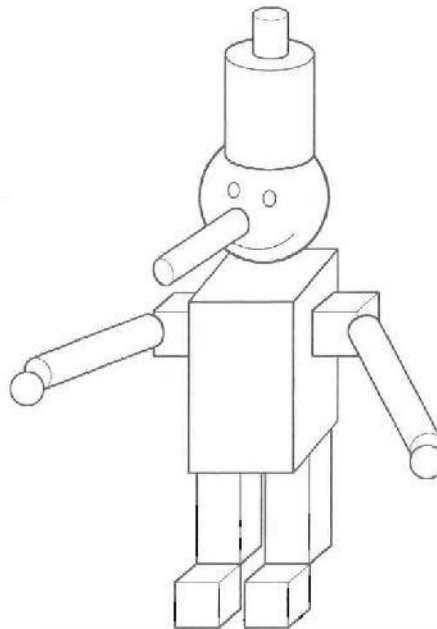
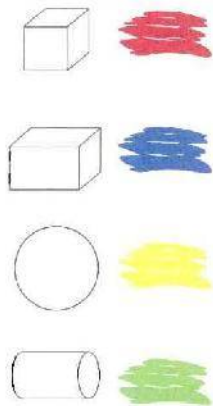
Поврзи ги предметите со иста боја и иста форма.

4

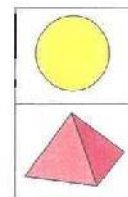
Обој ги деловите и роботот според покажаното.

5

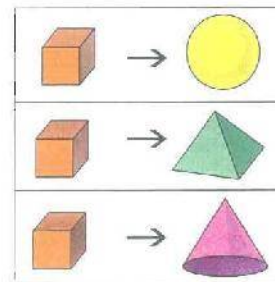
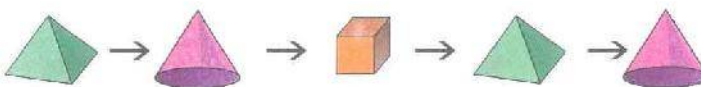
Поврзи го со стрелка геометрското тело што следува.

6

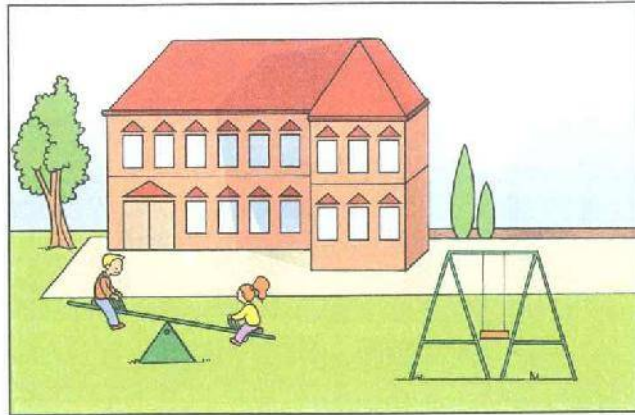
Поврзи ги со стрелка геометрските тела што следуваат.

7

Триаголник

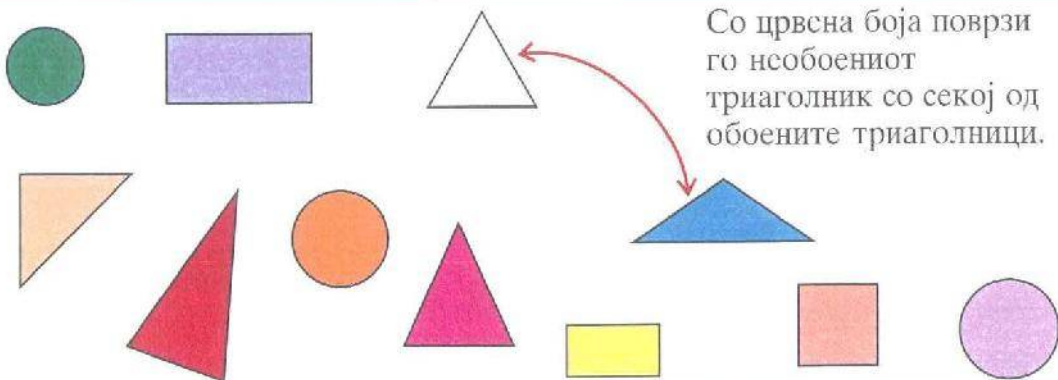
Што гледаш на сликата? Каква е формата на сообраќајниот знак? Дали има други предмети во форма на триаголник?

1

Со црвена боичка обележи ги знаците кои имаат форма на триаголник.

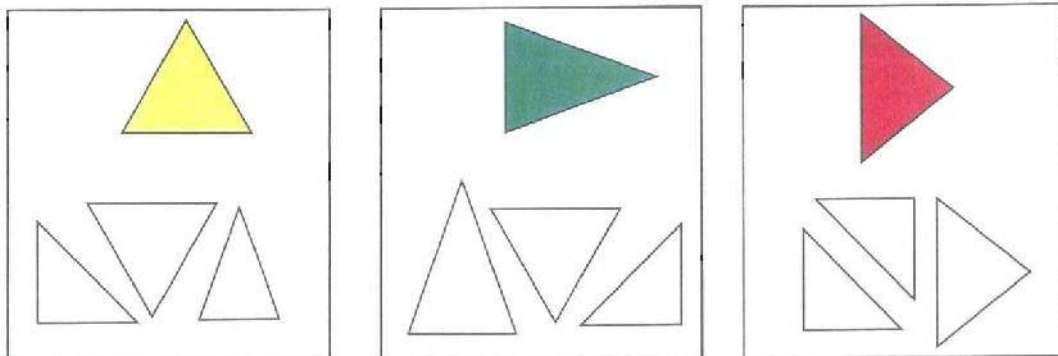
2

Со црвена боја поврзи го несоборениот триаголник со секој од обоените триаголници.

3

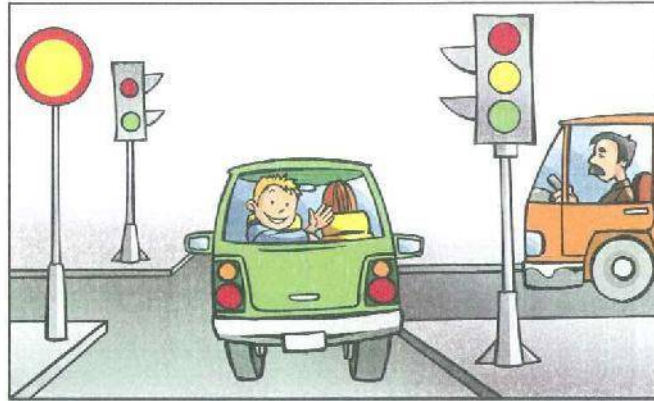
Обој ги триаголниците според примерот.

4

Круг

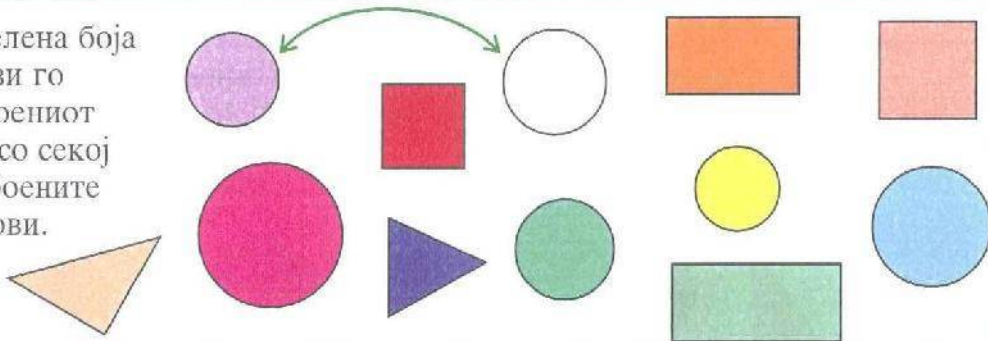
1 Што гледаш на сликата? Каква е формата на сообраќајниот знак? Дали има други предмети кои содржат кругови?

2 Со зелена боичка обележи ги знаците кои имаат форма на круг.

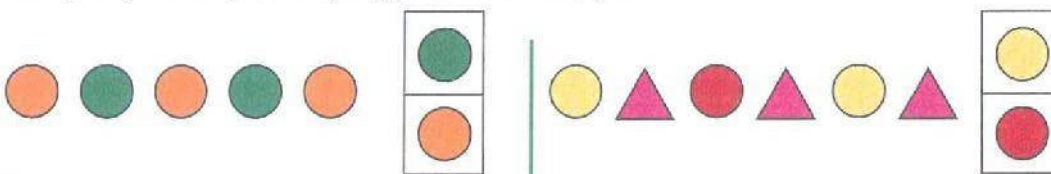
3 Со зелена боја поврзи го необоениот круг со секој од обоените кругови.

4 Доврши го боецето.

5 Поврзи ја со стрелка фигурата што следува.

Квадрат и правоаголник

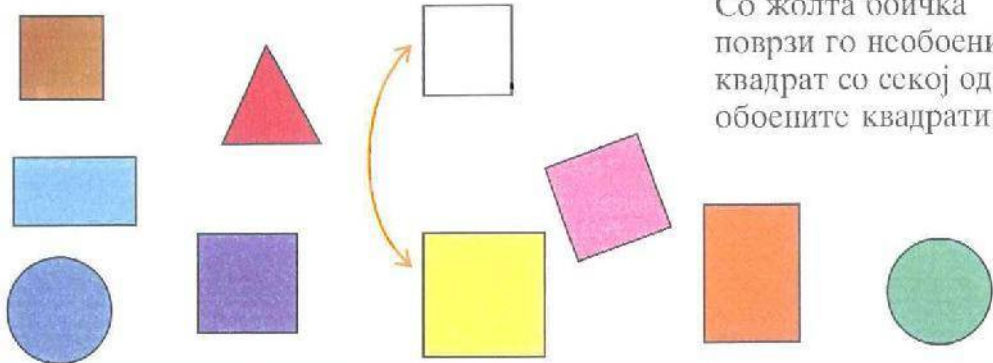
Што гледаш на сликата? Какви форми имаат плочките во купатилото?

1

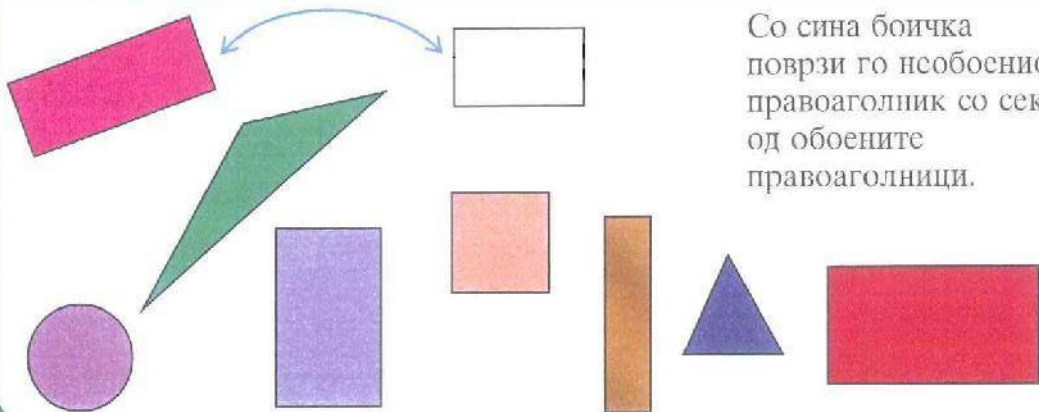
Со сина боичка обележи ги знаците кои имаат форма на правоаголник, а со жолта знаците кои имаат форма на квадрат.

2

Со жолта боичка поврзи го несобоениот квадрат со секој од обоените квадрати.

3

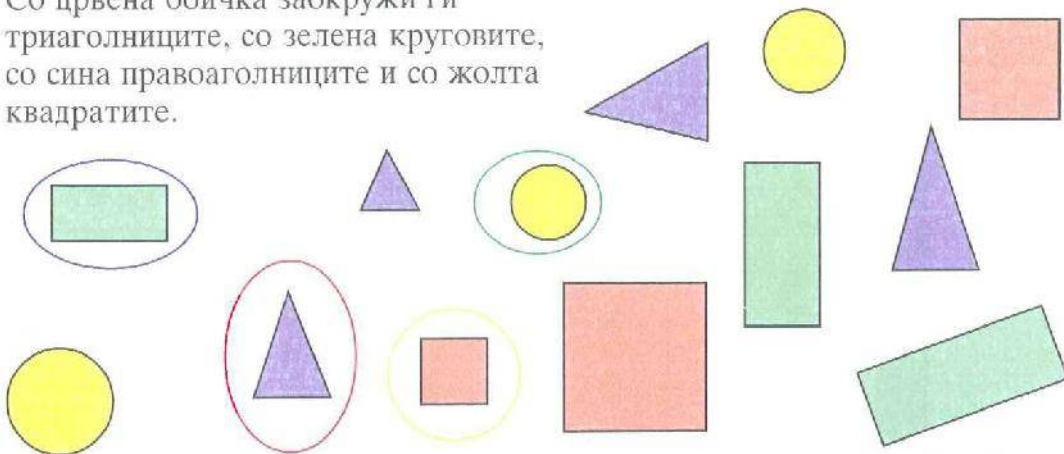
Со сина боичка поврзи го несобоениот правоаголник со секој од обоените правоаголници.

4

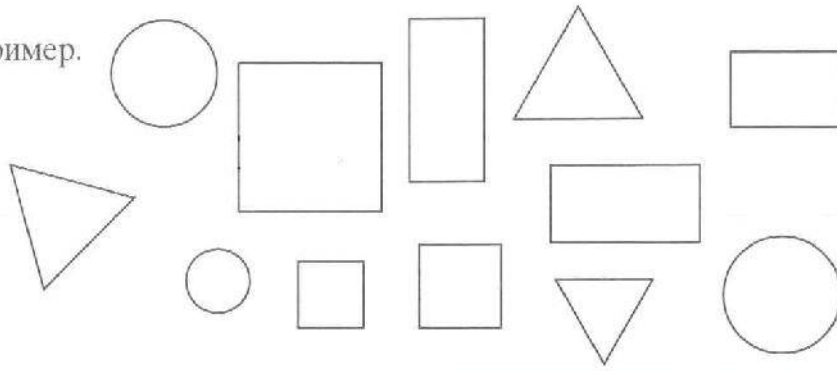
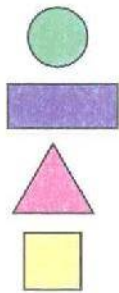
Со црвена боичка заокружи ги триаголниците, со зелена круговите, со сина правоаголниците и со жолта квадратите.

5

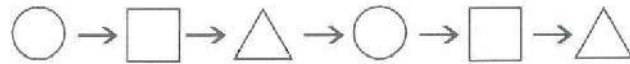
Обој според покажаниот пример.

6

Поврзи ја со стрелка фигурата што следува.

7

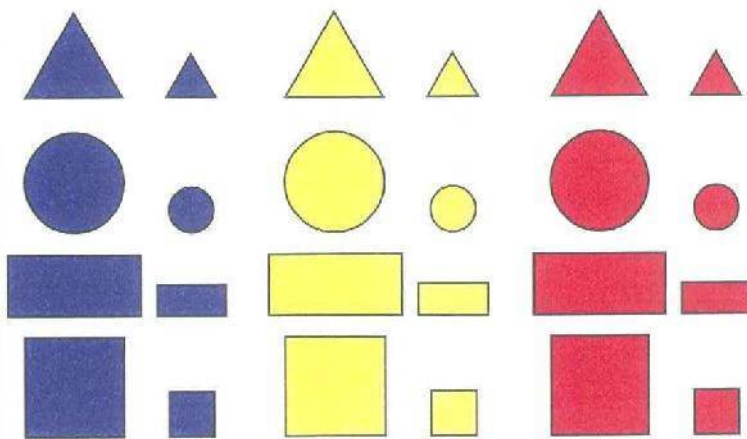

Означи според покажаниот пример.

8

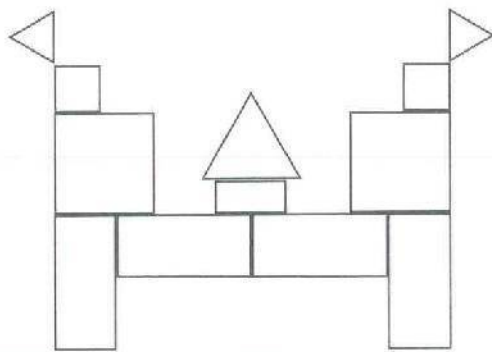
		✓		
		✓		

Логички плочки. Формирање фигури

На цртежот се дадени логички плочки. Тие имаат форма на триаголник, круг, квадрат и правоаголник. Ги има во три бои: сина, жолта и црвена, и во две големини.

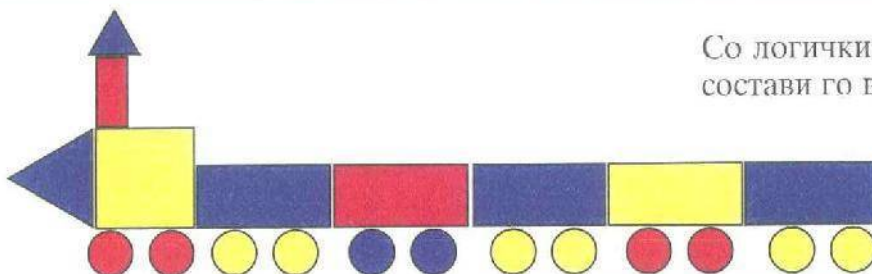
1

Обој го цртежот според шемата. Со логичките плочки состави го замокот.

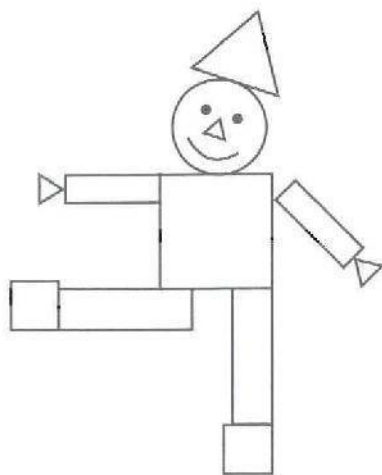
		✓	
	✓		
			✓

2

Со логичките плочки состави го возот.

3

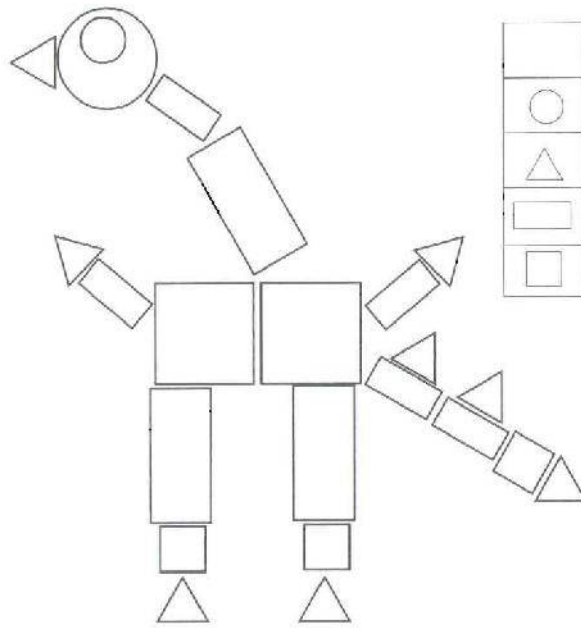

Обој го цртежот според шемата, а потоа со логичките плочки состави го роботот.

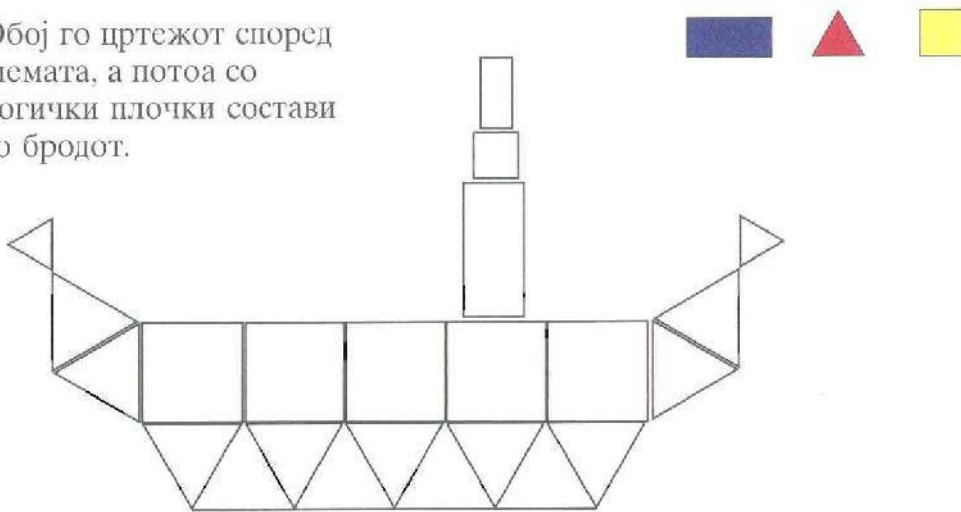
			✓
		✓	
	✓		
		✓	

4

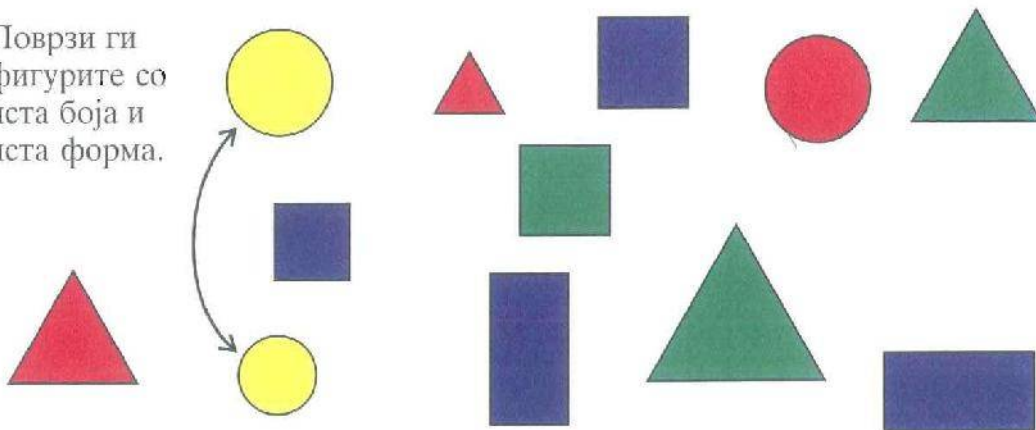
5 Обој го цртежот според шемата, а потоа со логичките плочки состави ја фигурата.

6 Обој го цртежот според шемата, а потоа со логички плочки состави го бродот.

7 Поврзи ги фигурите со иста боја и иста форма.

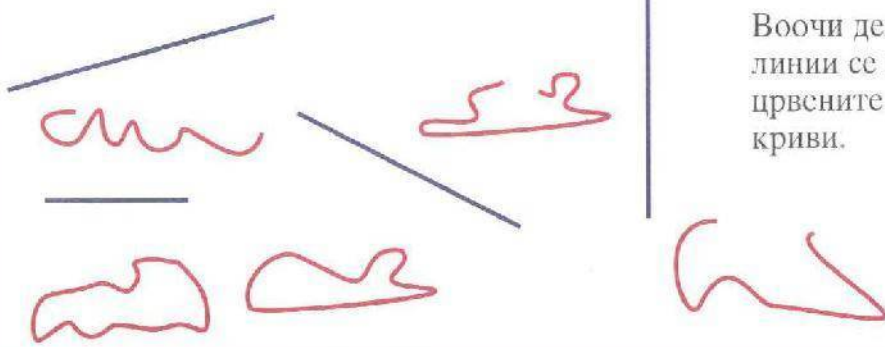

Крива и права линија

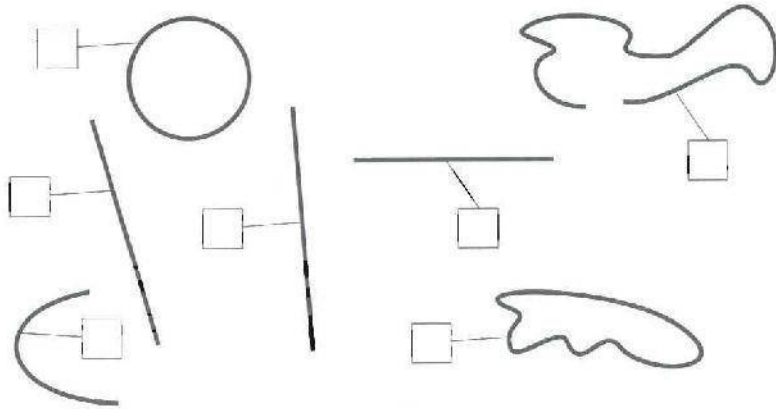
Разгледај ја сликата. Забележувај дека оградата и јагето за сушење на алишта се прави линии, а патот од куќата до чешмата и цребото за вода се криви линии.

1

Воочи дека сините линии се прави, а црвените линии се криви.

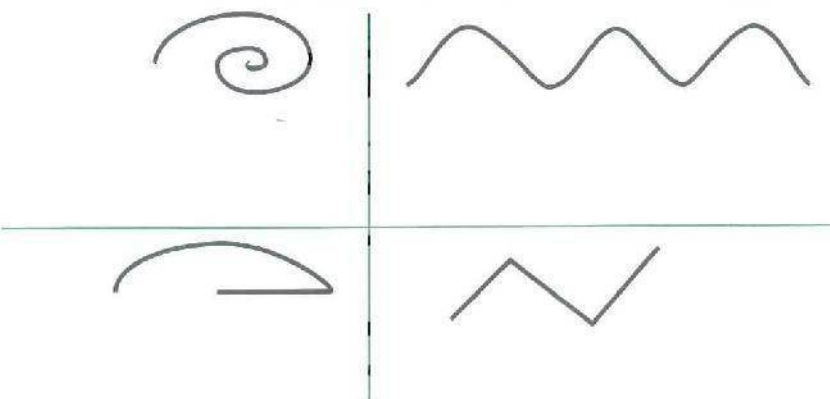
2

Означи според шемата:

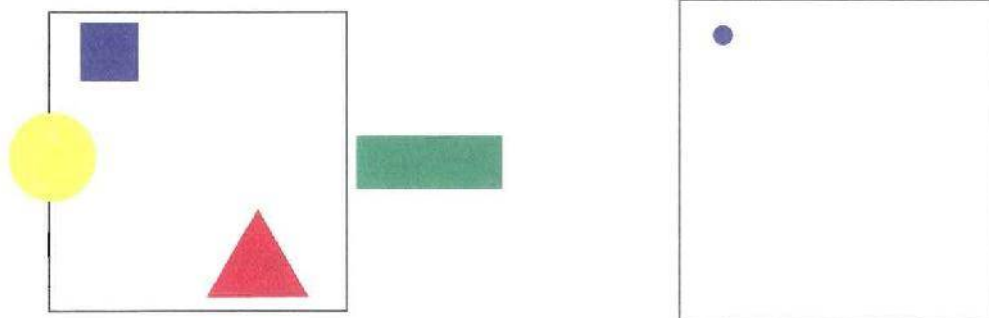
3

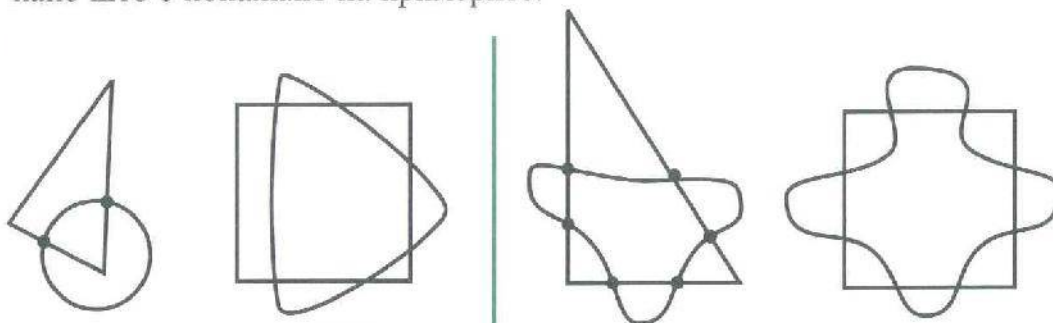
Нацртај линии слични на дадените.

4

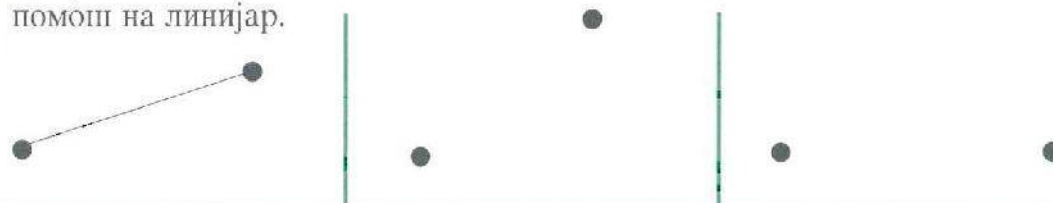
Според местата кои ги имаат, претстави ги со точки фигурите од сликата и означи ги на квадратот десно во соодветната боја.

Означи ги заедничките точки на линиите како што е покажано на примерите.

Поврзи ги точките со помош на линијар.

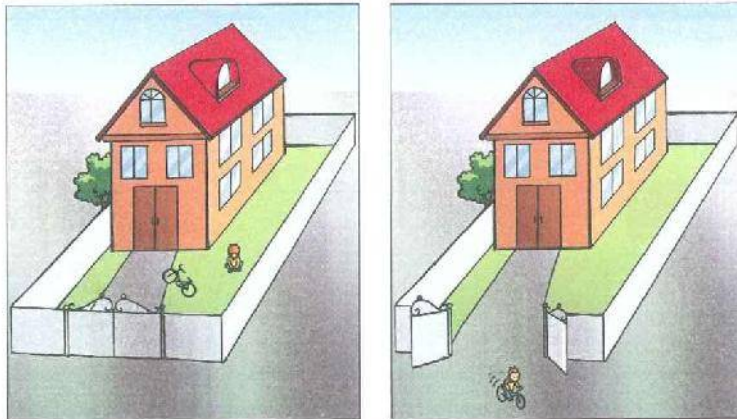
Нацртај криви линии слични на дадените.

Поврзи ги точките со помош на линијар.

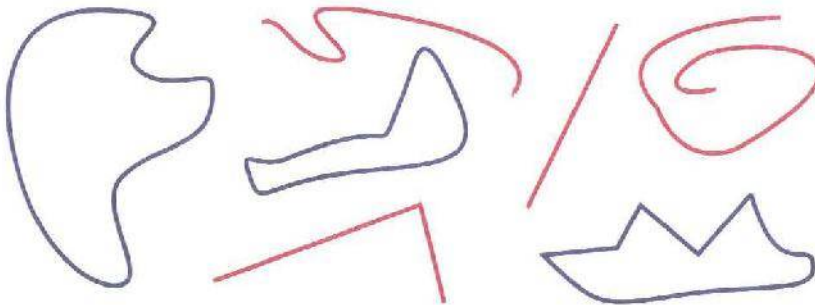

Отворена и затворена линија

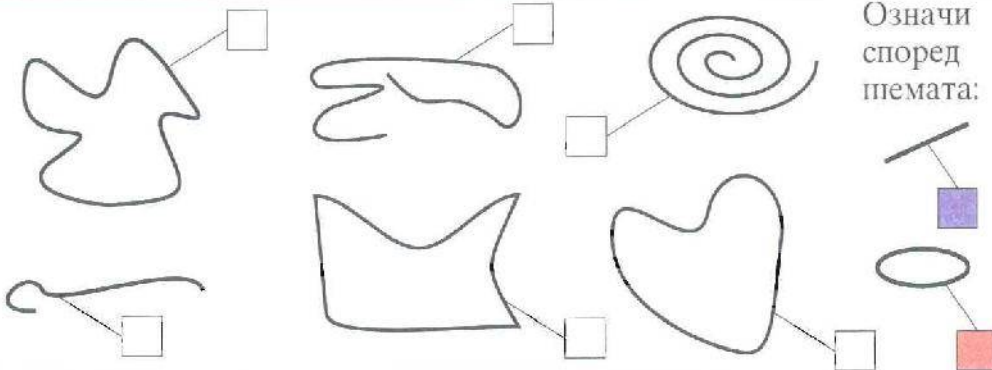
Разгледувај ги сликите. Забележувај дека на едната слика оградата е затворена, а на другата таа е отворена.

1

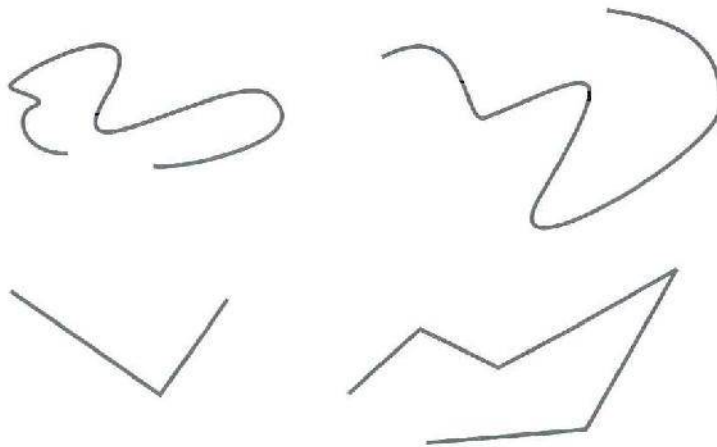
Воочи дека сите линии се затворени, а црвените линии се отворени.

2

Означи според шемата:

3

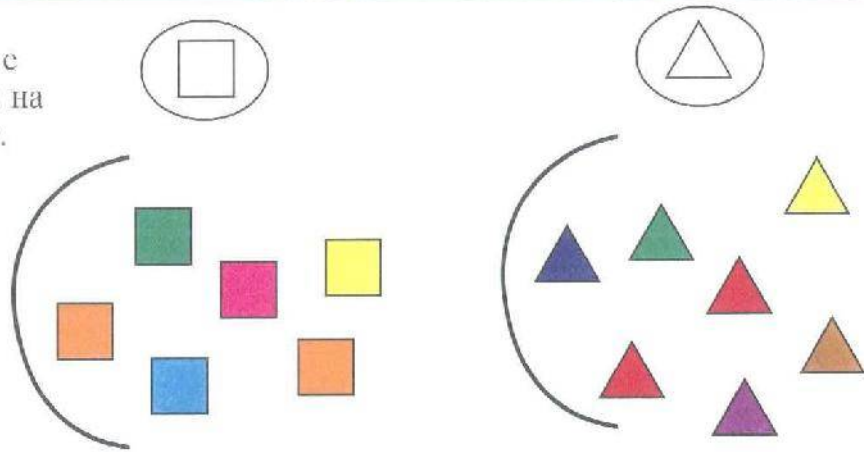

Затвори ги отворените криви линии.

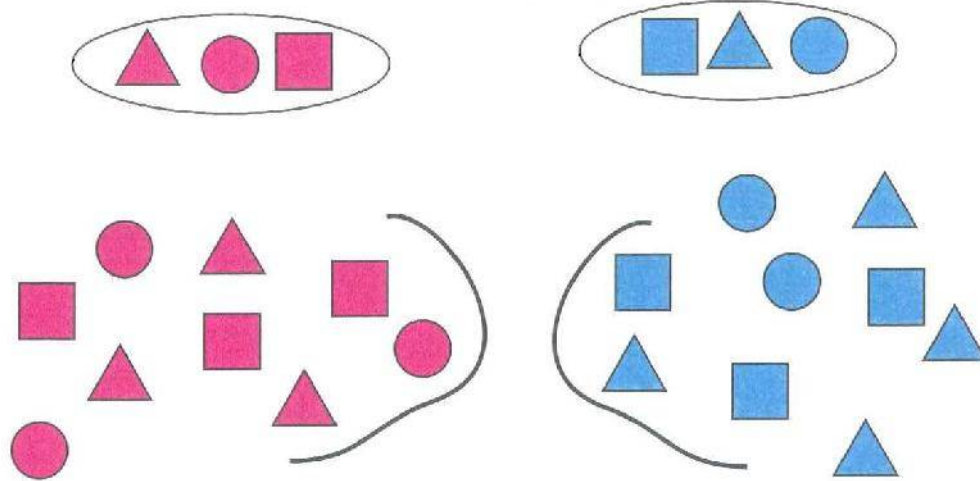
4

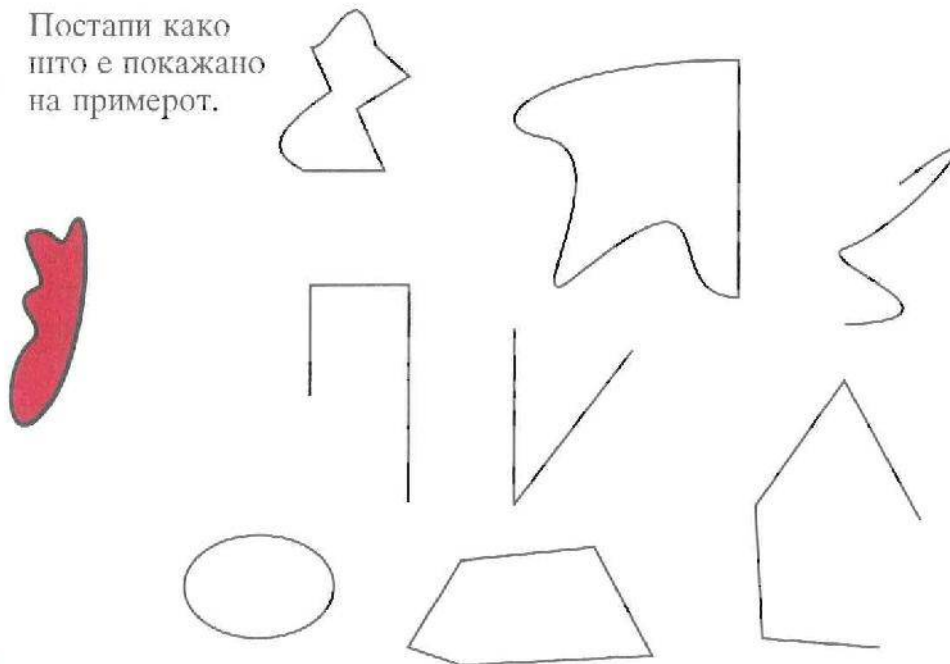
5
Постапи како што е покажано на примерот.

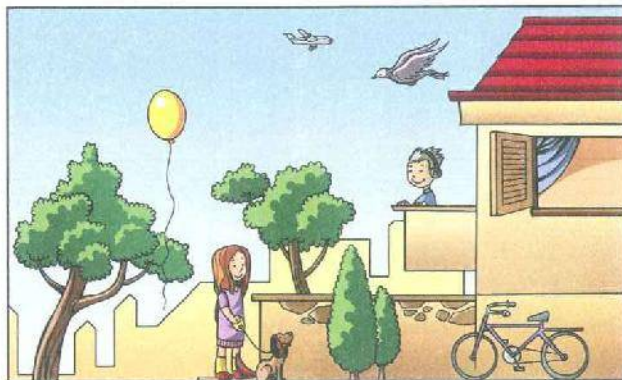
6
Постапи како што е покажано на примерот.

7
Постапи како што е покажано на примерот.

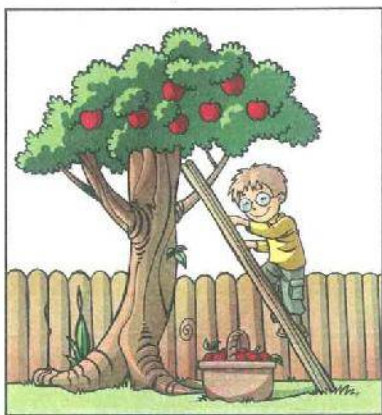
Горе – долу

Бојан е на тераса.
Именувај ги предметите што за Бојан се горе, а потоа именувај ги предметите што за Бојан се долу.

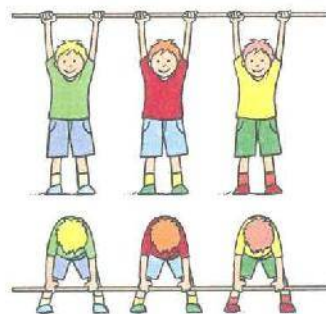
1

Што е за Бојан горе,
а што е долу?

Разгледај ги
сликите. Што
забележуваат?

2

Што е за Бојан горе, а што е долу?

3

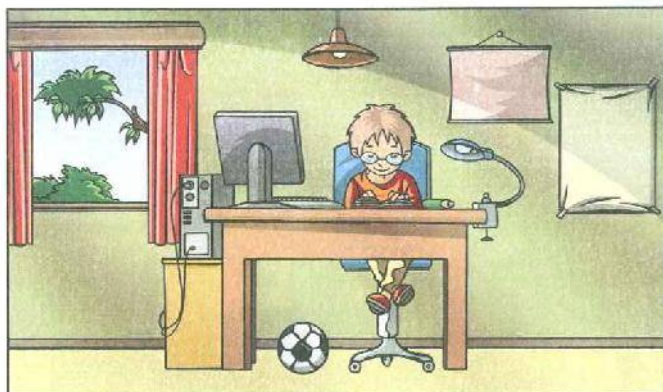

Над – под

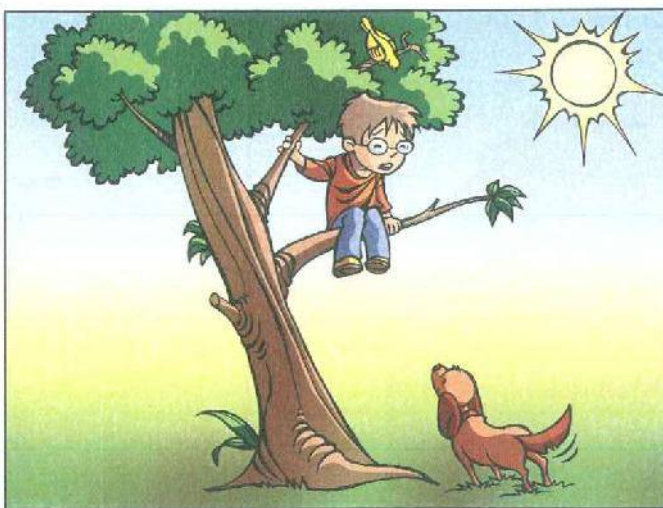
1

Бојан седи и учи.
Именувај ги предметите што се под Бојан и оние што се над Бојан.

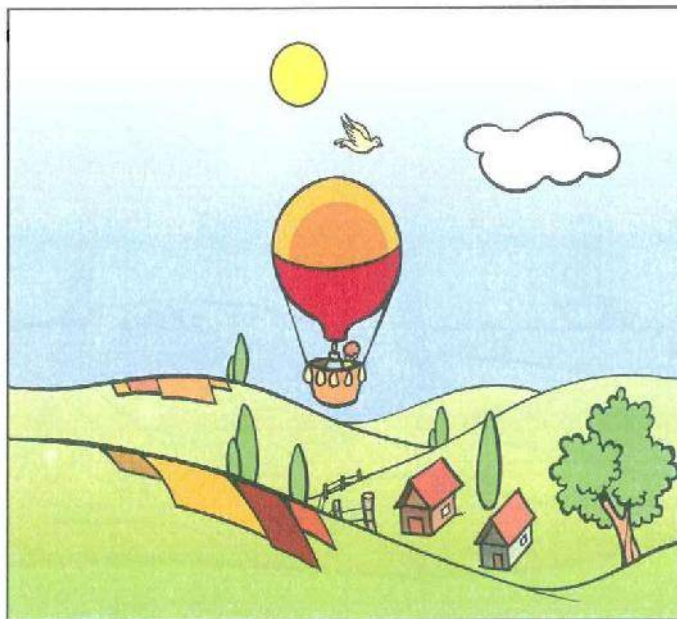
2

Со црвена боичка поврзи го Бојан со она што е над него, а со сина со она што е под него.

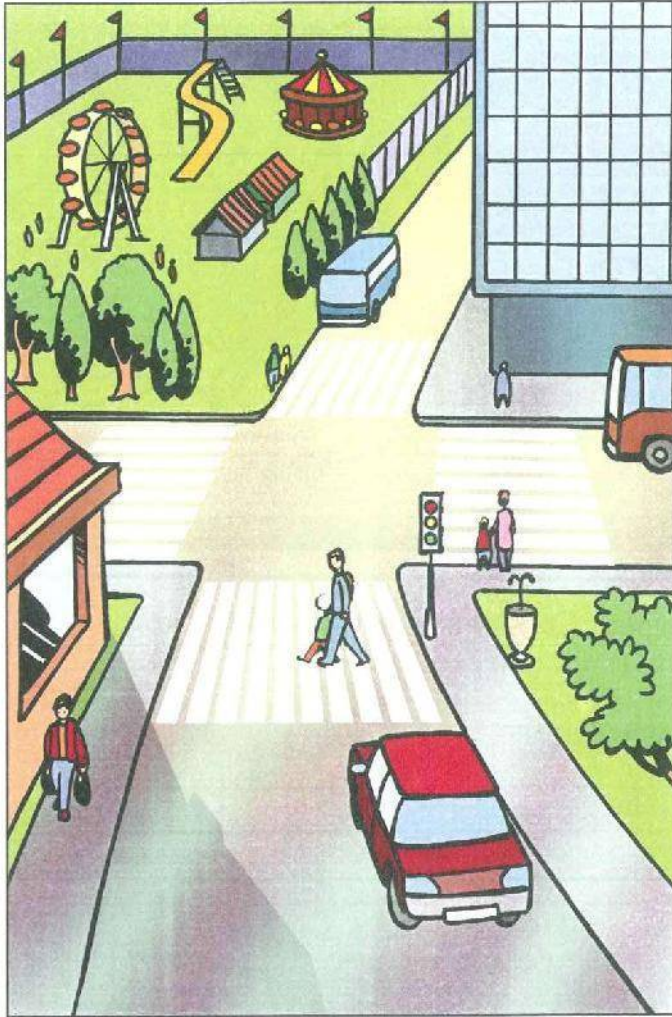
3

Бојан лета со балон. Она што е над Бојан означи го со ✓, а она што е под Бојан означи го со ✓.

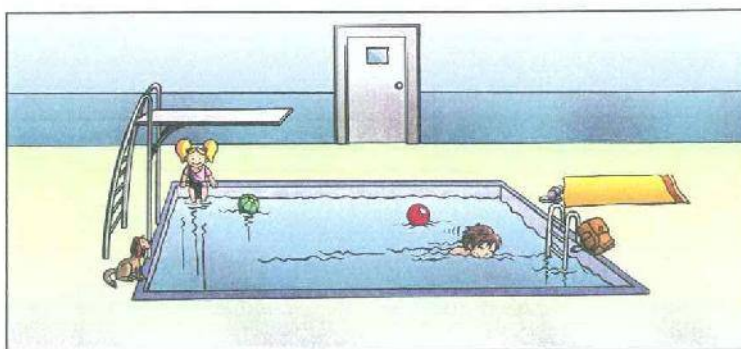

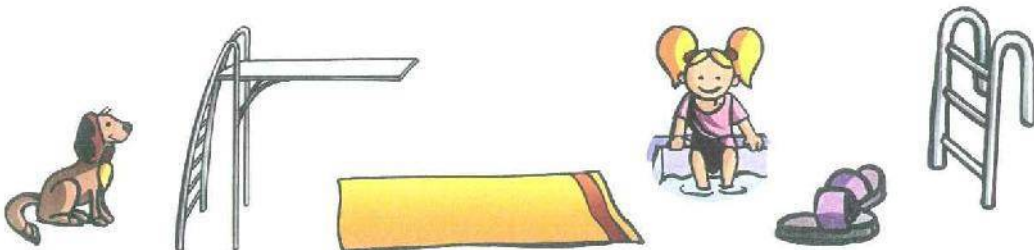
Блиску – далеку

1
Бојан и татко му преминуваат улица на пешачки премин. Блиску до нив се: автомобилот, фонтаната и семафорот. Далеку од нив се: циркусот, сипото комбе, дрворедите и автобусот.

2
Бојан плива во базен. Со ✓значи тоа што е далеку за Бојан, а со ✓значи тоа што е блиску за Бојан.

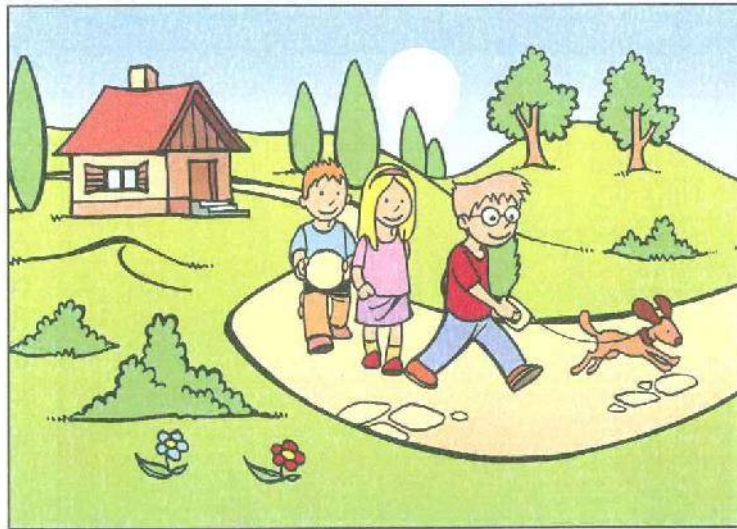

Пред – зад

1

Бојан со своето куче Шарко и другарите Илина и Марко излегол на прошетка. Кучето Шарко е пред Бојан, а куќата е зад нив. Што уште забележуваш?

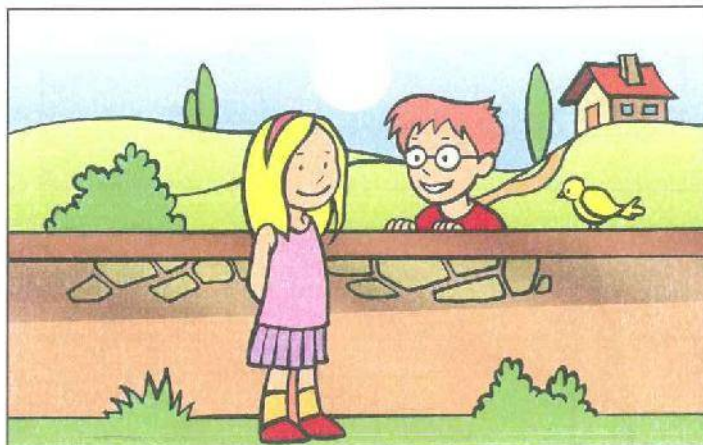
2

Бојан е во зоолошка градина. Со ✓ означи ги животните кои се пред Бојан, а со ✗ животните кои се зад Бојан.

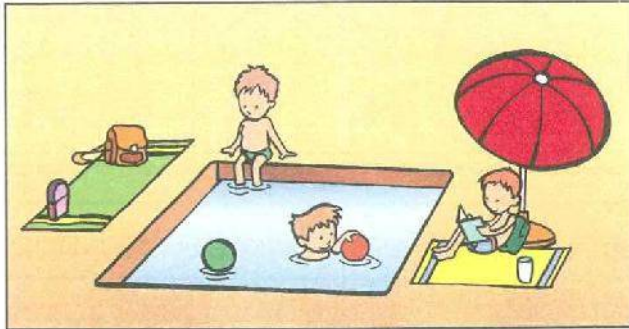

3

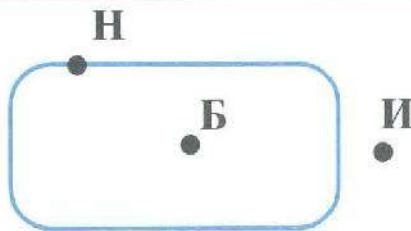
Бојан и Илина се сретнале кај оградата. Она што е пред оградата означи го со ✓, а она што е зад неа со ✗.

Внатре – надвор – на. Се допира.

Разгледај го цртежот. Забележуваш дека Дејан е во базенот, Илија е надвор од базенот, а Неат е на работ на базенот.

Точката **Б** го претставува детето кое е во базенот, точката **Н** детето кое е на работ од базенот и точката **И** детето кое е надвор од базенот.

Претстави со точки Н, Д и И кога:

Сите три деца се во базенот.

Дејан е на работ, а Неат и Илија се во базенот.

Неат е на работ, а Дејан и Илија се во базенот.

Илија е на работ, а Дејан и Неат се во базенот.

Дејан е во базенот, а Неат и Илија се надвор од базенот.

Неат е во базенот, а Дејан и Илија се надвор од базенот.

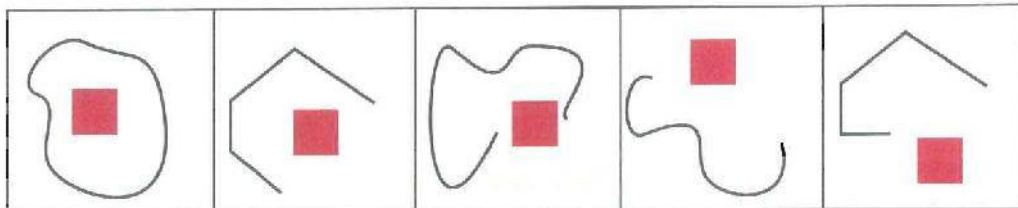

Илија е во базенот, а Дејан и Неат се надвор од базенот.

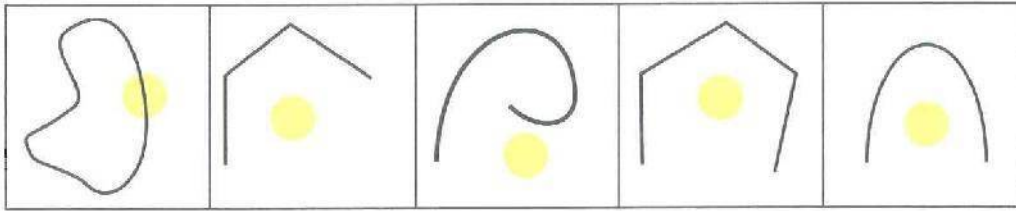
Сите три деца се надвор од базенот.

Доцртај ја затворената линија така што квадратот да биде внатре.

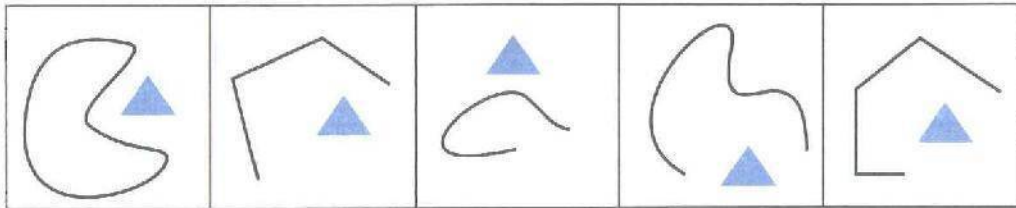

Доцртај ја затворената линија така што кругот да биде на линијата.

Доцртај ја затворената линија така што триаголникот да биде надвор.

Нацртај затворена линија така што:

Сите крукчиња се
внатре.

Сите крукчиња се
надвор.

Сините крукчиња се на
линијата, а црвените се
надвор.

Сините крукчиња се
на линијата, а
црвените се внатре.

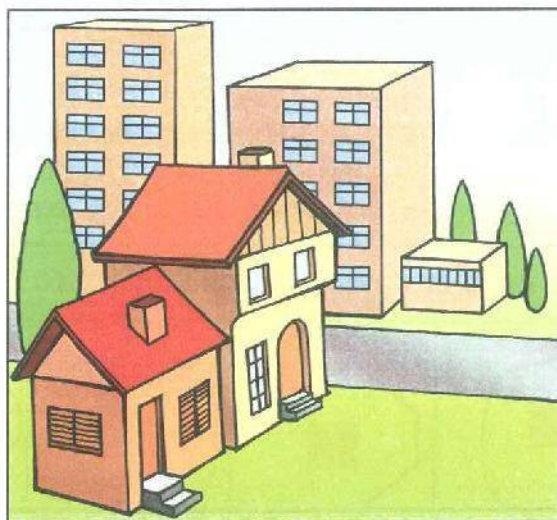

Црвените крукчиња се
внатре, а сините надвор.

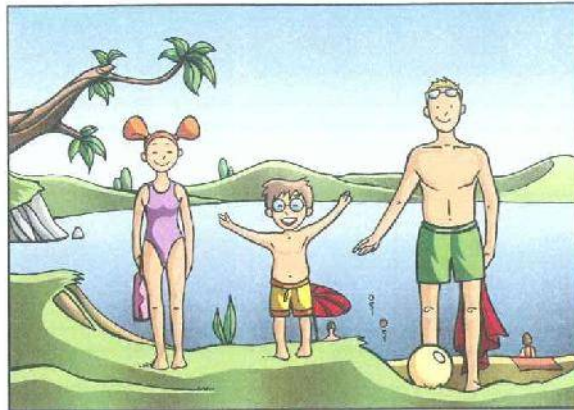

Сините крукчиња се
внатре, а црвените на
линијата.

8 На цртежот куќите се допираат, а зградите не се допираат. Дали куќите се допираат со зградите?

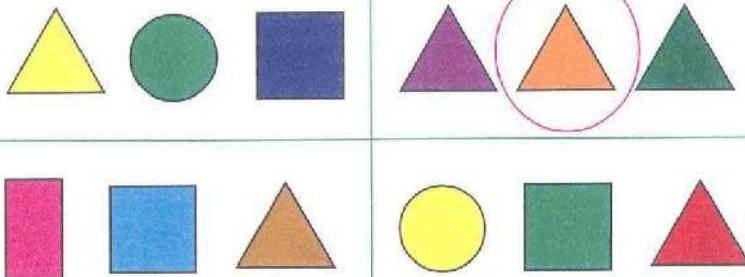

Меѓу, лево – десно

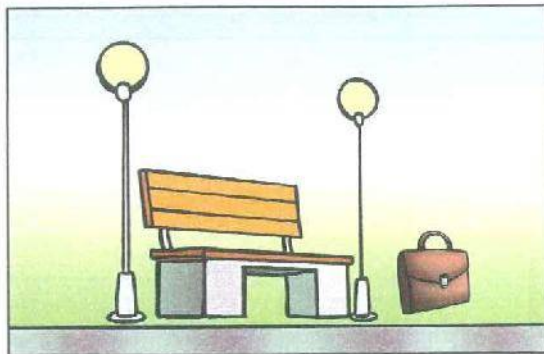
Бојан е на летување со чичко му и братучедка му. Забележуваш дека Бојан е меѓу чичко му и братучедка му.

1

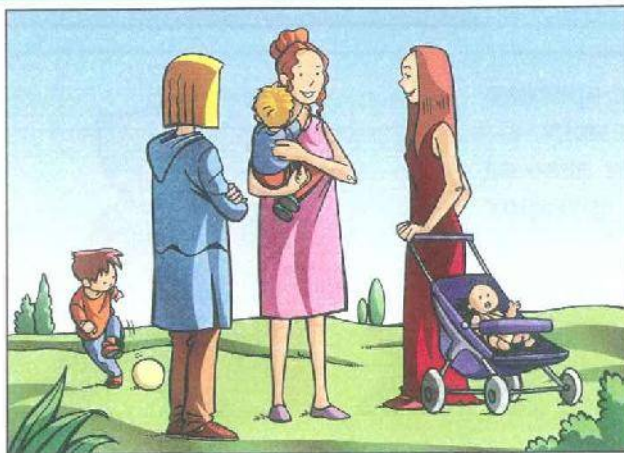
Заокружи ја фигурата којашто е меѓу другите фигури.

2

Со знакот ✓значи го предметот што е меѓу светилките.

3

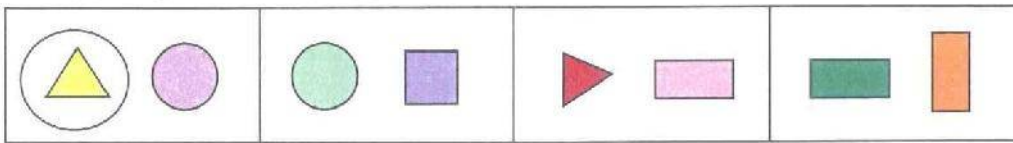
Бојан си игра во паркот. Мајка му разговара со сосетките. Тетка Наташа ѝ е од левата страна, а тетка Зорица од десната. Што држи тетка Зорица со левата рака?

4

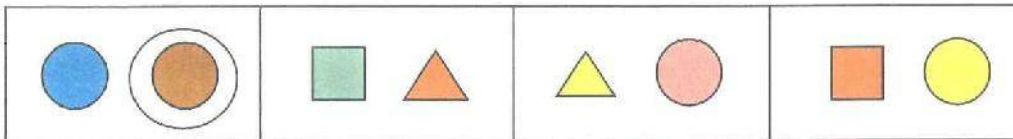
Заокружи ја левата фигура.

5

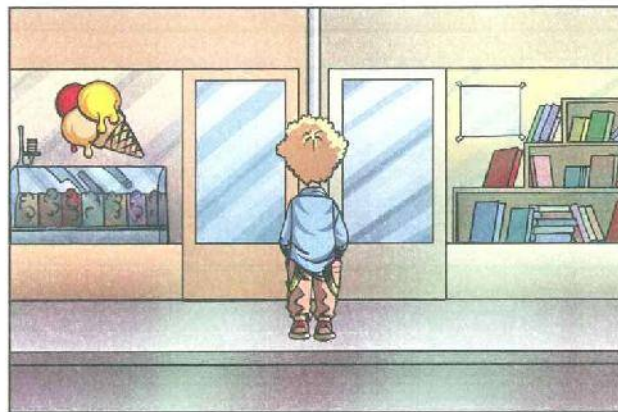
Заокружи ја десната фигура.

6

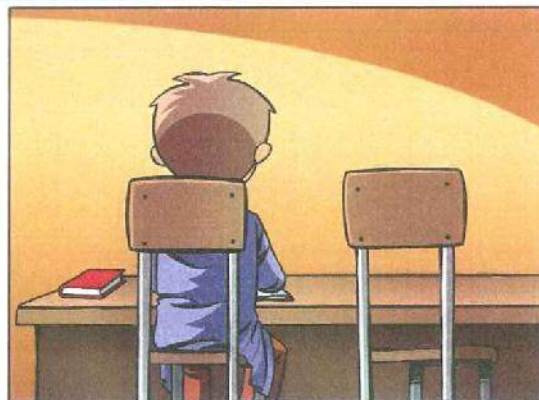
7

Кошаркарската топка е лево од Бојан.
Фудбалската топка е десно од Бојан.
Каква е положбата на продавниците во однос на Бојан?

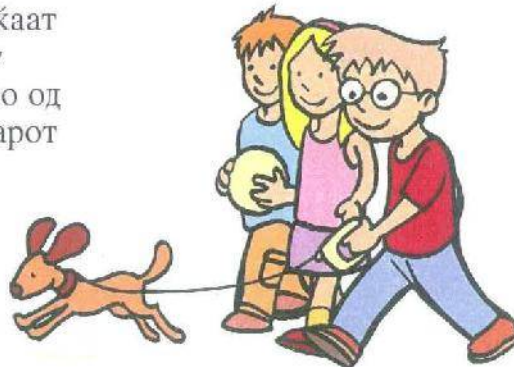
8

Бојан е на училиште. Лево од Бојан е книгата, а десно од Бојан е празното столче.
Со ✓ означи ја коцката којашто е десно од Марија.

9

Дејан, Илина и Марко се враќаат од прошетка. Илина оди меѓу своите другари. Другарот лево од Илина означи го со ✓, а другарот десно од Илина со ✓.

Провери го своето знаење

1

A collection of 3D geometric shapes including cubes, cylinders, pyramids, cones, spheres, and rectangular prisms in various colors.

1

2

3

4

2

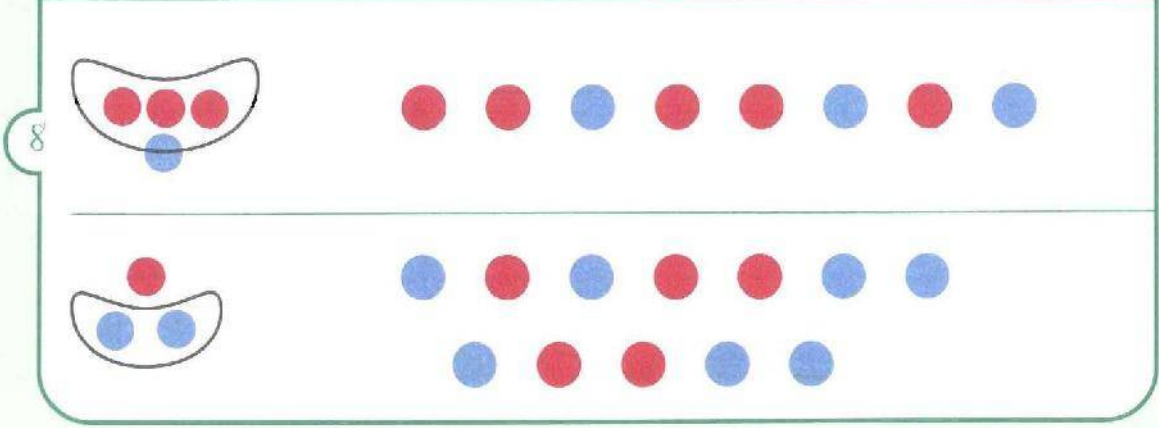
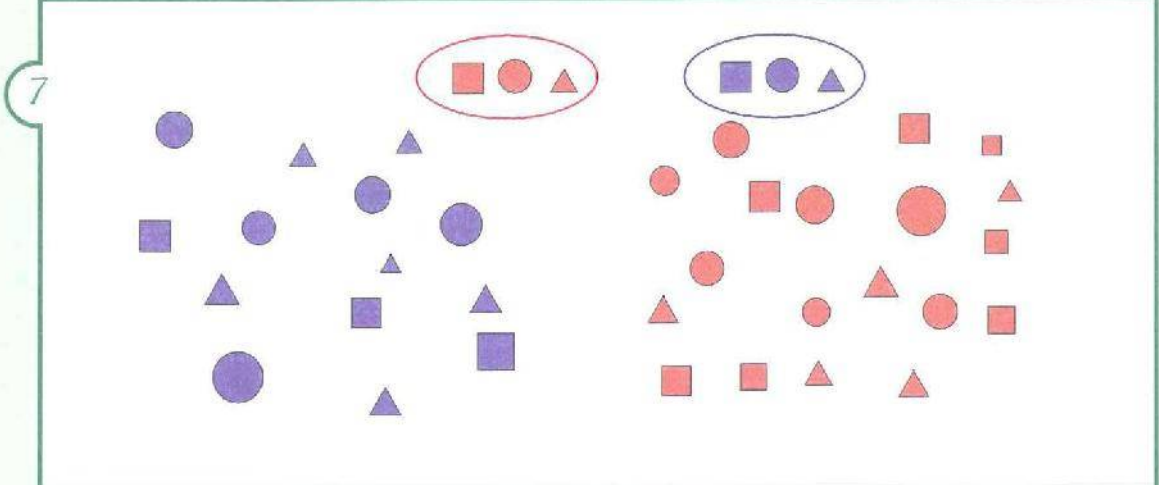
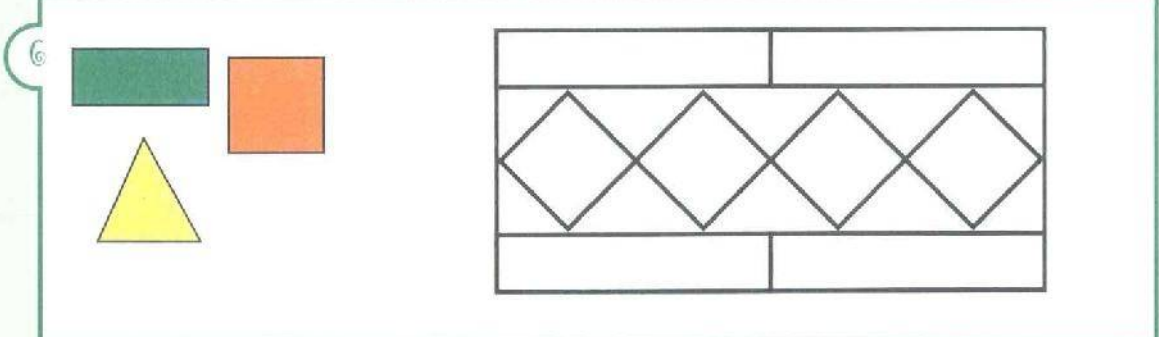
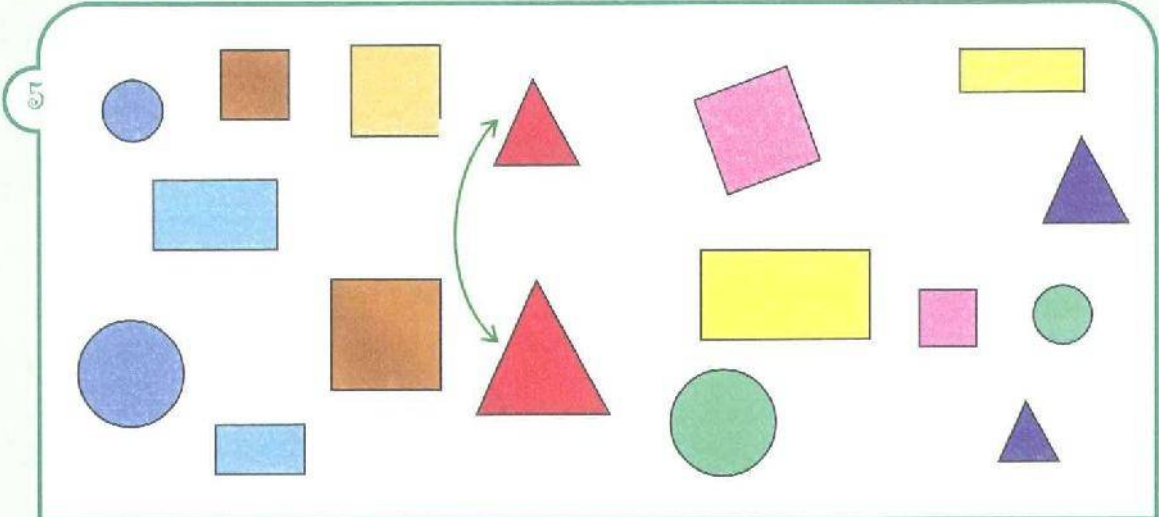
A sequence of shapes: orange pyramid, blue cube, pink cylinder, orange pyramid, blue cube, pink cylinder. To the right, a box contains two pairs: orange pyramid to pink cylinder and orange pyramid to blue cube.

3

A collection of 2D geometric shapes including squares, rectangles, circles, and triangles in various colors.

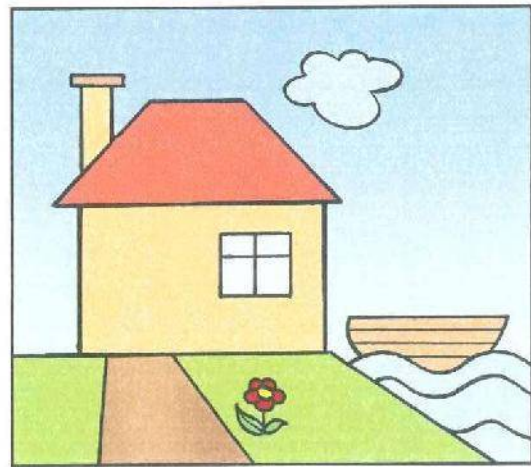
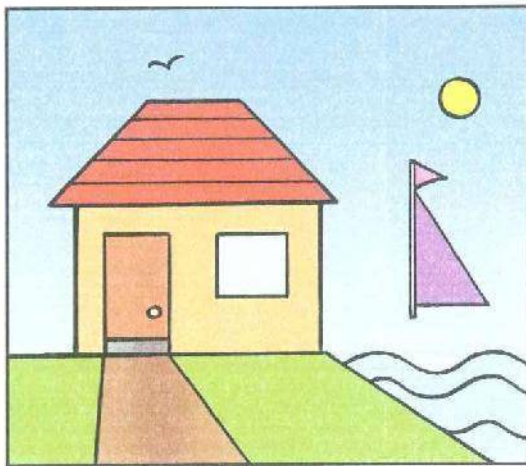
4

A collection of 2D geometric shapes including squares, rectangles, circles, and triangles, with a vertical stack of shapes on the right.

2

Решавање на проблемски ситуации

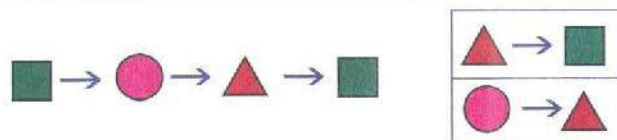
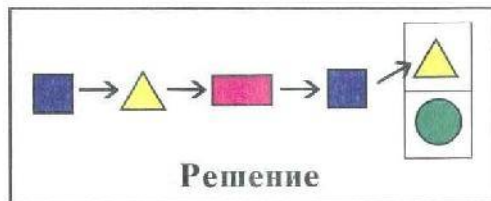
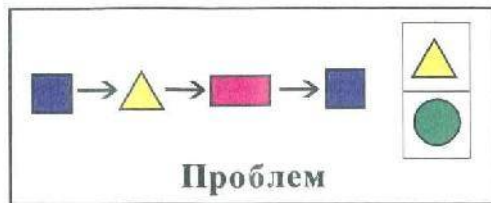

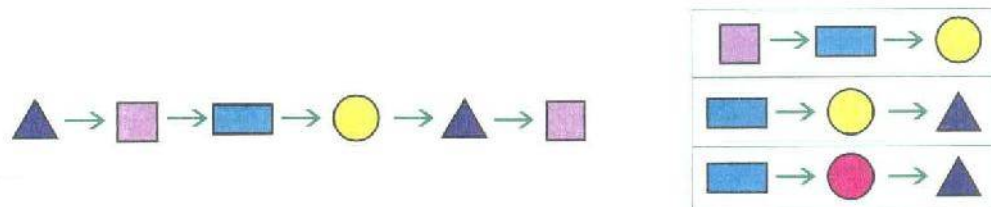
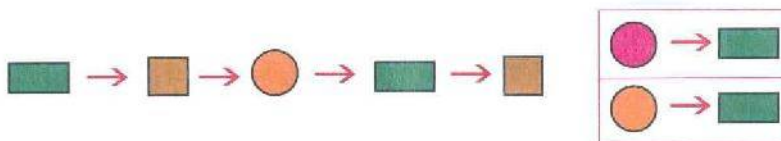

Date	Description	Debit	Credit

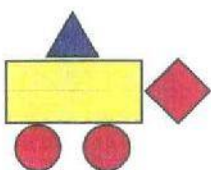
Проблемски ситуации 1

Поврзи ја со стрелка фигурата што следува.

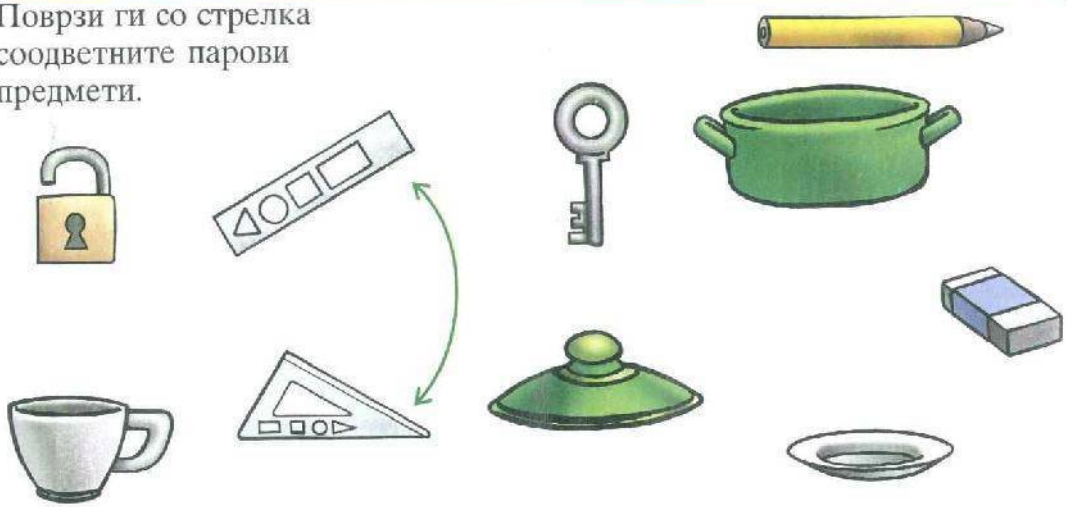
Продолжи ја низата предмети, а потоа состави ја сликата со помош на логички плочки.

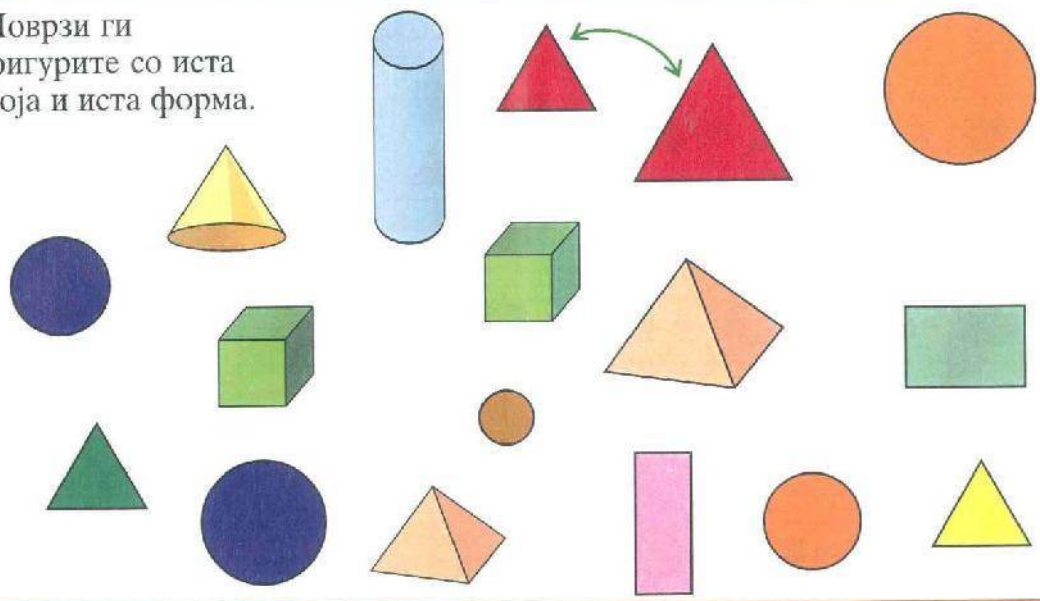
Продолжи ја низата предмети, а потоа состави ја сликата со логички плочки.

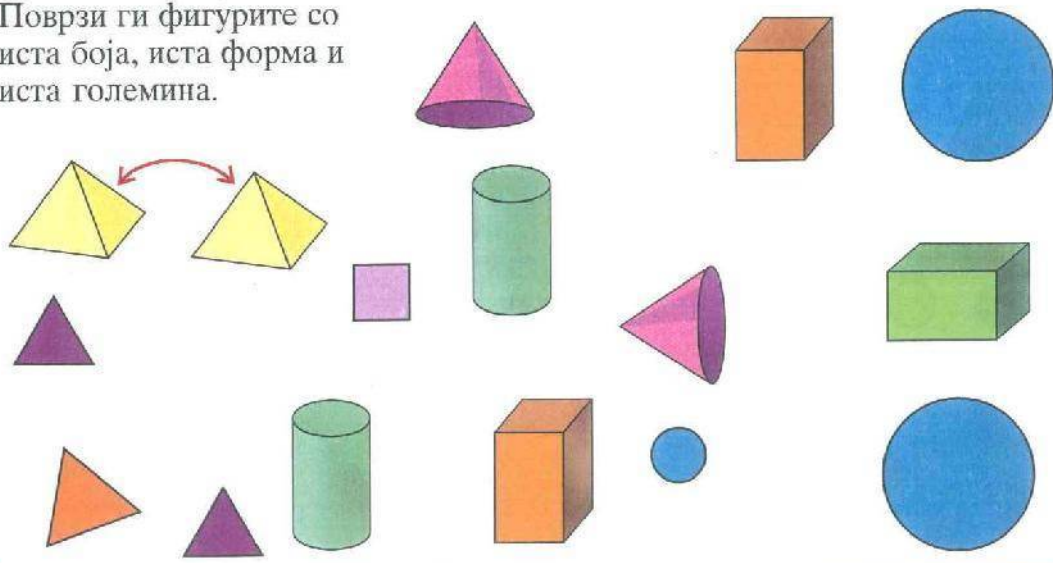
5 Поврзи ги со стрелка
соодветните парови
предмети.

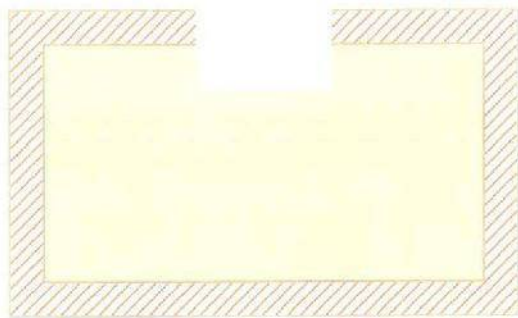
6 Поврзи ги
фигурите со иста
боја и иста форма.

7 Поврзи ги фигурите со
иста боја, иста форма и
иста големина.

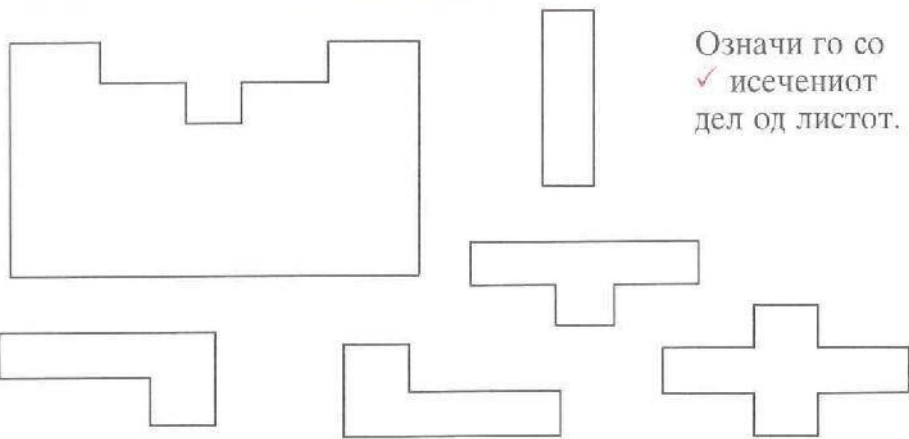

Проблемски ситуации 2

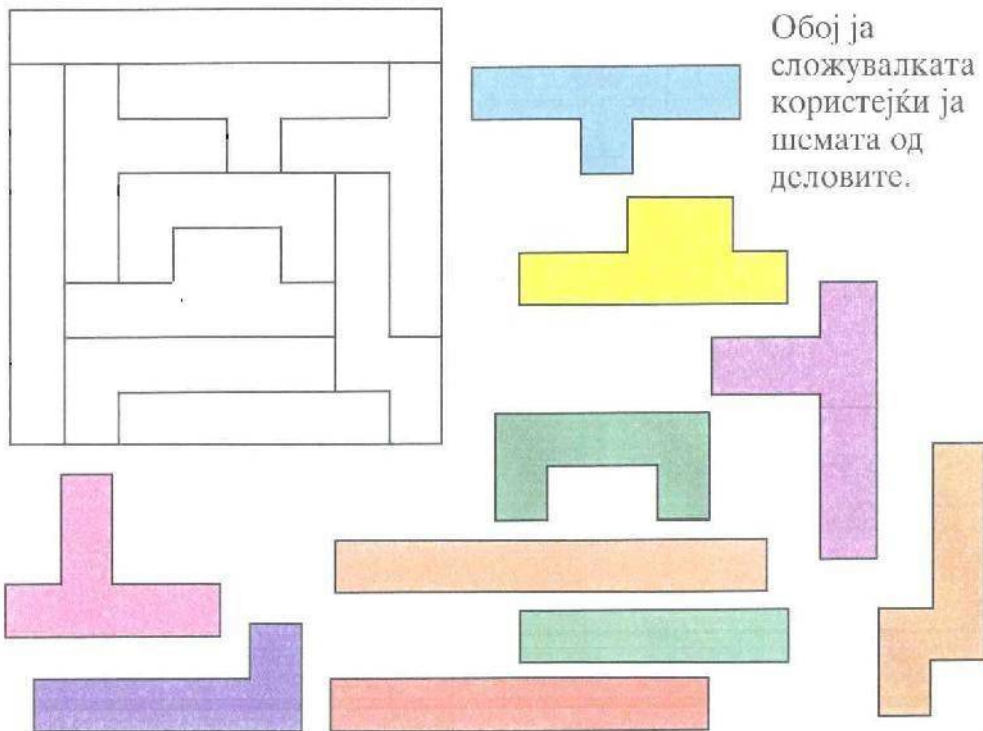
Означи го со ✓ делот од тепихот што недостасува.

1

Означи го со ✓ исечениот дел од листот.

2

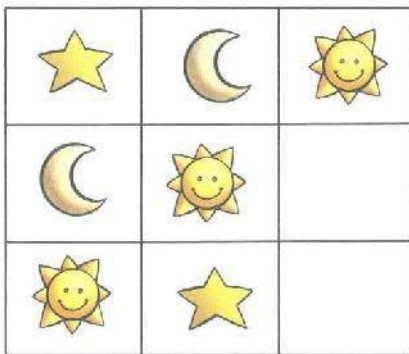
Обој ја сложувалката користејќи ја шемата од деловите.

3

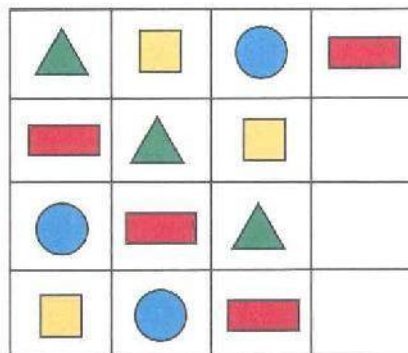
Поврзи ги празните квадратчиња со она што недостасува.

4

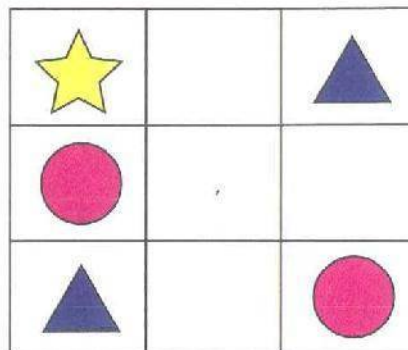
5

Празните квадратчиња пополни ги со соодветната фигура.

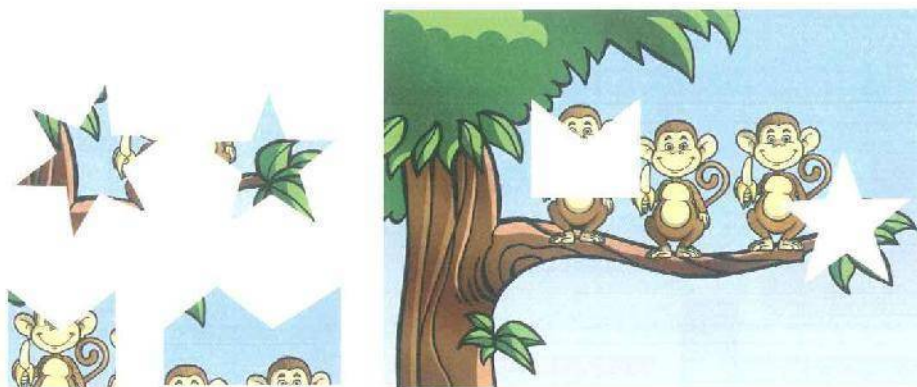
6

Празните квадратчиња пополни ги со соодветната фигура.

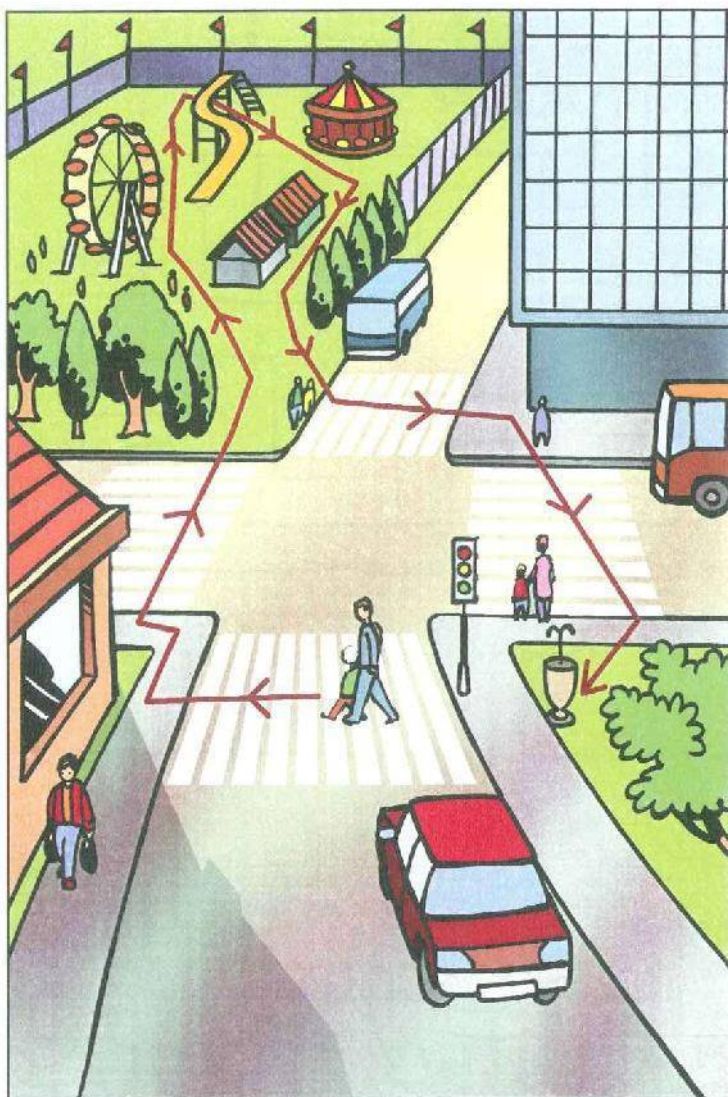
Со ✓значи ги деловите кои се исечени од сликата.

7

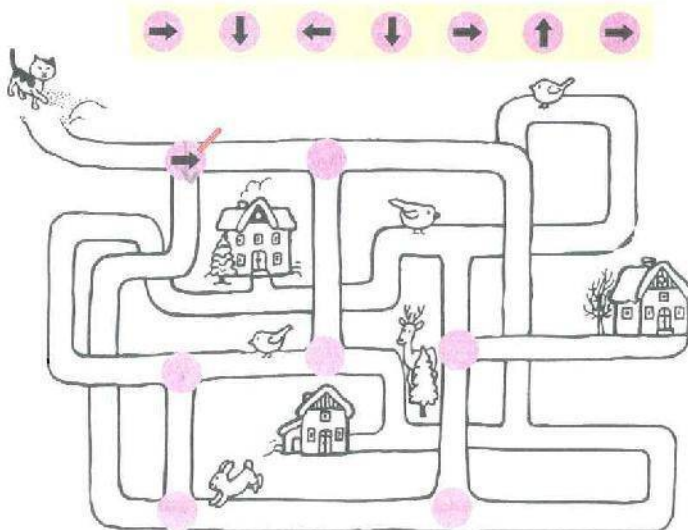

Ориентација во просторот

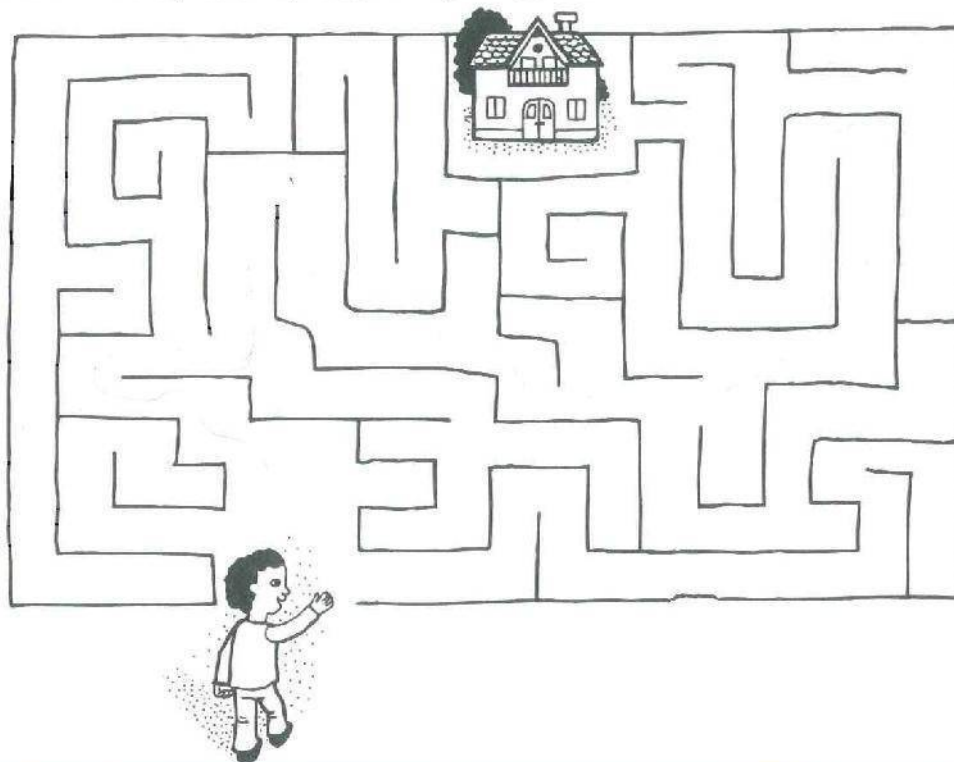
Разгледај ја сликата. Бојан и татко му се на пешачки прсмин. Каде се движеле Бојан и татко му? Што постигле? На кое место ја завршиле својата прошетка?

Мачето се враќа дома. Во крукчињата запиши ги стрелките како што се нацртани по редот над сликата. Обележи го патот и заокружи ја куќата на мачето.

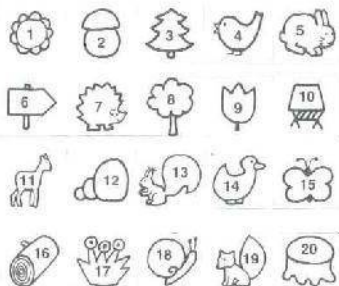
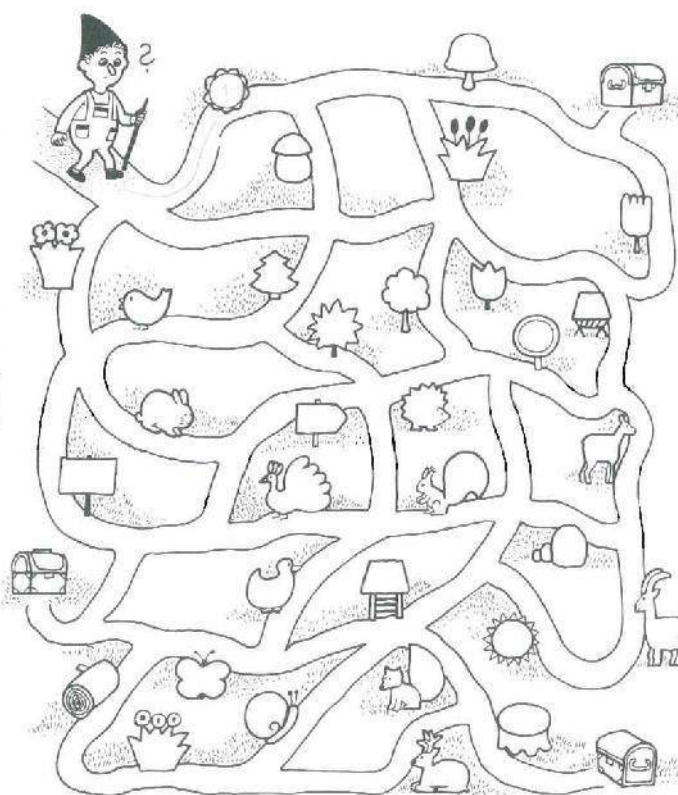
Помогнете му на Марко да се врати дома.

3

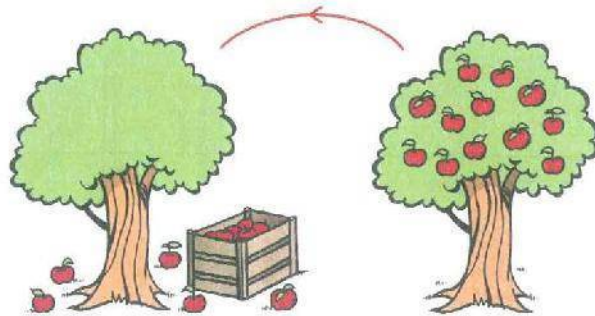
Чичко Иво тргнал да го бара ковчето со скриено богатство. Имало само еден ковчег со вистинско богатство. Но за да го најде треба по ред да помине покрај предметите, растенијата и животните прикажани под шемата. Помогни му на чичко Иво да дојде до богатството. Заокружи го ковчето со богатството.

4

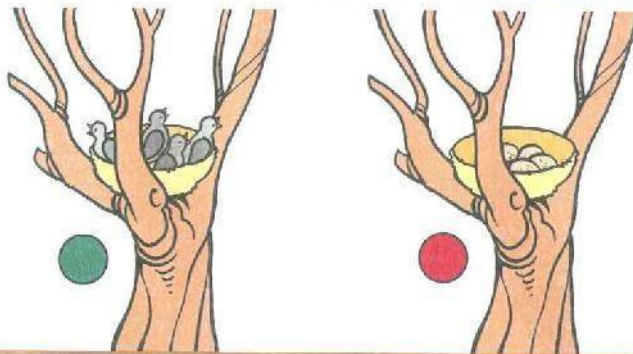

Поврзаност на настаните

Настаните секогаш се случуваат според некој редослед. Така, прво јаболката ќе узреат, а потоа се берат. Означуваме:

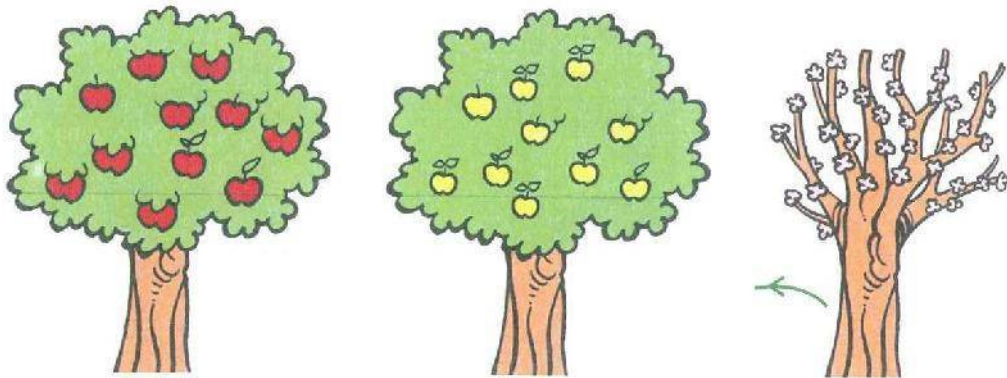
1

Обој ги крукчињата според редоследот на случување на настаните.

2

Со поврзи ги дрвјата според редоследот на случување на настаните.

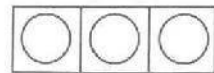

3

Обој ги крукчињата според редоследот на случување на настаните.

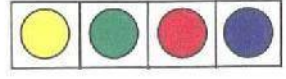
4

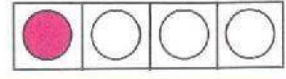
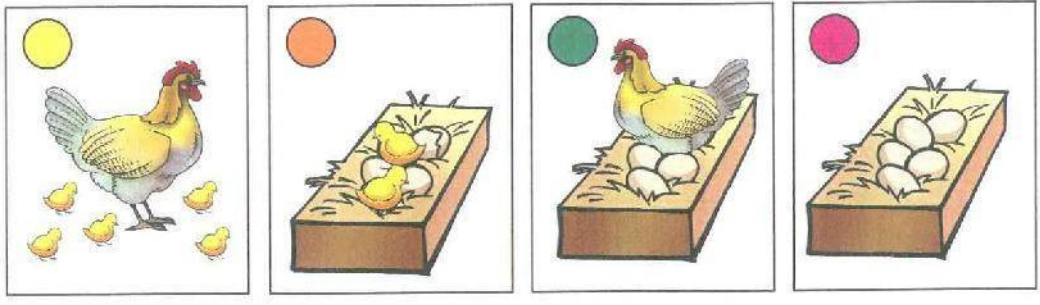
5

Обој ги крукчињата покрај секоја од сликите според редоследот на настаните даден во шемата.

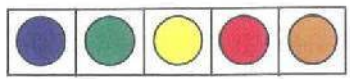
6

Обој ги крукчињата во шемата според редоследот на случување на настаните.

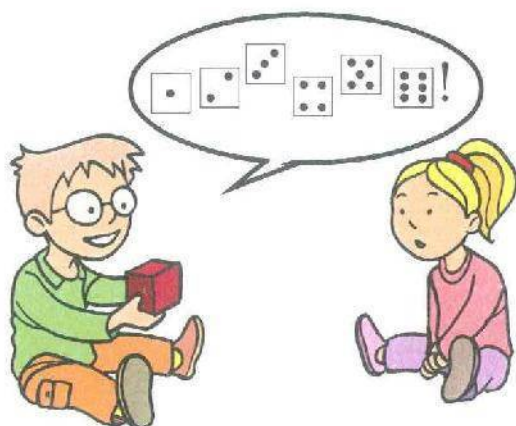

7

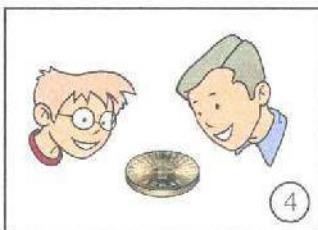
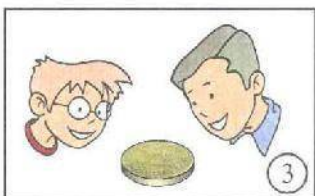
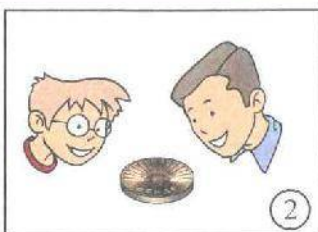
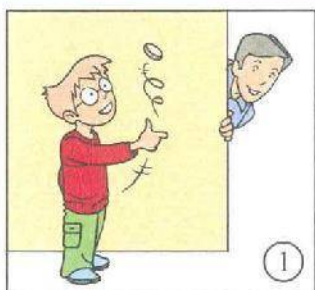
Роденденска забава. Обој ги крукчињата покрај секоја од сликите според редоследот на случување на настаните.

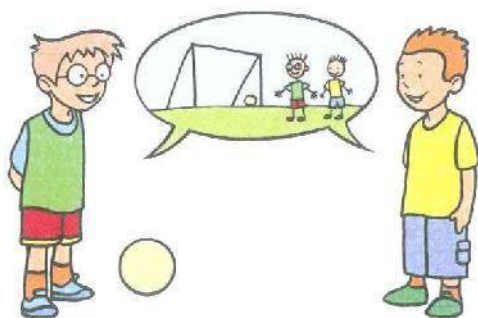
Никогаш, секогаш, можно

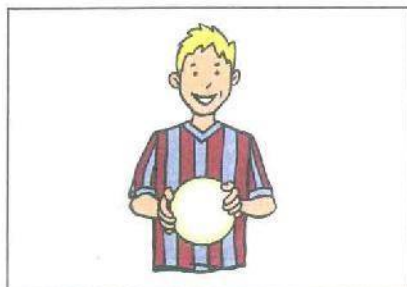
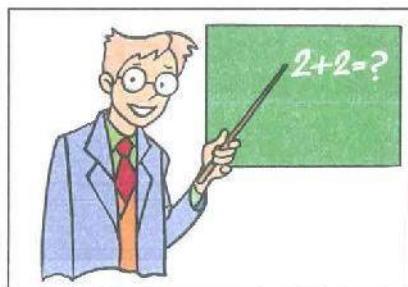
Бојан и Илина фрлаат коцка за играње. Што ѝ соопштува Бојан на Илина? Дали кажувањето на Бојан сигурно ќе се случи? Да, тоа е сигурен настан!

Бојан фрла паричка од 1 денар. На татко му му вели дека ќе се падне писмо! Дали кажувањето на Бојан сигурно ќе се случи? Разгледај ги втората, третата и четвртата слика. Што заклучуваш? Некогаш паѓа писмо, а некогаш грб. Значи, тврдењето на Бојан е можно, но не е сигурно.

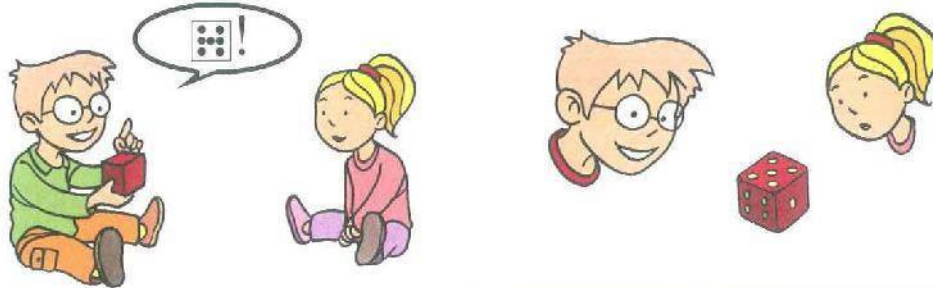
Бојан и Неат играат со топка и разговараат дека сакаат да бидат фудбалери. Што станал Бојан кога пораснал, а што станал Неат? Значи, ако играш со топка може да станеш фудбалер, но и не мора.

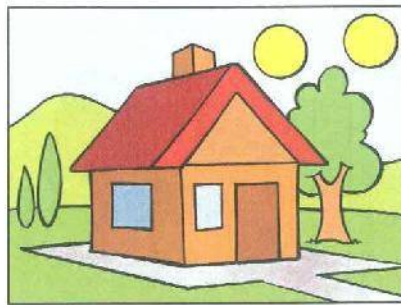
4

Бојан и Илина фрлаат коцка за играње. Што ѝ соопштува Бојан на Илина? Дали кажувањето на Бојан некогаш ќе се случи? Не, коцката нема таква страна. Во ваков случај велите дека никогаш не е можно или велите дека е тоа невозможен настан.

5

Бојан ја разгледал сликата и извикал: „Ова никогаш не е можно. Па, на небото може да има само едно сонце!“ Дали е Бојан во право?

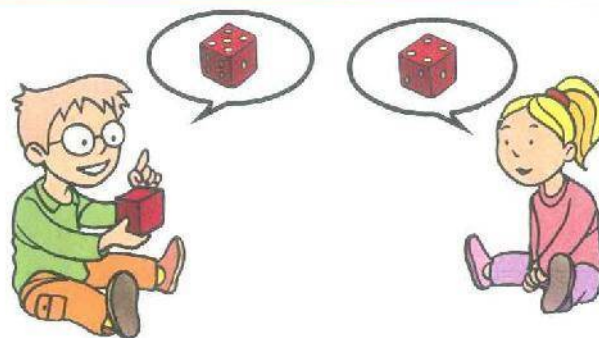
6

Бојан раскажува. Дали е ова можно? Што рекол Бојан? Дали е Бојан во право?

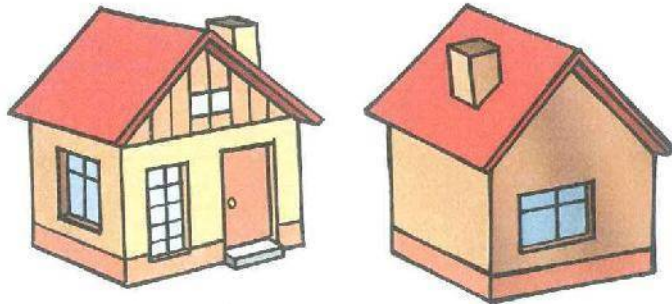
7

Каков настан искажал Бојан? А, каков настан искажала Илина? Зошто?

Сличности и разлики околу нас

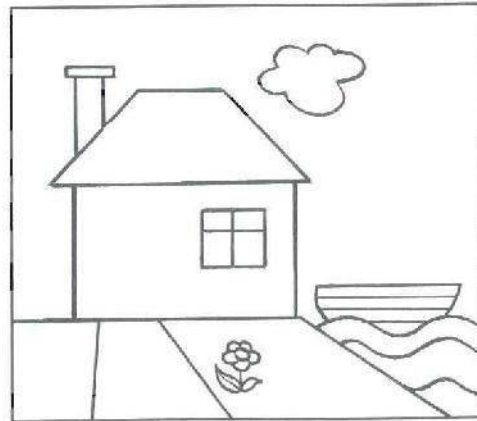
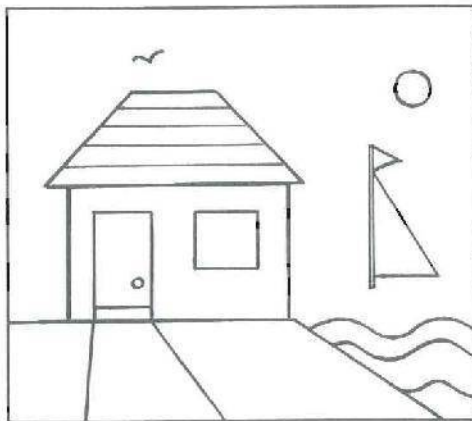

Разгледај ги сликите. Согледај ги сличностите и разликите на предната и задната страна.

Дадените слики се многу слични. Но, десната слика се разликува од левата. Доцртај ги разликите, а потоа обој ја левата слика за да бидат исти.

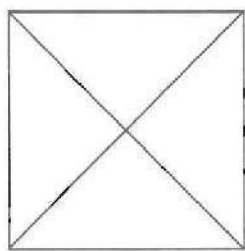

Бојан ја цртал својата куќа. Но, го зафрлил цртежот и почнал одново да црта. Кога го нашол стариот цртеж решил да ги доцрта и двата цртежи. Помогни му така што цртежите да бидат исти.

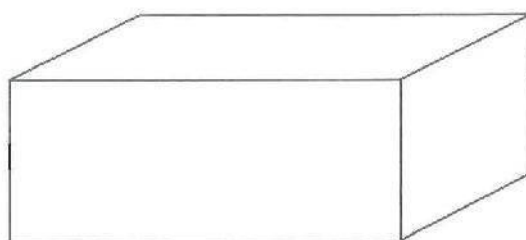
Со линијар поврзи ги точките за да добиеш исти фигури.

4

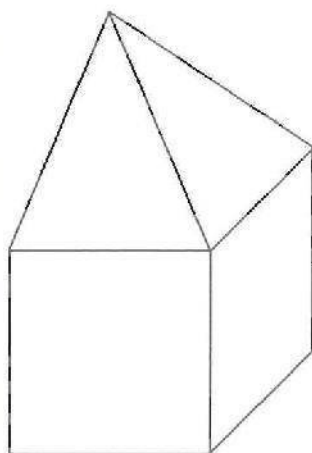
5

Со линијар поврзи ги точките за да добиеш слични фигури.

6

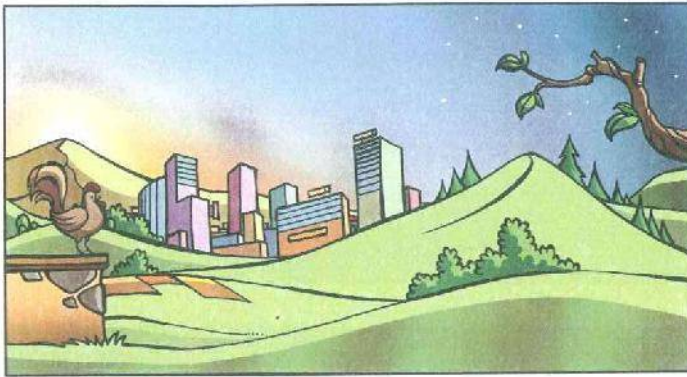
Со линијар поврзи ги точките за да добиеш исти фигури.

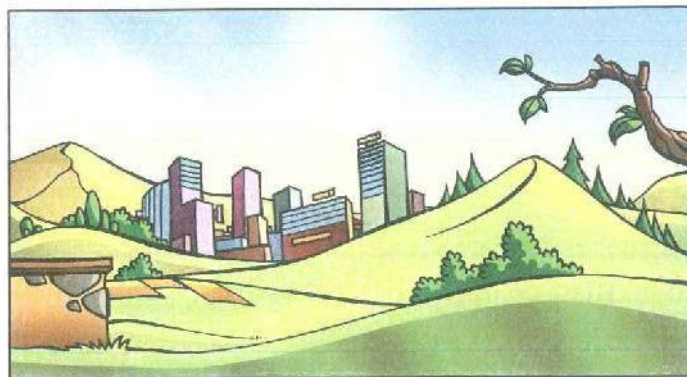

Деноноќие: утро, ден, ноќ, пладне

Разгледај ги сликите. Кој дел од деноноќието е? Што прави Бојан во овој дел од деноноќието?

Разгледај ги сликите. Кој дел од деноноќието е? Што прави Бојан во овој дел од деноноќието?

Деноноќие: навечер, утре

3

Разгледај ги сликите. Кој дел од деноноќието е? Што прави Бојан во овој дел од деноноќието?

4

Разгледај ги настаните. Кој настан е најпрво, кој е потоа, а кој е на крај? Денес Бојан игра фудбал. Што правел вчера?

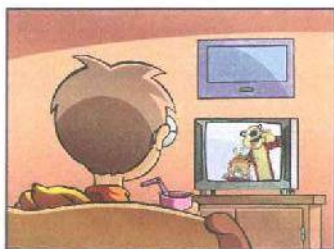

вчера

денес

5

На пладне Бојан игра фудбал. Што ќе прави Бојан навечер, а што утре? Каде се наоѓа сонцето на пладне?

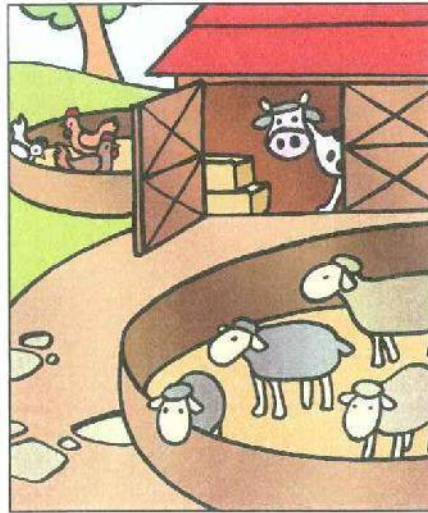
пладне

навечер

утре

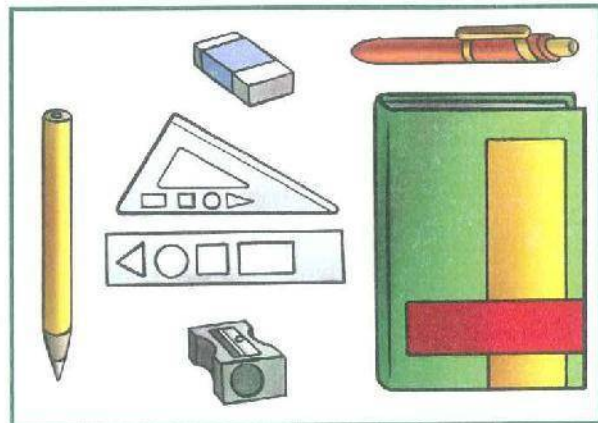
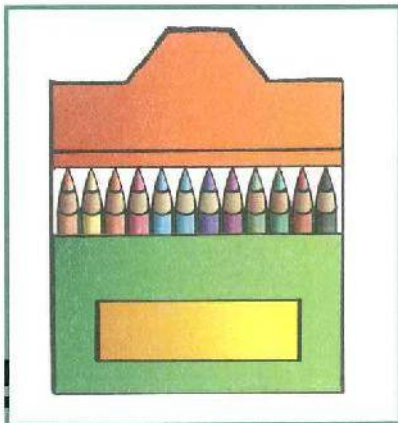

Множество

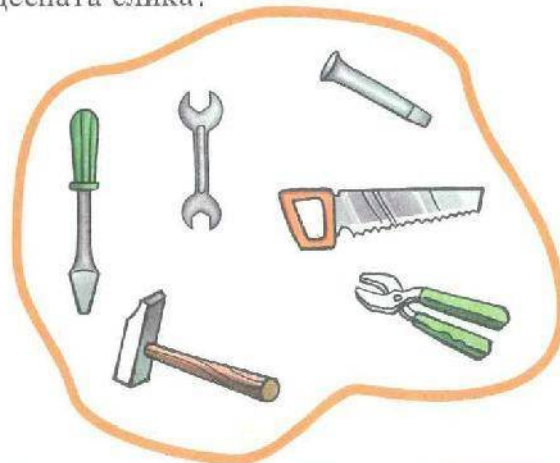
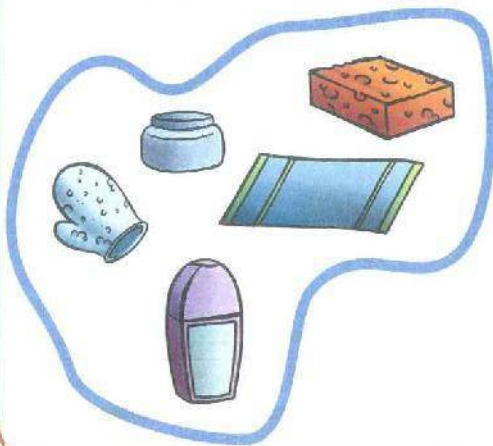

Бојан е на село кај дедо му Стефан. Тој ја разгледува фармата на својот дедо. Што видел Бојан? Зошто се одделени различните видови животни?

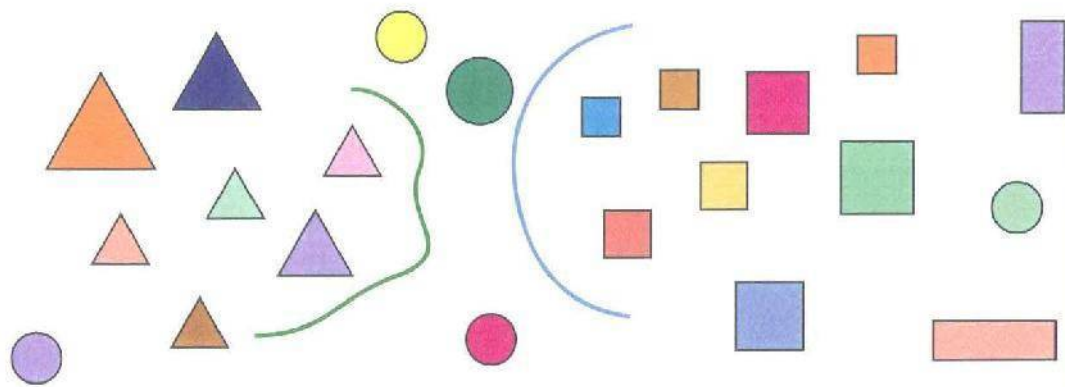
Разгледај ги сликите. Што забележуваат?

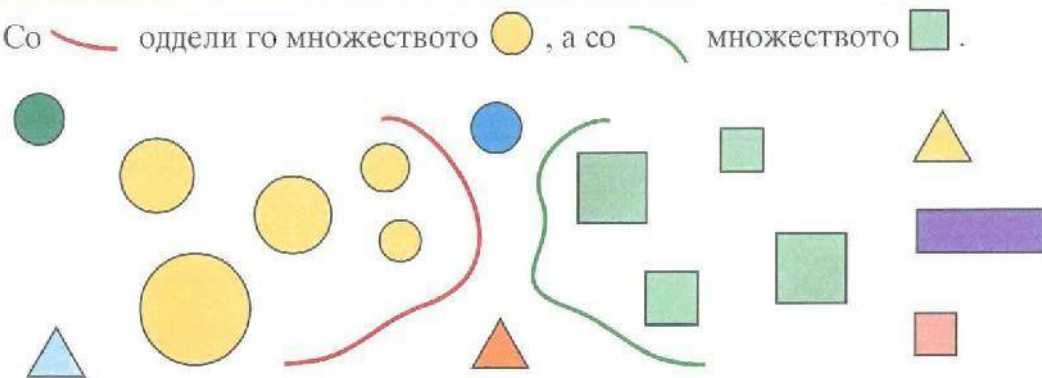
На левата слика се дадени предмети кои ни служат за одржување на лична хигиена. Тие имаат засдничко својство и формираат едно множество. Што гледаш на десната слика?

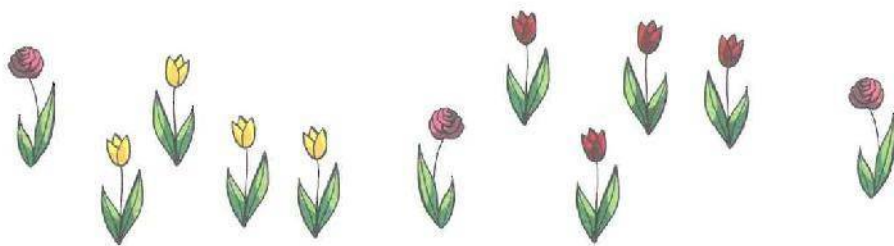
Со / оддели го множеството $\triangle$, а со / множеството $\square$.

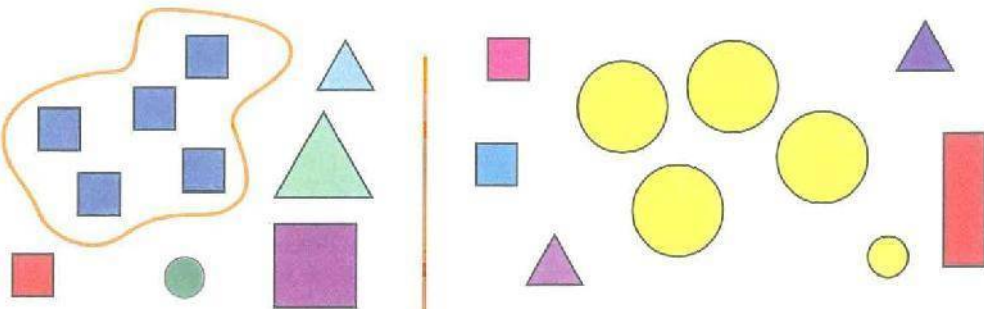
5 Со / оддели го множеството $\circ$, а со / множеството $\square$.

6 Меѓу цвеќињата со / заокружи го множеството tulip , а со / заокружи го множеството rose .

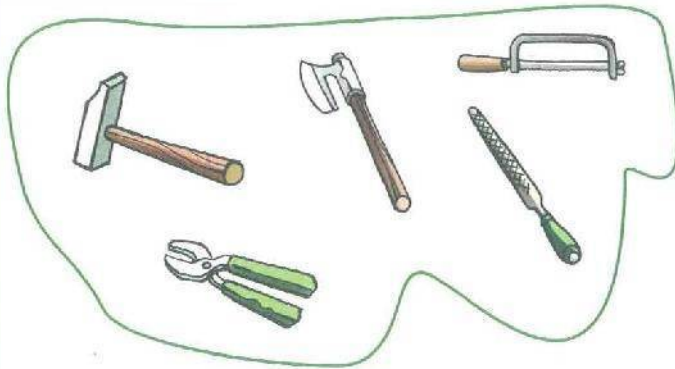
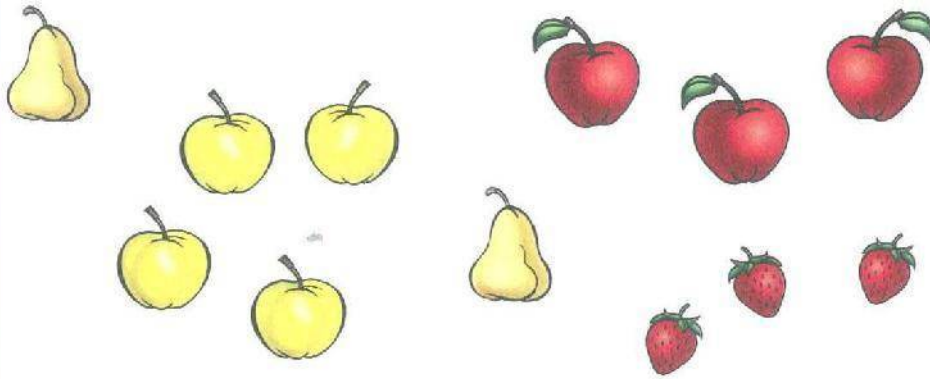
7 Разгледај ја сликата лево. Што забележуваш? На сликата десно заокружи го множеството жолти, големи кругови.

Елемент на множество

Со заокружи го множеството , а со множеството .

Од што е составено множеството на сликата?

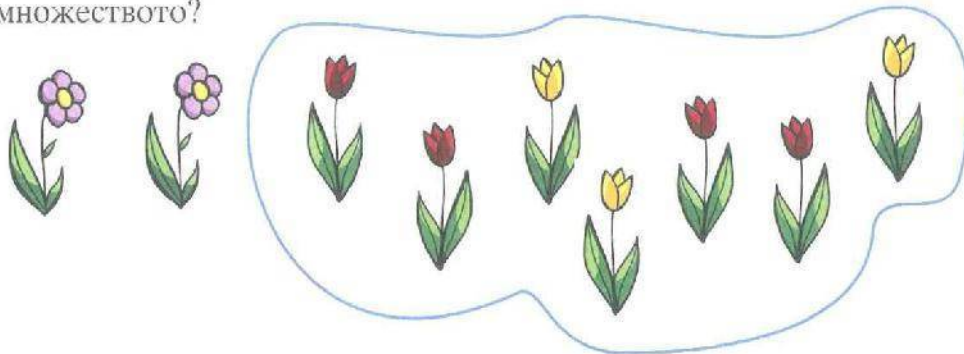
За велиме дека е елемент на ова множество.

Именувај ги елементите на множеството на сликата. Елементи на ова множество се домашните животни.

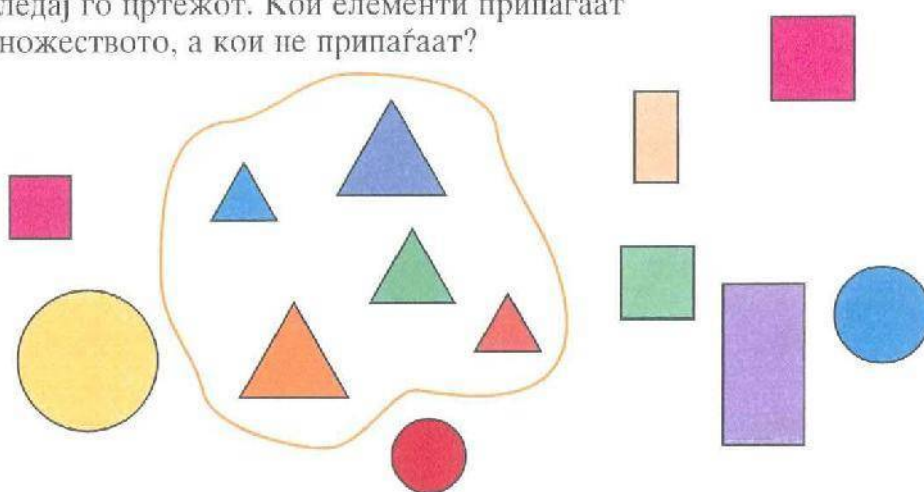
Разгледај го цртежот.
Кои елементи припаѓаат
на множеството?

4

5

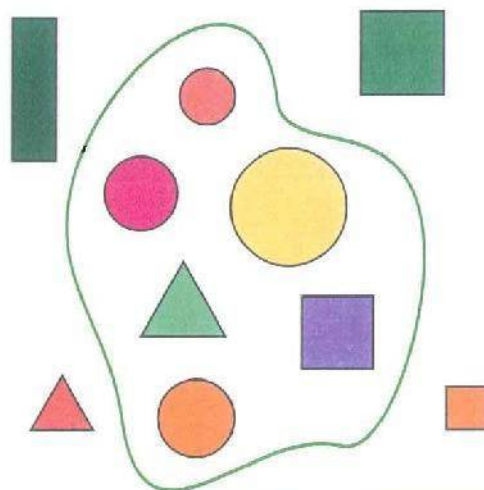
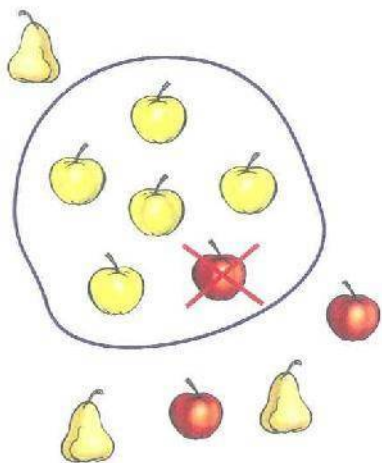
Разгледај го цртежот. Кои елементи припаѓаат
на множеството, а кои не припаѓаат?

6

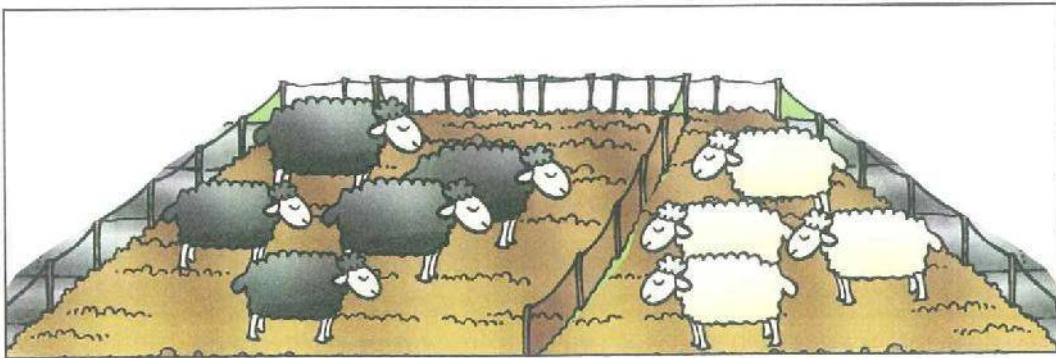
Бојан го заокружил множеството . Но, згрешил и заокружил
и едно , а потоа го прецртал.

На цртежот десно Бојан го заокружил множеството кругови. Дали
е точно? Со **X**значи го елементот кој не е од ова множество.

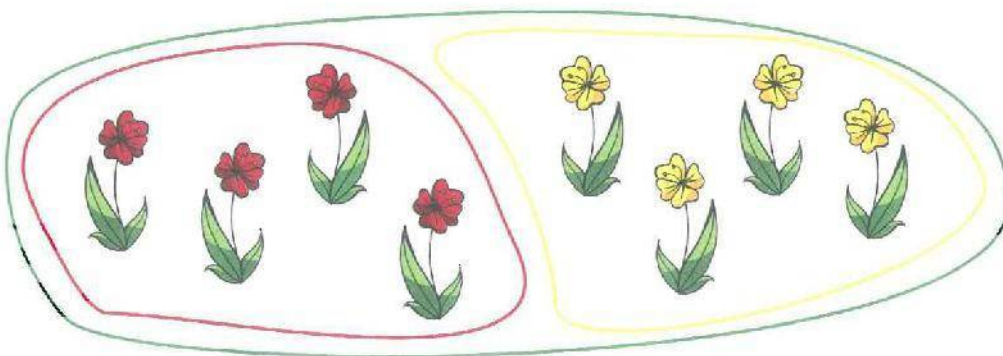

Унија на множества

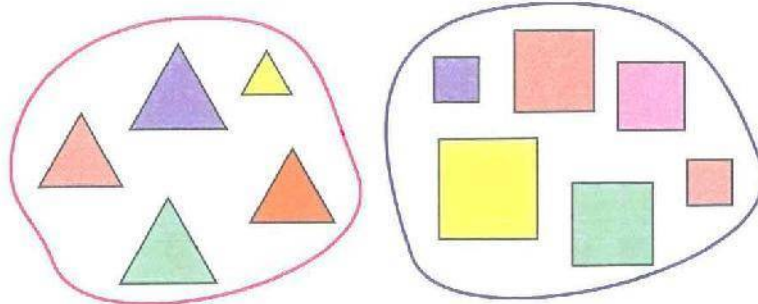

Дедо Стефан го поделил трлото на два дела. Во едниот дел ги чува белите овци, а во другиот дел ги чува црните овци. Што чува дедо Стефан во целото трло.

Илина купила , а Аида купила . Двете купиле и и добиле множество цвеќиња. Ако соединиме две множества тогаш велиме дека сме направиле унија на овие множества.

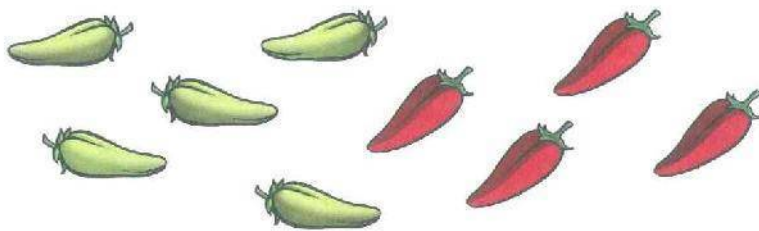
На пртежот се дадени множества триаголници и множество квадрати. Најди ја нивната унија.

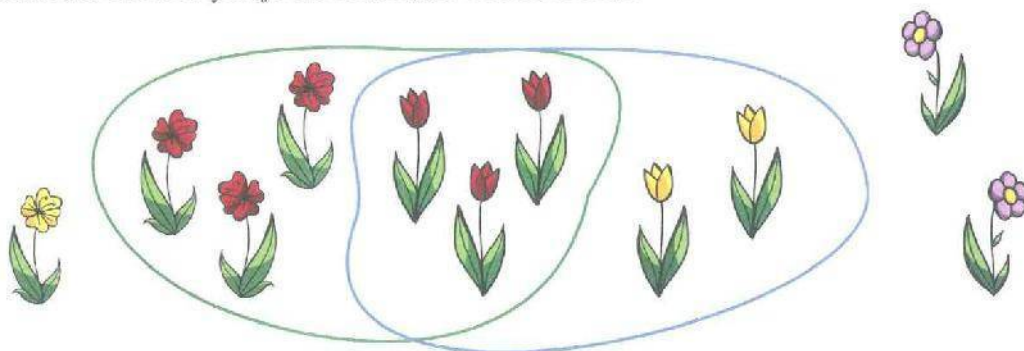
4

Заокружи го множеството зелени пиперки. Заокружи го множеството црвени пиперки. Најди ја нивната унија.

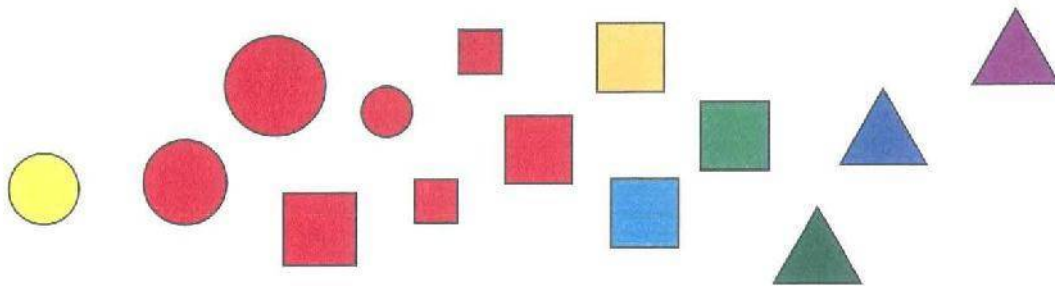
5

Лалињата се заокружени со сина боја, а црвените цветови со зелена. Што е унија на овие две множества?

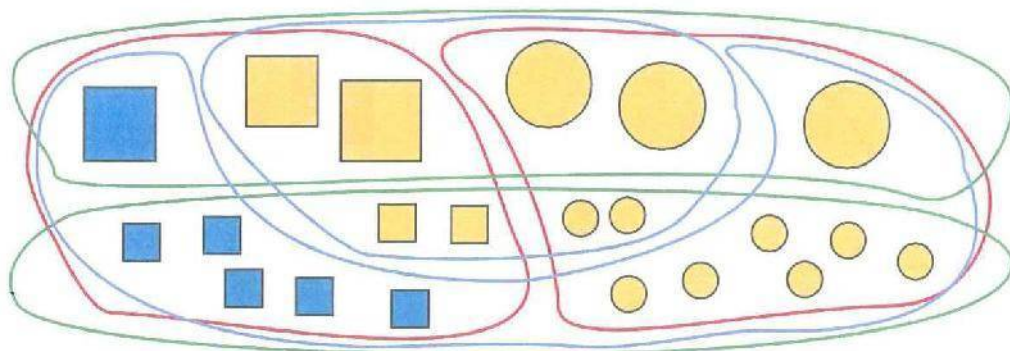
6

Со зелена боја заокружи ги црвените фигури, а со сина квадратите. Што е унија на овие две множества?

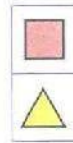
7

Разгледај го цртежот. Што забележуваш? На колку различни начини се групирани круговите и квадратите?

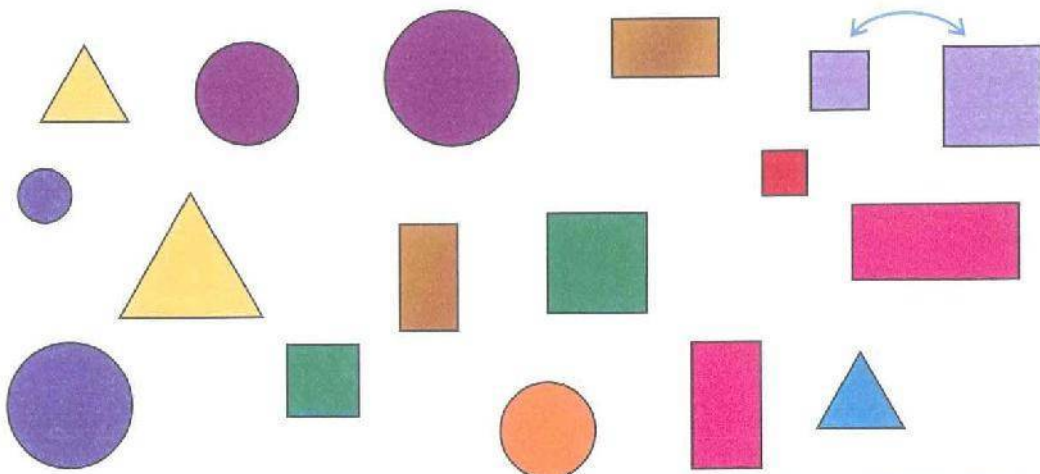
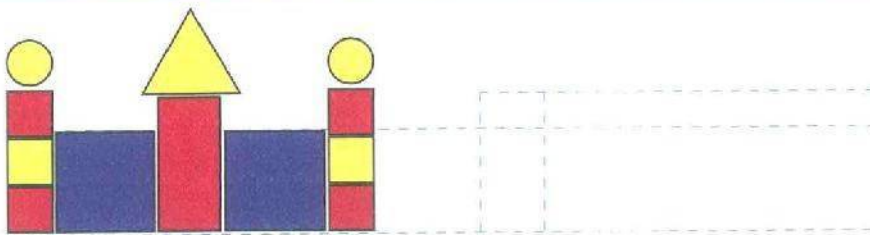
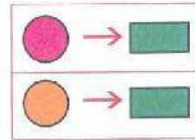

Провери го своето знаење

a)

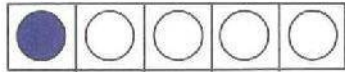
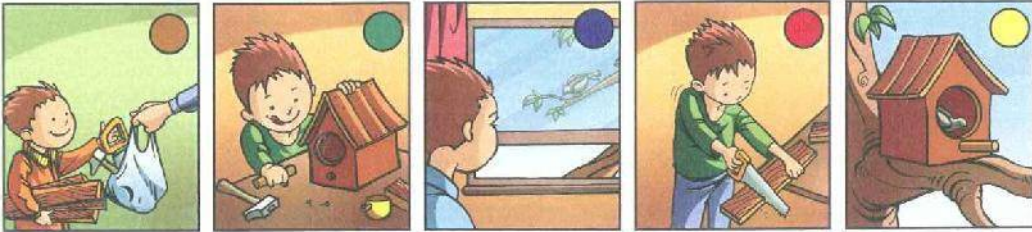
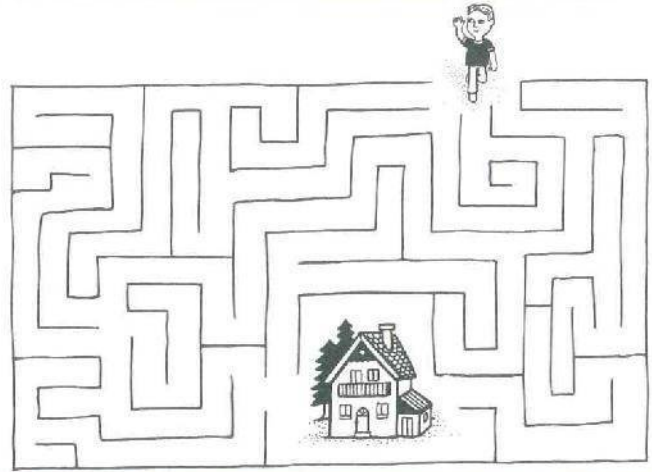
б)

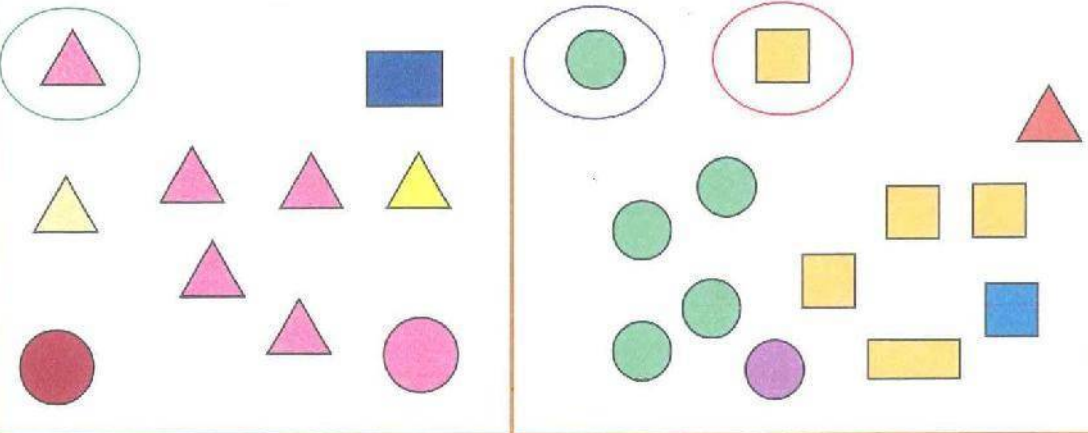
?	?	
?		?

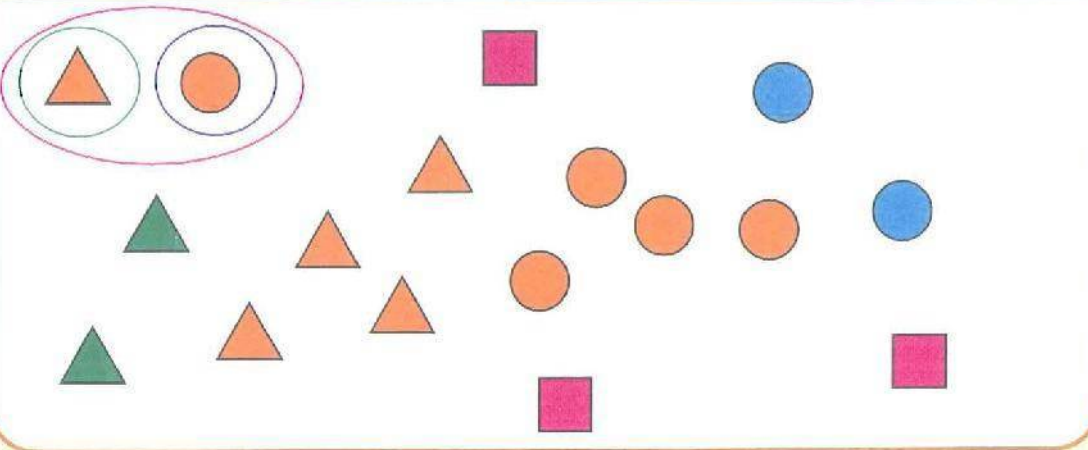
6

7

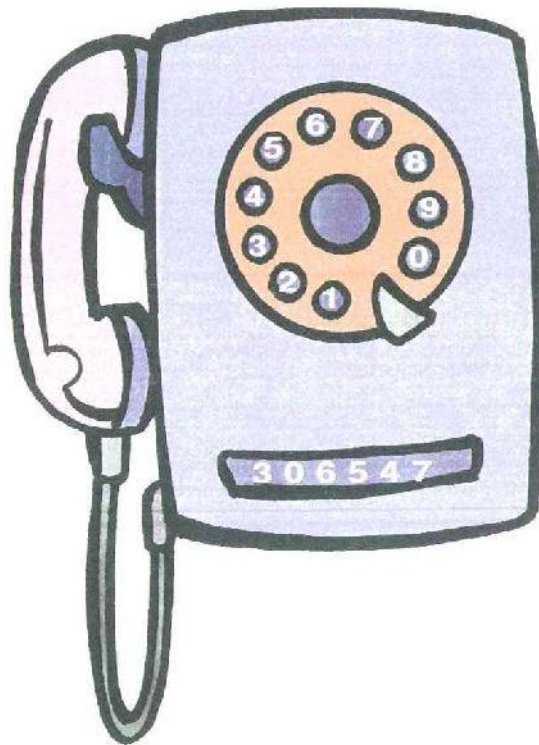
8

3

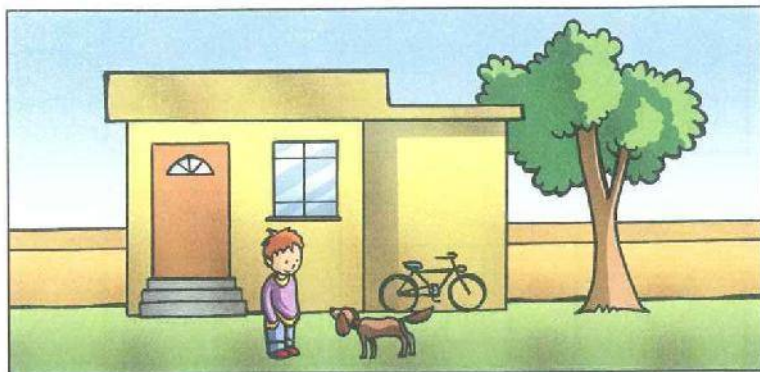
Броеви до 20.
Мерење.
Работа со податоци

Еден ¹

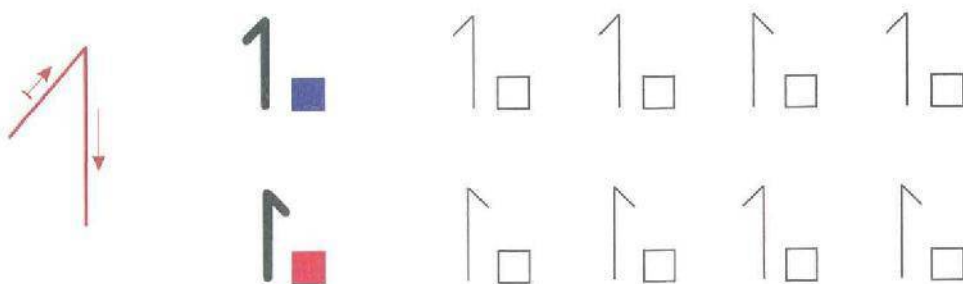
Што гледаш на сликата?

1

Со тапата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот еден.

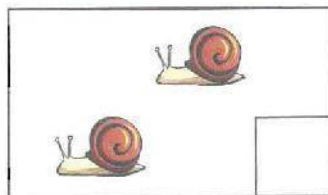
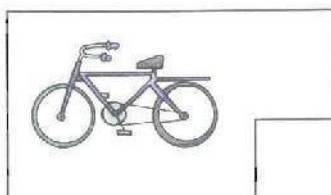
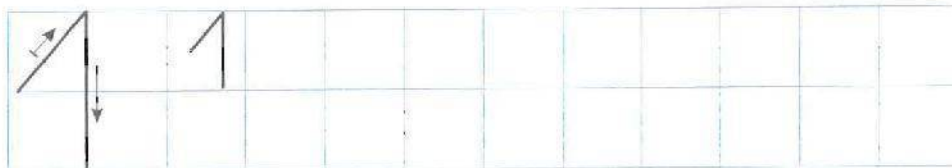
2

Кога бројот еден е напишан правилно квадратчето до него обој го сино, а црвено кога е напишан неправилно.

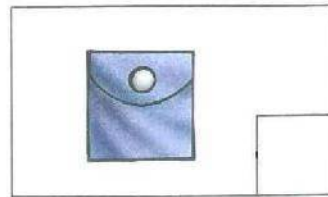
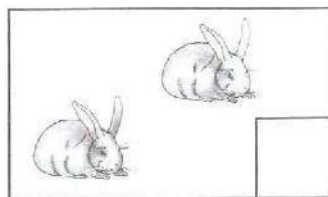
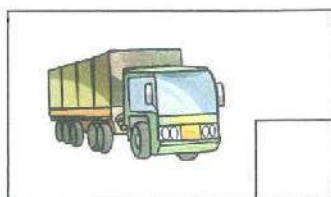
Допиши!

3

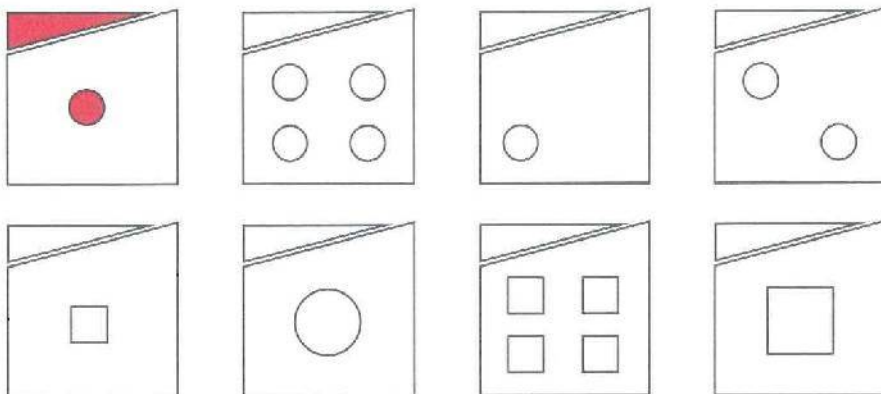
Кога во на цртежот има еден елемент запиши „1“, а кога не е така запиши „X“.

4

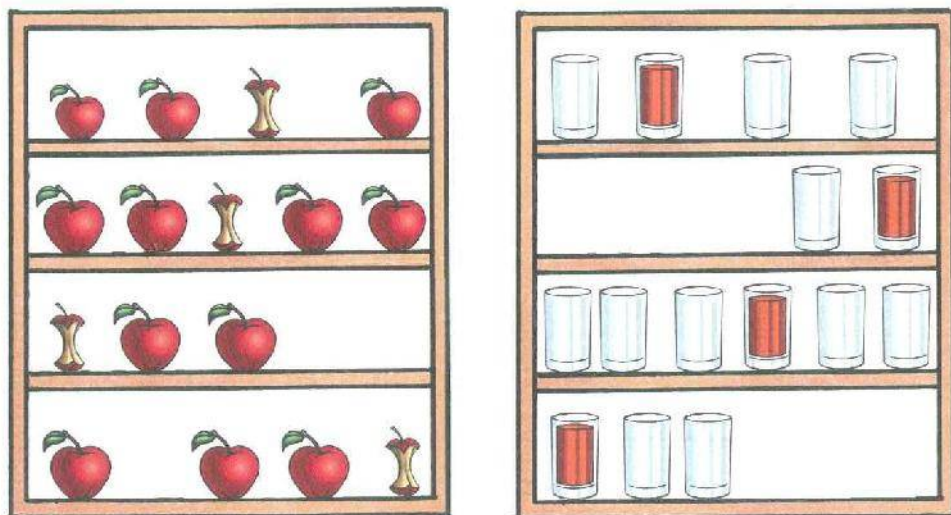
Обој правилно!

5

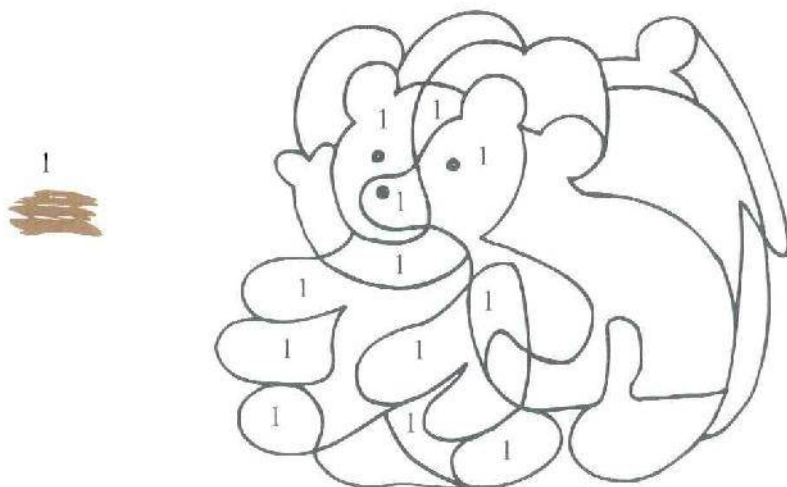

6

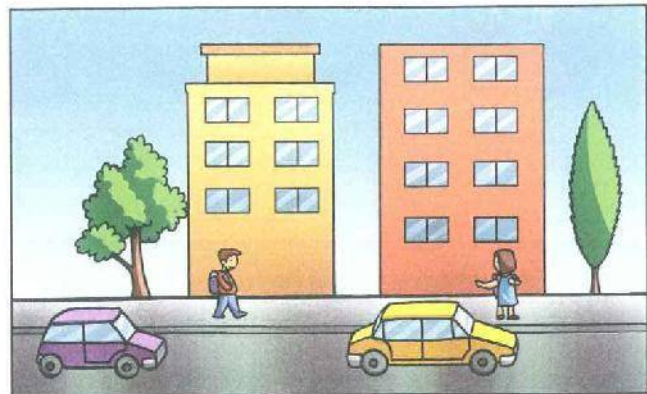
Именувај за секој ред одделно: Колку јаболка се изедени?
Колку чаши се полни со сок?

7

Два ²

1
Што гледаш на сликата?

Со тапата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот два.

Кога бројот два е напишан правилно квадратчето до него обој го сино, а црвено кога е напишан неправилно.

2

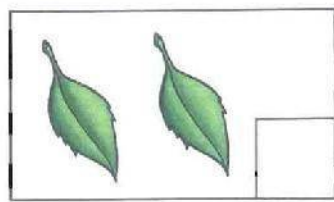
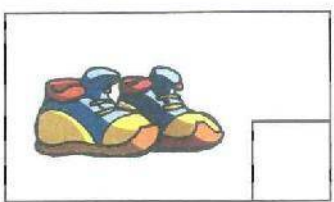
2 ■ (blue square)   2 □   2 □   2 □   2 □

2 ■ (red square)   2 □   2 □   2 □   2 □

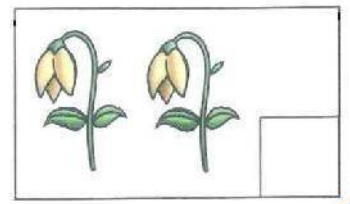
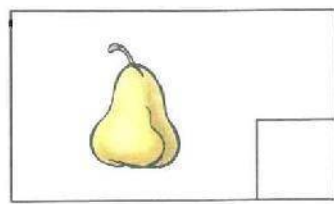
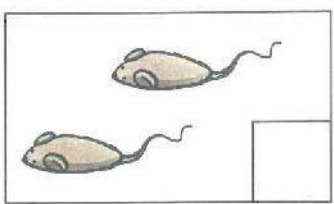
Допиши!

3

	2						
--	---	--	--	--	--	--	--

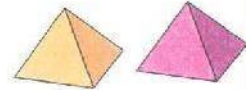
4
Кога во множеството има два члена запиши „2“, а кога не е така запиши „x“.

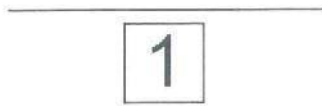
Во празното квадратче запиши 1 или 2, зависно од бројот на елементите на сликичките.

4

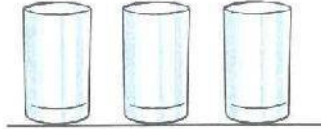
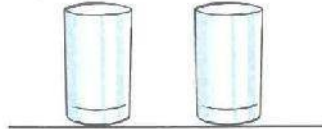
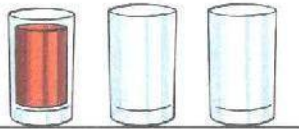
5

Доцртај јаболка според бројот во квадратчето!

6

Со бојне „наполни“ чаши според бројот во квадратчето!

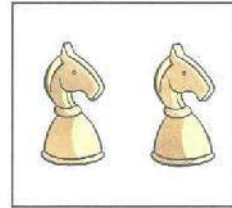
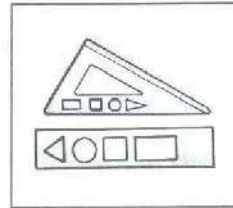
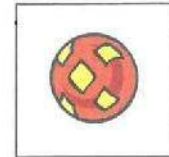
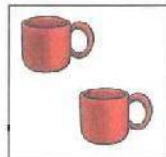
7

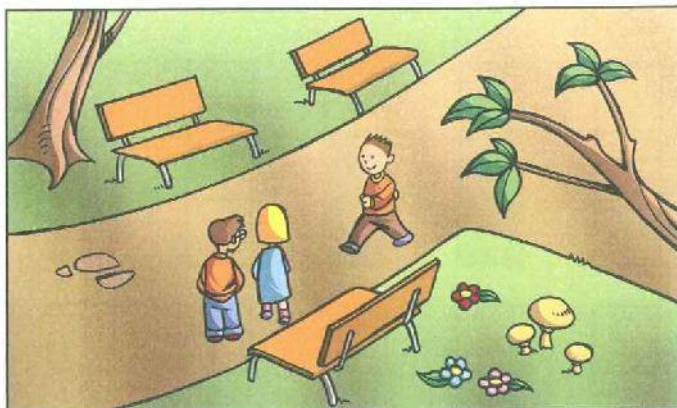
8

2

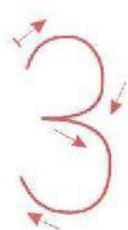
Три 3

Што гледаш на сликата?

Со тапата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот три.

Кога бројот три е напишан правилно квадратчето до него обој го сино, а црвено кога е напишан неправилно.

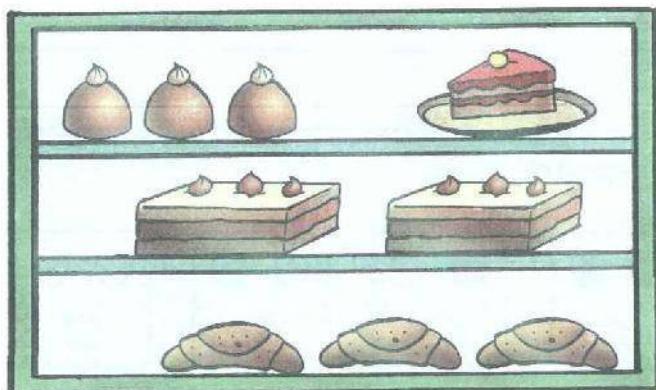

3 ■   3 □   3 □   3 □   3 □

3 ■   3 □   3 □   3 □   3 □

Допиши!

	3								
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--

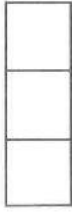

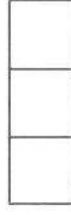

Во квадратчето запиши го бројот на слатките во витрината.

	<input type="text"/>
	<input type="text"/>
	<input type="text"/>
	<input type="text"/>

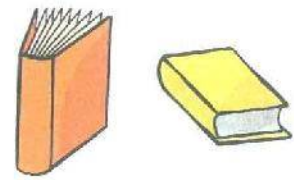
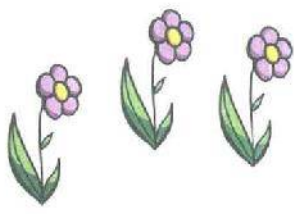
5

Запиши го бројот на обоените полиња во квадратчето под секој ред. Онаму каде што во квадратчето има напишан број, обој соодветен број полиња.

							
<input type="text" value="3"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="2"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="3"/>

6

Според бројот на елементите на секој од цртежите запиши 1, 2 или 3.

_____

_____

_____

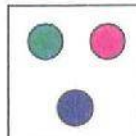
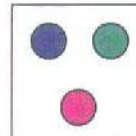
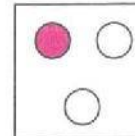
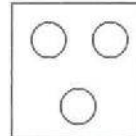
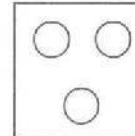
_____

_____

_____

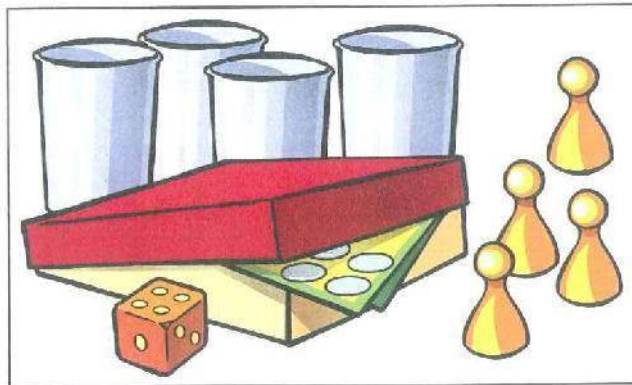
7

Доврши го бојењето на крукчињата!

					
---	---	---	---	--	---

Четири ⁴

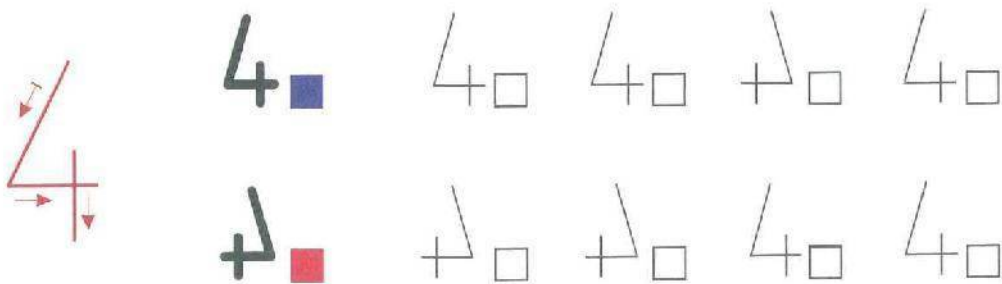

Што гледаш на сликата?

1

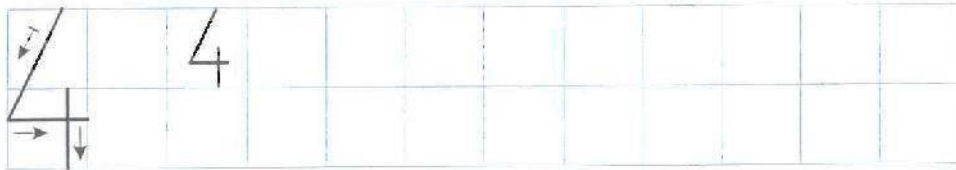
Со тапата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот четири.

Кога бројот четири е напишан правилно квадратчето под него обој го сино, а црвено кога е напишан испорилно.

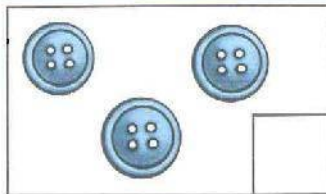
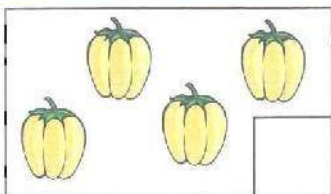

2

Допиши!

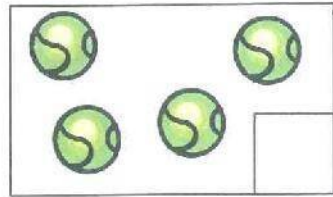
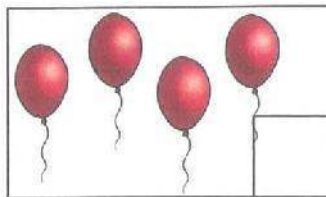
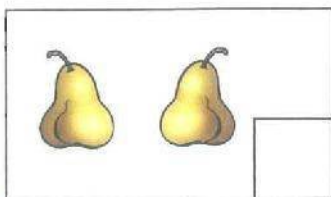

3

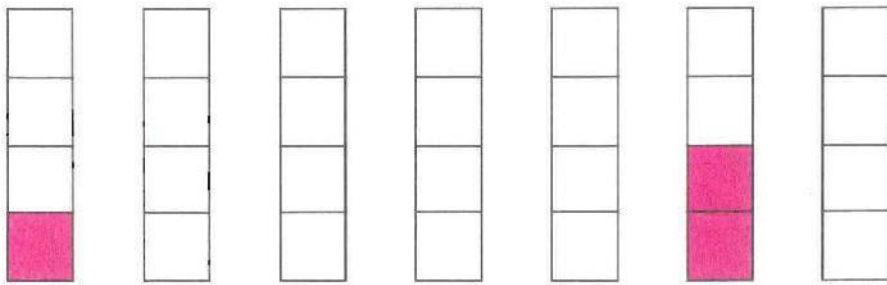
Во квадратчето запиши го бројот на елементите на секој од цртежите.

4

Обој го означениот број квадратчиња, почнувајќи од долу нагоре.

5

1 2 3 4 3 2 1

6 Доцртај зелени квадратчиња така што секаде да има по 4.

Имаше _____

Доцртани се _____

Имаше _____

Доцртани се _____

Имаше _____

Доцртани се _____

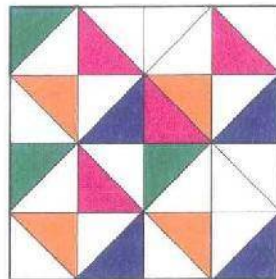
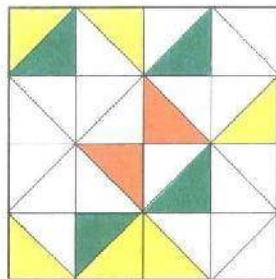

Имаше _____

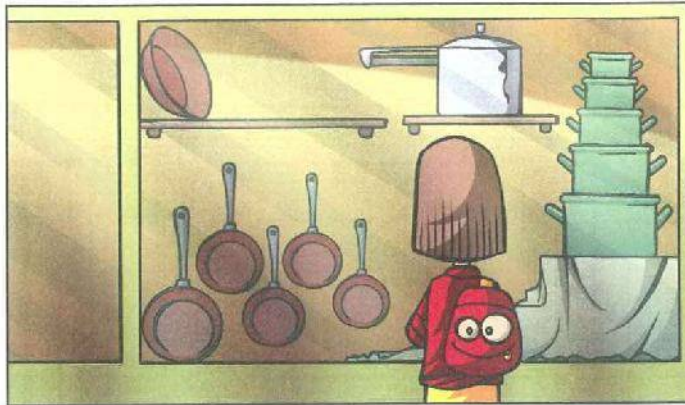

Доцртани се _____

7

Пет 5

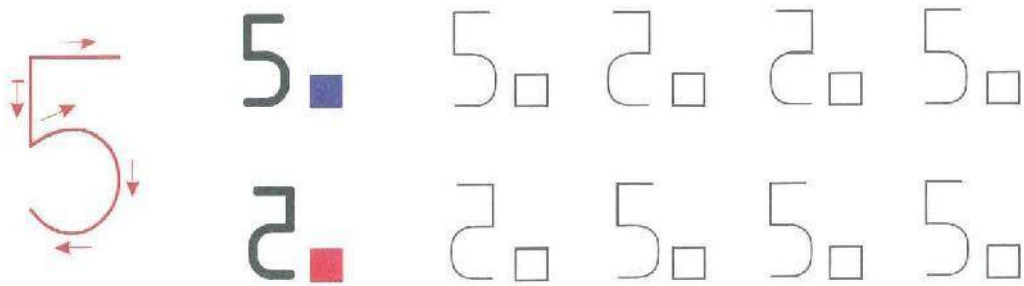
Што гледаш на сликата?

1

Со тањата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот пет.

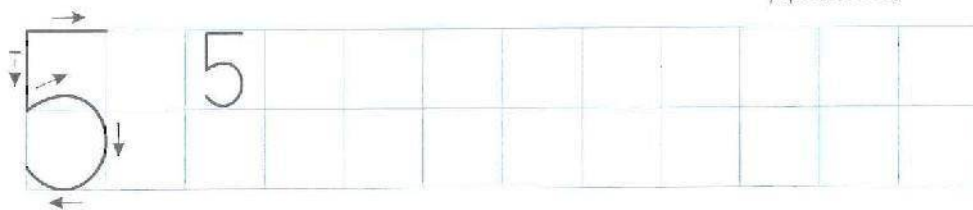
2

Кога бројот пет е напишан правилно квадратчето под него обој го сино, а црвено кога е напишан неправилно.

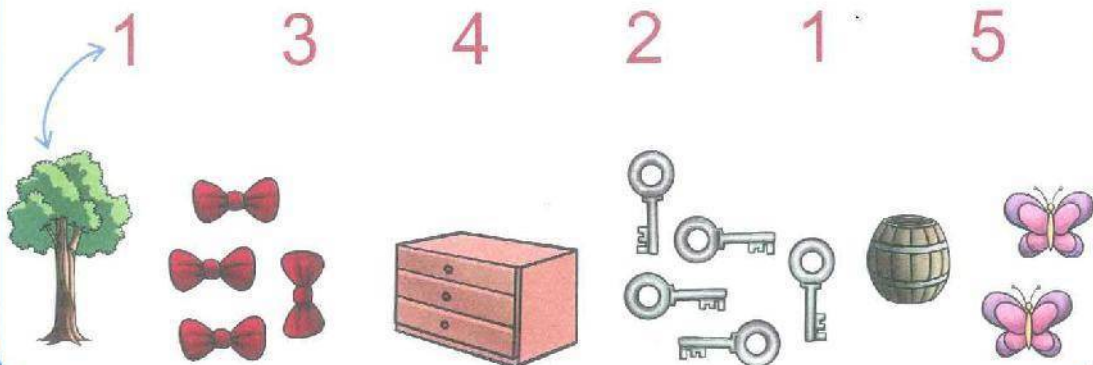
Допиши!

3

Поврзи ги правилно броевите и елементите на секој од цртежите!

4

Доцртај црвени кручиња така што вкупно да има 5.

57

Имало _____

Имало _____

Имало _____

Доцртани се _____

Доцртани се _____

Доцртани се _____

Имало _____

Имало _____

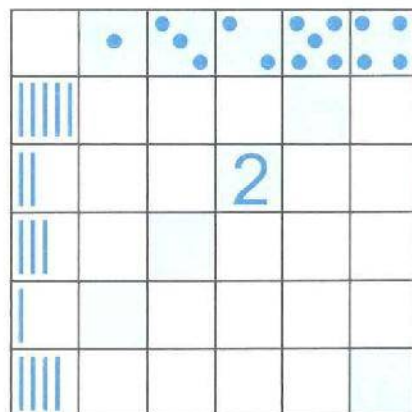
Имало _____

Доцртани се _____

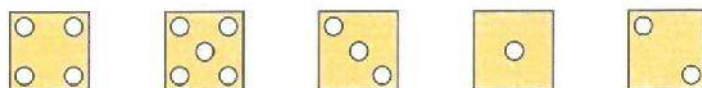
Доцртани се _____

Доцртани се _____

6 Дополни!

7 Поврзи го правилно секој од броевите!

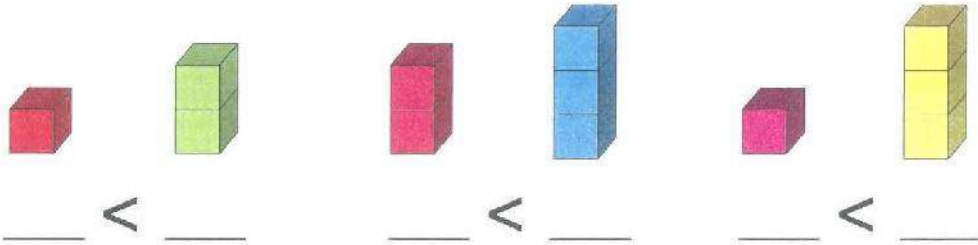
1 2 3 4 5

8 Дополни ги празните полиња следејќи го дадениот пример!

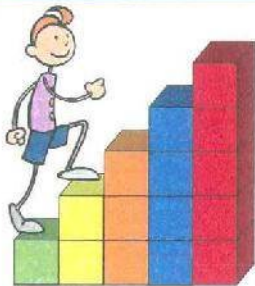
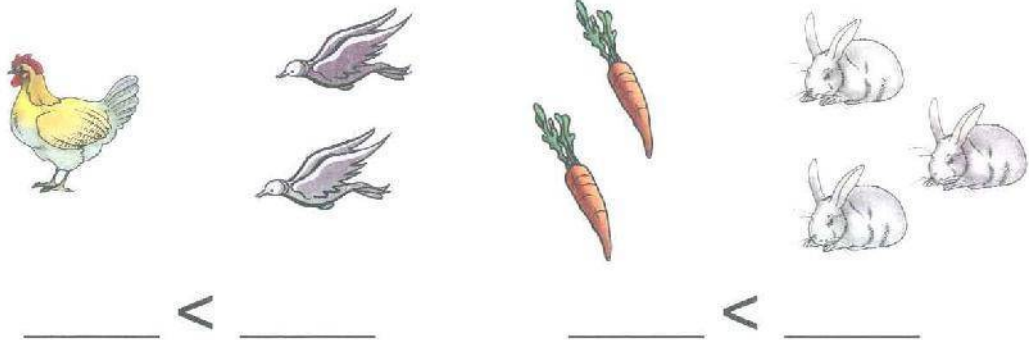

Знаците поголемо и помало

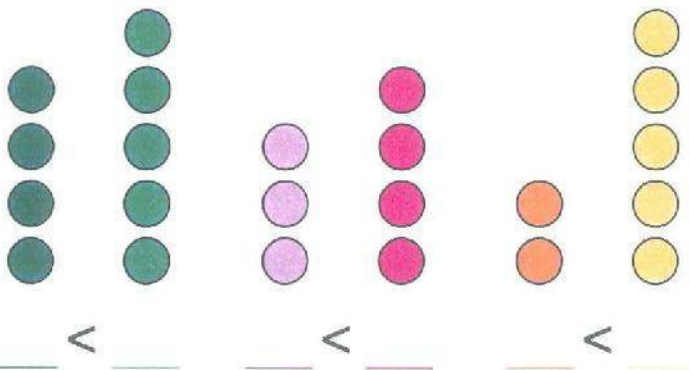
На цртичките запиши ги броевите што покажуваат колку коцки има на цртежот.

На цртичките под секоја слика напиши го соодветниот број.

- 3 ○ 5   2 ○ 4   1 ○ 4
 2 ○ 4   3 ○ 4   2 ○ 5
 1 ○ 5   1 ○ 3   4 ○ 5

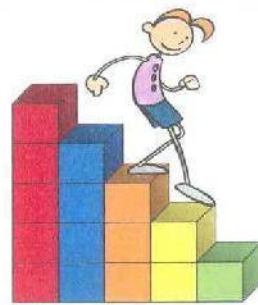
На цртичките запиши ги броевите што покажуваат колку крукчиња има на цртежот.

5

$4 \bigcirc 2 \quad 5 \bigcirc 3 \quad 5 \bigcirc 1$

$3 \bigcirc 1 \quad 2 \bigcirc 1 \quad 3 \bigcirc 2$

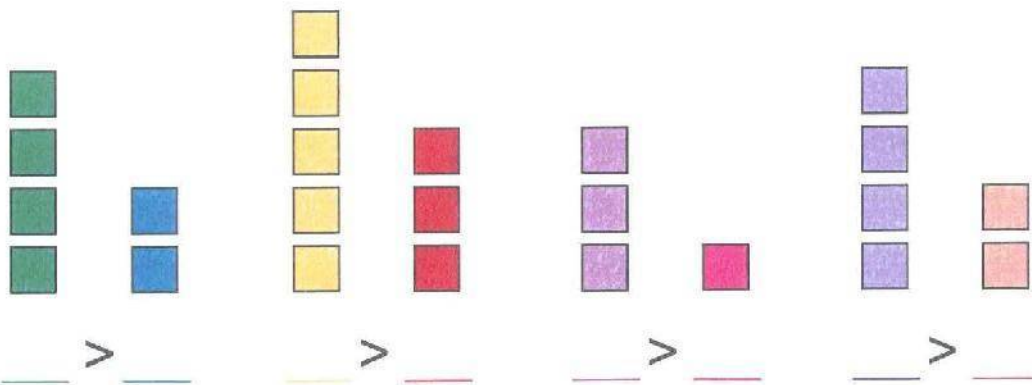
$5 \bigcirc 4 \quad 4 \bigcirc 1 \quad 4 \bigcirc 3$

$\square > \square > \square > \square > \square$

6

На цртичките запиши ги броевите што покажуваат колку квадратчиња има на цртежот.

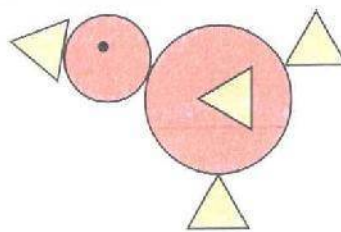
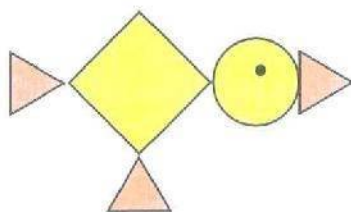

7

$<$ е знак за „е помало“
 $>$ е знак за „е поголемо“

	$<$								
	$>$								

8

$\square < \square$

$\square > \square$

+

=

Знаците плус и еднакво

Едно девојче и две момчиња. Пипуваме

$1 + 2$

1

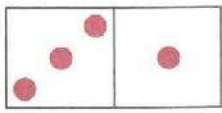

Биле ____

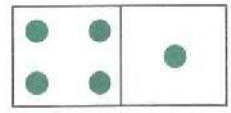
Сега се 2 + ____

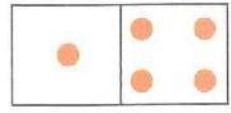
На цртичките запиши ги бараните броеви

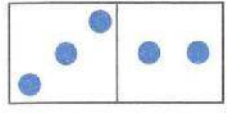
$___ + ___$

$___ + ___$

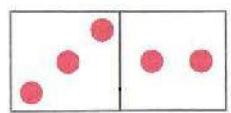

$___ + ___$

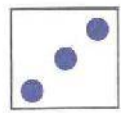

$___ + ___$

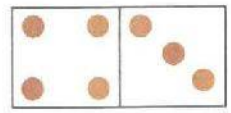
Разгледај ги сликите и запиши што треба

$___ + ___ > ___$

$___ < ___ + ___$

$___ + ___$

$___ + ___$

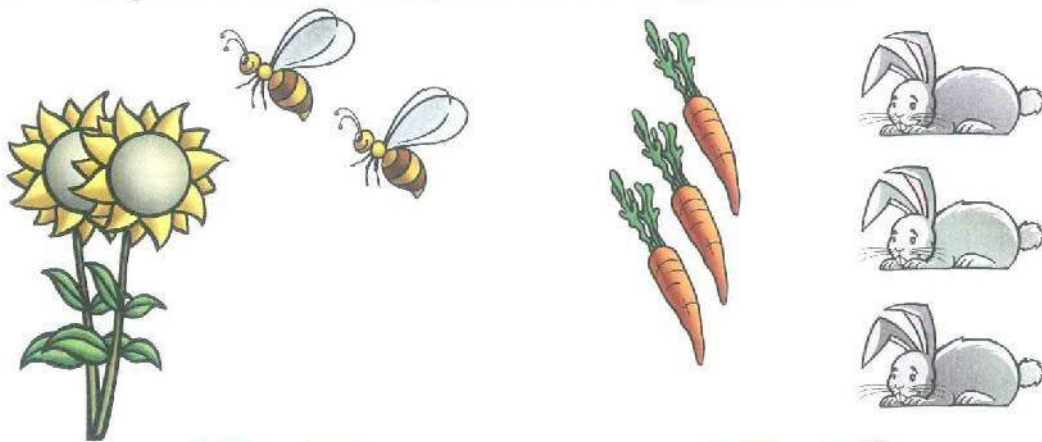

$___ + ___$

Допиши!

									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6 Во квадратчињата под цртежите лево запиши ги соодветните броеви. Забележуваш дека доби исти броеви поврзани со знакот „=“, т.е. $2 = 2$ и $3 = 3$, при што читаме 2 е еднакво на 2 и 3 е еднакво на 3.

$$\square = \square$$

$$\square = \square$$

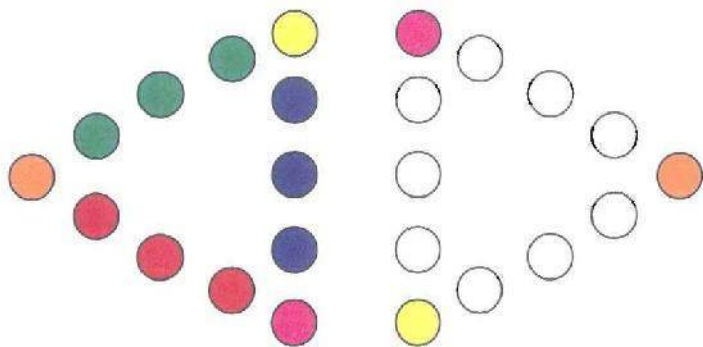
7 Во кружчињата запиши го знакот што недостасува.

1 ○ 3	4 ○ 4	1 ○ 5	5 ○ 5
2 ○ 1	3 ○ 5	1 ○ 1	5 ○ 2
2 ○ 2	3 ○ 3	2 ○ 5	4 ○ 3
4 ○ 5	5 ○ 1	5 ○ 2	3 ○ 1

8 Допиши!

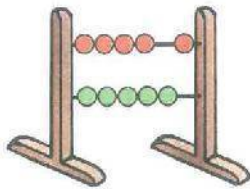
⇒		=							
⇒									

9

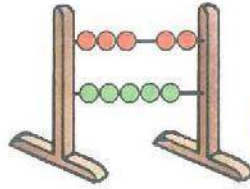

Собирање броеви до 5

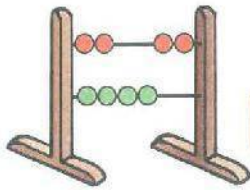
Што гледаш
на сликите?
Допиши!

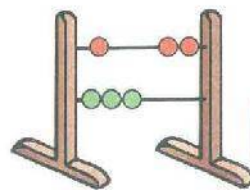
$4 + 1 = 5$

$\square + \square = \square$

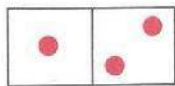

$\square + \square = \square$

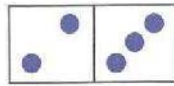

$\square + \square = \square$

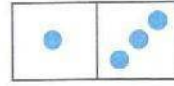
На пртчките под секој цртеж напиши го соодветниот број
и собери!

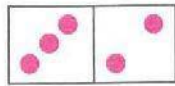
$\_ + \_ = \_$

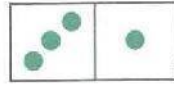
$\_ + \_ = \_$

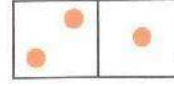
$\_ + \_ = \_$

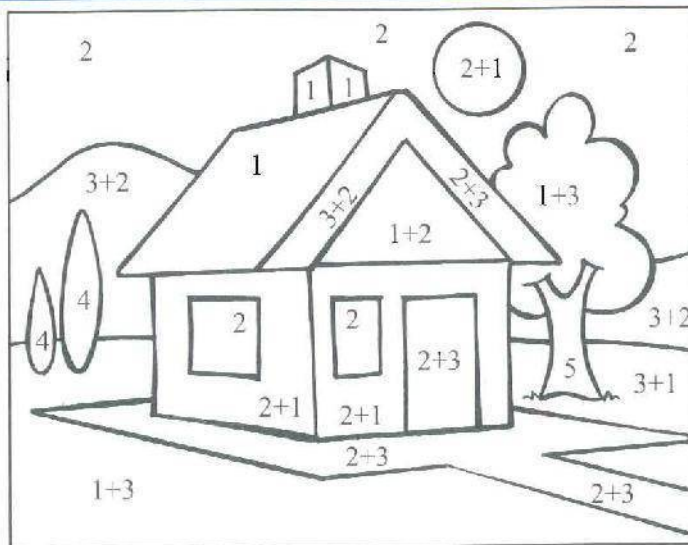
$\_ + \_ = \_$

$\_ + \_ = \_$

$\_ + \_ = \_$

Пресметај и
обој според
означеното!

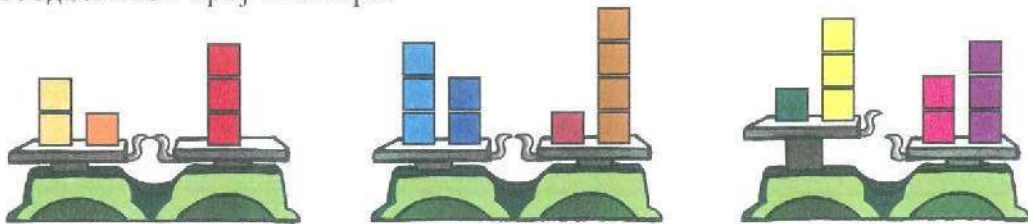

Во кругчето стави го знакот што одговара.

- 4
$3 + 2 \bigcirc 5$	$1 + 4 \bigcirc 5$	$1 + 1 \bigcirc 3$
$3 + 1 \bigcirc 2$	$2 + 3 \bigcirc 4$	$1 + 2 \bigcirc 3$
$2 + 2 \bigcirc 5$	$2 + 1 \bigcirc 4$	$4 + 1 \bigcirc 5$
$2 + 1 \bigcirc 3$	$3 + 1 \bigcirc 4$	$2 + 2 \bigcirc 4$
$4 + 1 \bigcirc 4$	$1 + 3 \bigcirc 5$	$1 + 3 \bigcirc 4$

5 На цртичките под секој цртеж напиши го соодветниот број и собери!

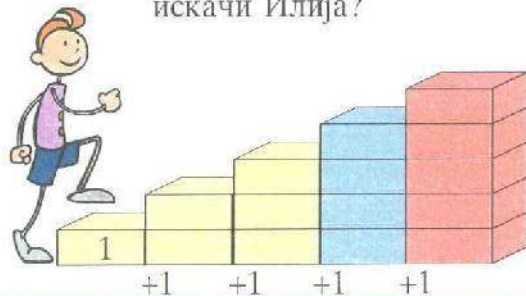

___ + ___ = ___   ___ + ___ = ___ + ___   ___ + ___ < ___ + ___

6 Дополни ја таблицата!

+	1	2	3
1		3	
2			

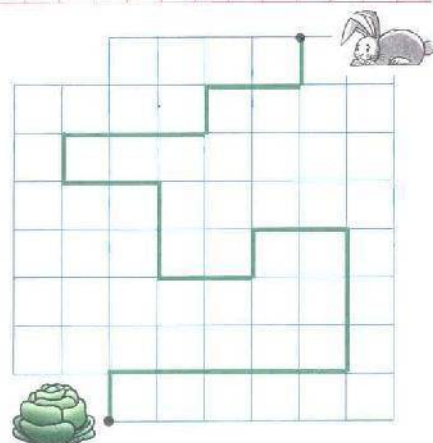
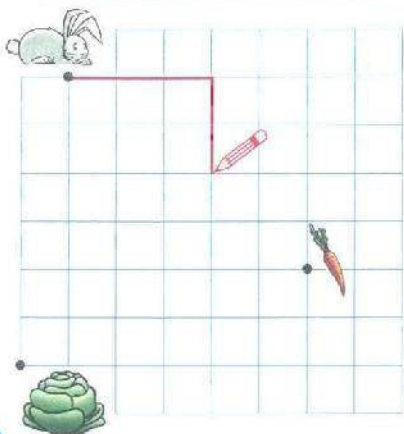
Потполни правилно.
Колку скали треба да
искачи Илија?

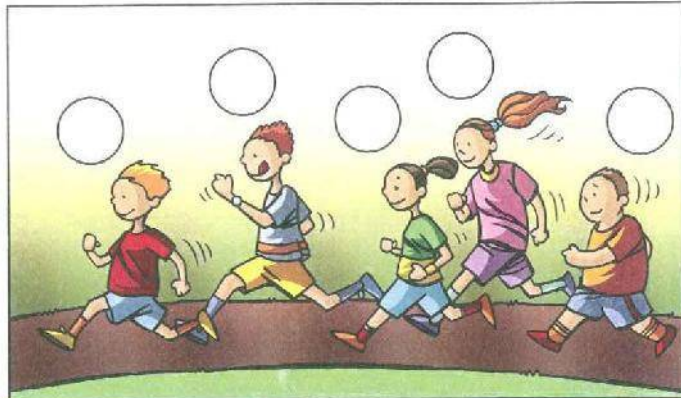
7

3	2	2	1	1	2	2	1	5	2
→	↓	←	↓	→	↓	←	↓	→	↑

↓	←	↓	←	↓	→	↓	→	↑	→	↓	←	↓

Редни броеви

Запиши ги редните броеви: 1, 2, 3, 4, 5 и читај прв, втор, трет, четврти, петти.

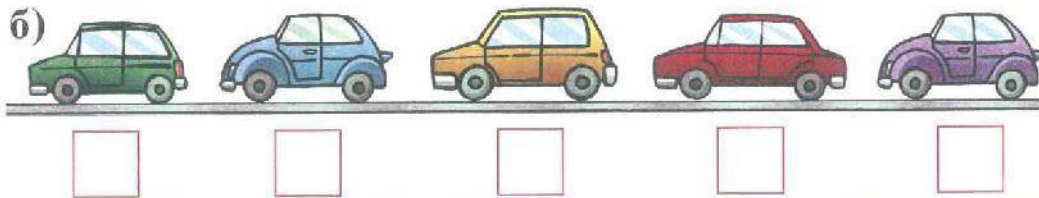
Означи го редот на глумчињата и автомобилите запишувајќи редни броеви.

- а) прво, второ, трето, четврто и петто глумче;
 б) прв, втор, трет, четврти и петти автомобил.

а)

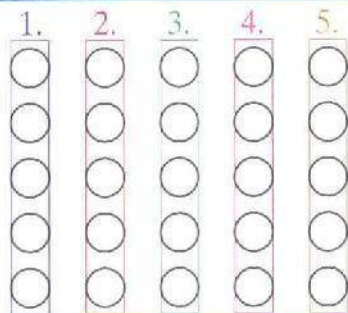

б)

Обој со жолта боичка:

1. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	3. крукче во 1. ред
2. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	4. крукче во 2. ред
3. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	5. крукче во 3. ред
4. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	1. крукче во 4. ред
5. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	2. крукче во 5. ред

Обој ги со црвена боичка: првите крукчиња во 1. и 2. колона, последните крукчиња во 4. и 5. колона и 3. крукче во 3. колона

Збир. Собироци

1 Миле на едната страна на патот видел 2 кози, а на другата видел 3 кози. Значи, тој видел вкупно (збирно):

$$2 + 3 \text{ кози}$$

Прв
собирок

Втор
собирок

$$2 + 3$$

Збир

2 Напиши го збирот на броевите:

а) 1 и 3: $\underline{\quad} + \underline{\quad}$. Првиот собирок е $\underline{\quad}$, а вториот $\underline{\quad}$.

б) 2 и 3: $\underline{\quad} + \underline{\quad}$. Првиот собирок е $\underline{\quad}$, а вториот $\underline{\quad}$.

в) 4 и 1: $\underline{\quad} + \underline{\quad}$. Првиот собирок е $\underline{\quad}$, а вториот $\underline{\quad}$.

г) 2 и 2: $\underline{\quad} + \underline{\quad}$. Првиот собирок е $\underline{\quad}$, а вториот $\underline{\quad}$.

3 а) Записот $2 + 1$ е збир на броевите $\underline{\quad}$ и $\underline{\quad}$.

б) Записот $3 + 2$ е збир на броевите $\underline{\quad}$ и $\underline{\quad}$.

в) Записот $1 + 4$ е збир на броевите $\underline{\quad}$ и $\underline{\quad}$.

4 а) $1 + 4$ го означува бројот $\underline{\quad}$. Затоа пишуваме $\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

б) $3 + 2$ го означува бројот $\underline{\quad}$. Затоа пишуваме $\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

в) $2 + 1$ го означува бројот $\underline{\quad}$. Затоа пишуваме $\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

5 Разгледај, размисли и допиши.

Прв собирок	2	4		1	2	3		1
Втор собирок	3	1	2		1		1	
Збир			4	5		5	4	3

Знакот минус

Марија имала _____ балона.

Марија му дала на Диме _____ балона.

Пишуваме
4 - 3
и читаме
4 минус 3.

1

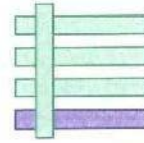
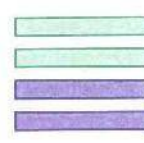
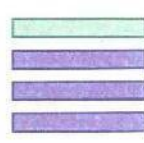
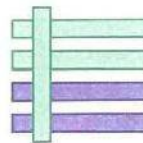
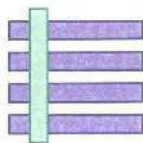
Во чинијата имало
_____ рипчиња.
Мачето Марко
зело _____ рипчиња.

Пишуваме 5 - 2 и читаме 5 минус 2.

2

Замисли дека ги отстрануваш зелените стапчиња, а сините остауваат. Запиши правилно.

5 - □

□ - □

□ - □

□ - □

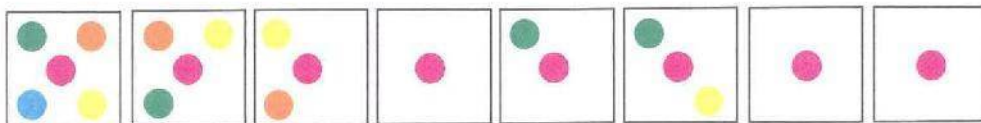
□ - □

3

Допиши!

→   —   □   □   □   □   □   □   □

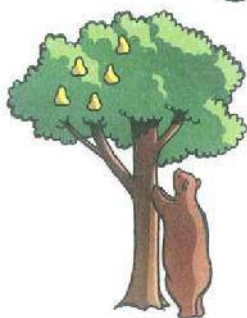
4

5

Одземање броеви до 5

1

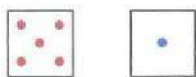

На дрвото имало 5 круши.
Мечката изела 3 круши, па на дрвото останале 2 круши.

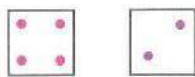

Пишуваме $5 - 3 = 2$ и читаме 5 минус 3 е еднакво на 2.

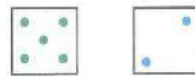
2 Допиши и пресметај според сликите.

$$5 - 1 = 4$$

$$\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

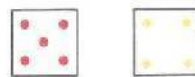
$$\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

3

Дополни ја таблицата

$\begin{array}{r} - \\ \hline \end{array} \rightarrow$	1	2	3
5			
4		2	

Пополни го правилно бројот на секое скалило!

4

Во секое кружче стави го знакот што одговара.

$$5 - 2 \bigcirc 4$$

$$2 - 1 \bigcirc 2$$

$$5 - 4 \bigcirc 1$$

$$5 - 3 \bigcirc 2$$

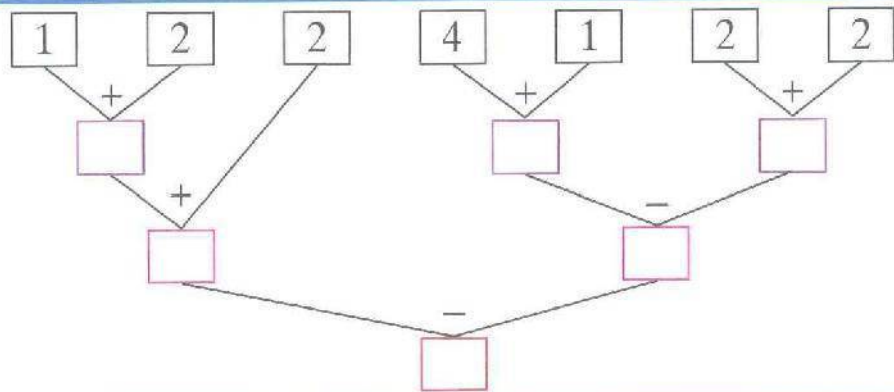
$$5 - 1 \bigcirc 3$$

$$4 - 2 \bigcirc 3$$

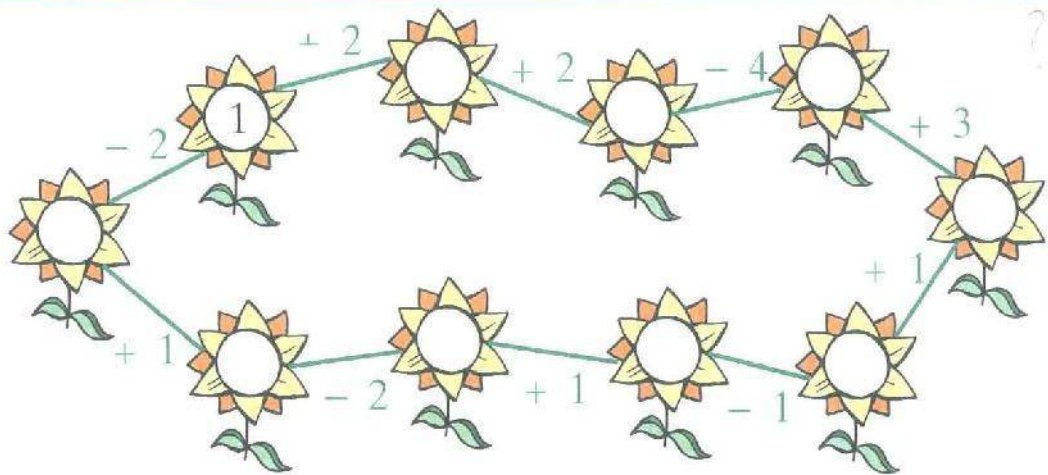
$$4 - 1 \bigcirc 3$$

$$3 - 2 \bigcirc 4$$

$$4 - 3 \bigcirc 1$$

5

6

/	○								
○	+	*						*	
	*	/		*					
/	○							○	
					+				
		○							
				○	+				

7

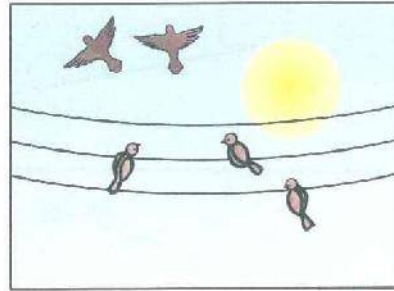
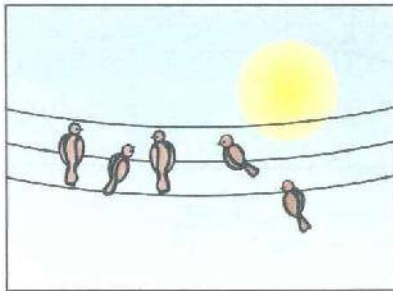

Разлика. Намаленик. Намалител

На жицата имало 5 врапчиња. Две врапчиња одлетале кон блиската шума. Значи, на жицата останале

$$5 - 2 \text{ врапчиња.}$$

1

Намаленик

$$5 - 2$$

Намалител

Разлика

2 Напиши ја разликата на броевите:

а) 4 и 2: $\underline{\quad} - \underline{\quad}$. Намаленикот е $\underline{\quad}$, а намалителот е $\underline{\quad}$.

б) 5 и 3: $\underline{\quad} - \underline{\quad}$. Намаленикот е $\underline{\quad}$, а намалителот е $\underline{\quad}$.

в) 5 и 1: $\underline{\quad} - \underline{\quad}$. Намаленикот е $\underline{\quad}$, а намалителот е $\underline{\quad}$.

г) 5 и 4: $\underline{\quad} - \underline{\quad}$. Намаленикот е $\underline{\quad}$, а намалителот е $\underline{\quad}$.

3 а) Записот $4 - 3$ е разлика на броевите $\underline{\quad}$ и $\underline{\quad}$

б) Записот $5 - 1$ е разлика на броевите $\underline{\quad}$ и $\underline{\quad}$

в) Записот $3 - 2$ е разлика на броевите $\underline{\quad}$ и $\underline{\quad}$

4 а) $5 - 2$ го означува бројот $\underline{\quad}$. Затоа пишуваме $\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

б) $4 - 1$ го означува бројот $\underline{\quad}$. Затоа пишуваме $\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

в) $5 - 4$ го означува бројот $\underline{\quad}$. Затоа пишуваме $\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

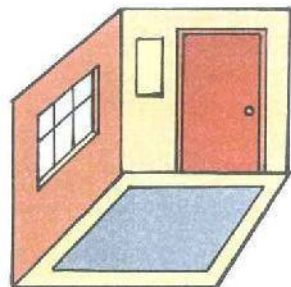
5 Разгледај, размисли и допиши.

Намаленик	5	4		4	2	3	5	
Намалител	1	2	1				3	4
Разлика			2	1	1	1		1

Нула 0

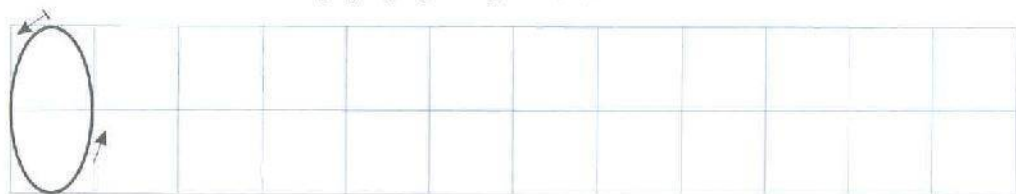
Што гледаш на сликите?

1

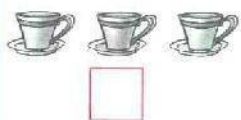
Со тапата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот нула. Допиши!

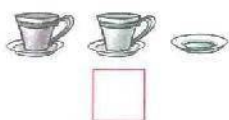
2

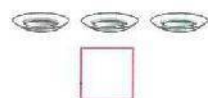
Запиши ги броевите кои покажуваат колку филџани има на таџните.

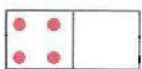
3

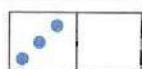

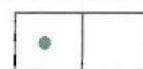

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

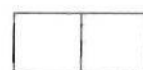
4

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$4 + 0$$

$$4 - 4$$

$$4 - 0$$

$$0 + 4$$

0

2

4

$$2 - 0$$

$$2 + 0$$

$$2 - 2$$

$$0 + 2$$

Пресметај и поврзи!

5

Разгледај, размисли и допиши.

6

$5 - 0 = \underline{\quad}$

$5 - 5 = \underline{\quad}$

$4 - 0 = \underline{\quad}$

$4 - 4 = \underline{\quad}$

$3 - 0 = \underline{\quad}$

$3 - 3 = \underline{\quad}$

$2 - 0 = \underline{\quad}$

$2 - 2 = \underline{\quad}$

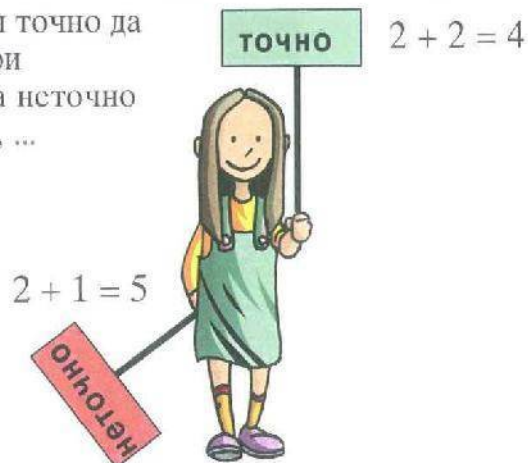
$1 - 0 = \underline{\quad}$

$1 - 1 = \underline{\quad}$

7

Треба да се трудиш секогаш точно да работиш. Но, понекогаш при проверка забележуваш дека неточно си запишал-а, пресметал-а, ...

Проверувај, па ако е точно плочката обој ја портокалово, а ако е неточно обој ја црвено.

$2 - 2 = 0$

$4 - 4 > 1$

$2 + 3 > 4$

$5 - 5 = 0$

$5 - 4 = 2$

$1 + 3 < 2$

$3 - 3 = 1$

$4 + 1 > 3$

$2 + 3 = 5$

$5 - 0 = 2$

$4 + 1 = 5$

$2 + 2 = 4$

$4 - 2 = 2$

$5 - 4 = 1$

$1 + 1 = 3$

$4 - 1 > 3$

$5 > 2$

$3 < 2$

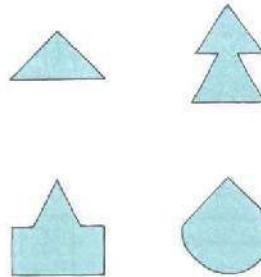
$4 > 4$

$3 < 5$

8

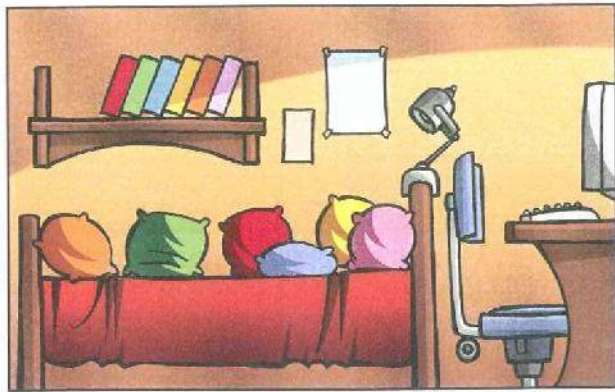

?

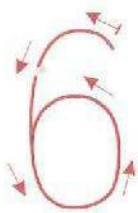
Шест 6

Што гледаш на сликата?

Со тапата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот шест.

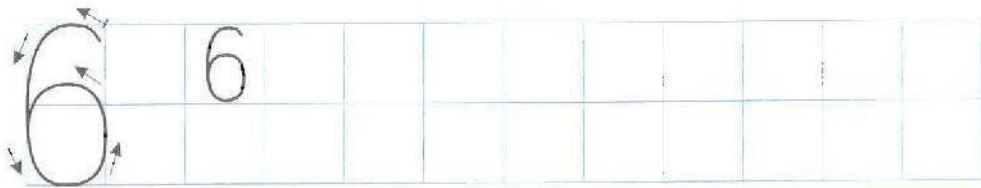
Квадратчето обој го сино кога бројот шест е напишан правилно, а црвено кога е напишан неправилно.

6 ■ 6 □ 6 □ 6 □ 6 □

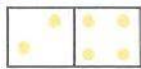
6 ■ 6 □ 6 □ 6 □ 6 □

Допиши!

0	1						5			2		0

5

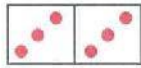
$2 + 4 = 6$

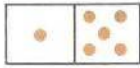
$6 + 0 = \underline{\quad}$

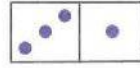
$2 + 3 = \underline{\quad}$

$3 + 3 = \underline{\quad}$

$1 + 5 = \underline{\quad}$

$3 + 1 = \underline{\quad}$

6

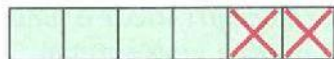
$6 - 1 = \square$

$6 - 3 = \square$

$6 - 5 = \square$

$6 - 2 = \square$

7

Дополни ја
таблицата

$\overline{\quad}$	0	1	2
6			
5			
4			
3			
2			

8

Во секое крулче запиши по еден од
знаците $<$, $>$ или $=$ за да биде точно.

$3 + 3 \bigcirc 6$

$6 \bigcirc 1 + 5$

$2 + 0 \bigcirc 2$

$3 \bigcirc 0 + 2$

$2 + 2 \bigcirc 6$

$6 \bigcirc 4 + 1$

$2 + 1 \bigcirc 3$

$4 \bigcirc 2 + 2$

$2 + 3 \bigcirc 6$

$6 \bigcirc 5 + 0$

$3 + 1 \bigcirc 5$

$6 \bigcirc 1 + 3$

$1 + 1 \bigcirc 6$

$6 \bigcirc 4 + 0$

$2 + 3 \bigcirc 5$

$4 \bigcirc 0 + 4$

$1 + 3 \bigcirc 6$

$6 \bigcirc 0 + 3$

$1 + 2 \bigcirc 5$

$3 \bigcirc 0 + 3$

9

Седум 7

Што гледаш на сликата?

Со тапата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот седум.

Квадратчето обој го сино кога бројот седум е напишан правилно, а црвено кога е напишан неправилно.

7 ■ (blue square)   7 □   7 □   7 □   7 □

7 ■ (red square)   7 □   7 □   7 □   7 □

Допиши!

7									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Пресметај и поврзи правилно како на примерот.

 $3 + 3$	 $2 + 5$	 $3 + 4$	 $1 + 4$	 $0 + 0$	 $1 + 6$
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

- 0
1
2
3
4
5
6
7

 $1 + 0$	 $2 + 2$	 $3 + 2$	 $4 + 3$	 $2 + 4$	 $2 + 3$
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

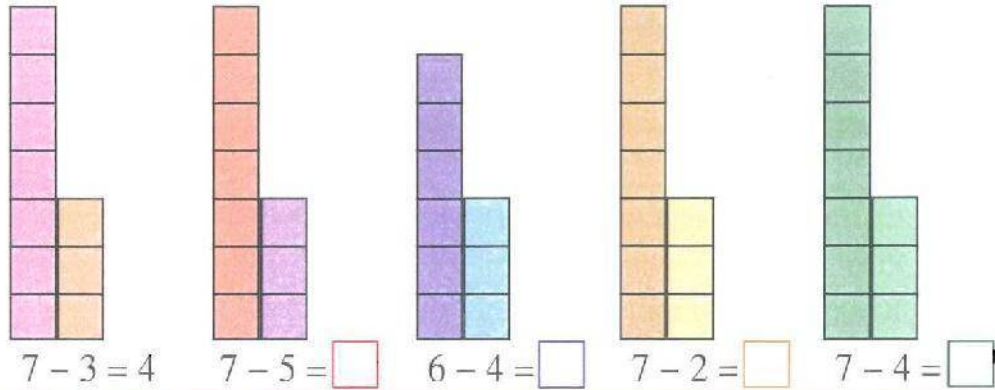

Под секој цртеж запиши го бројот на стапчињата.

5

6

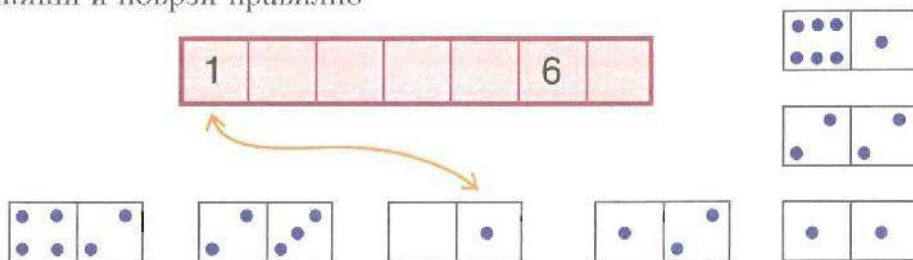
7

Во секое крукче запиши по еден од знаците $<$, $>$ или $=$ за да биде точно

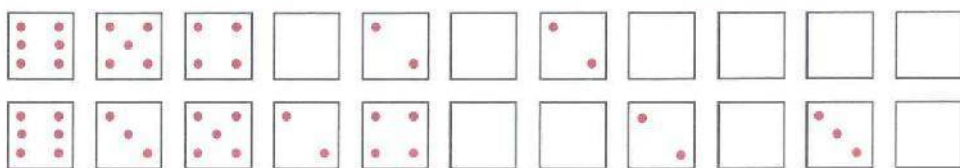
$6 + 1 \bigcirc 7$	$7 \bigcirc 1 + 6$	$3 + 1 \bigcirc 4$	$4 \bigcirc 0 + 3$
$6 + 0 \bigcirc 7$	$7 \bigcirc 1 + 4$	$2 + 3 \bigcirc 6$	$5 \bigcirc 3 + 2$
$3 + 3 \bigcirc 7$	$7 \bigcirc 6 + 0$	$4 + 1 \bigcirc 6$	$5 \bigcirc 1 + 4$
$1 + 5 \bigcirc 7$	$7 \bigcirc 5 + 0$	$3 + 3 \bigcirc 6$	$6 \bigcirc 0 + 4$
$2 + 3 \bigcirc 7$	$7 \bigcirc 0 + 4$	$2 + 1 \bigcirc 5$	$4 \bigcirc 2 + 2$

8

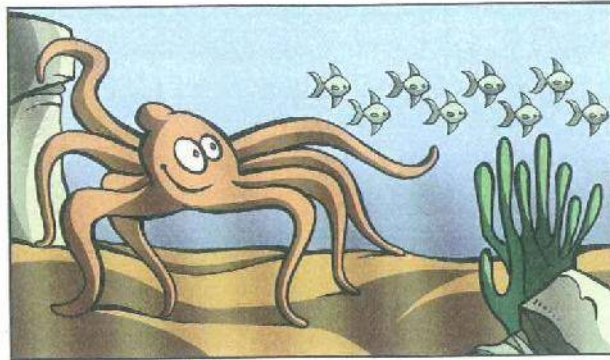
Допиши и поврзи правилно

9

Осум 8

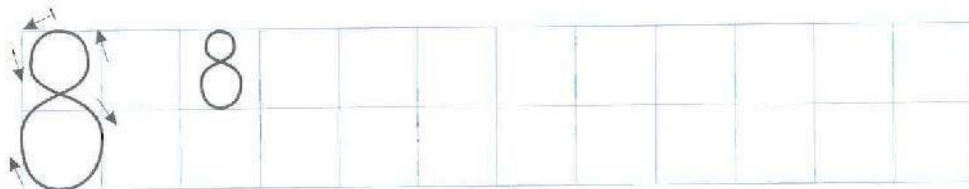

Што гледаш на сликата?

1

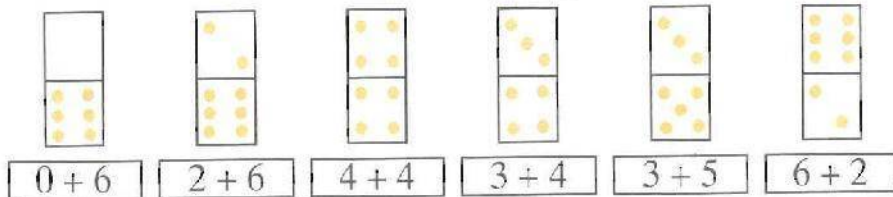
Со тапата страна на моливот следи ги стрелките покрај бројот осум. Допиши!

2

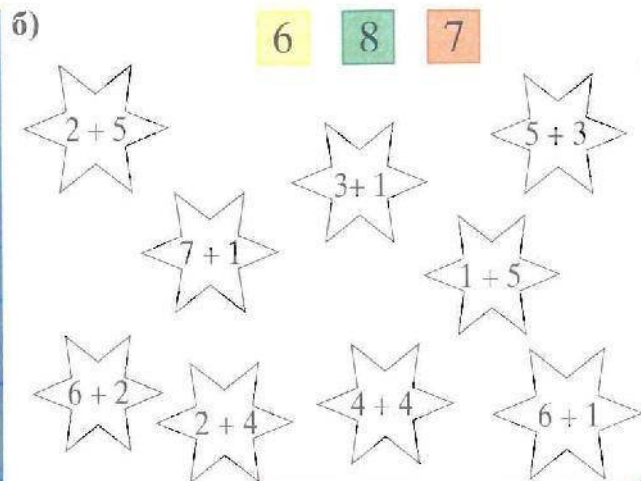
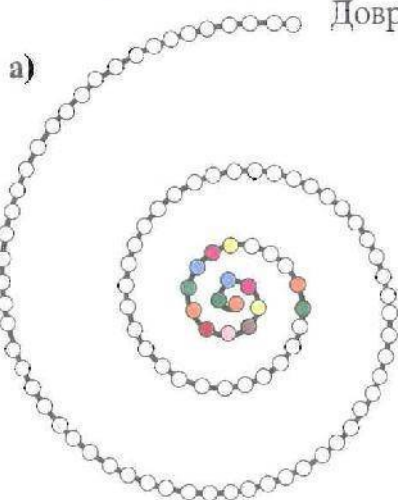
Поврзи правилно како на примерот!

3

6   7   8

Доврши го бојењето според започнатиот пример.

4

57

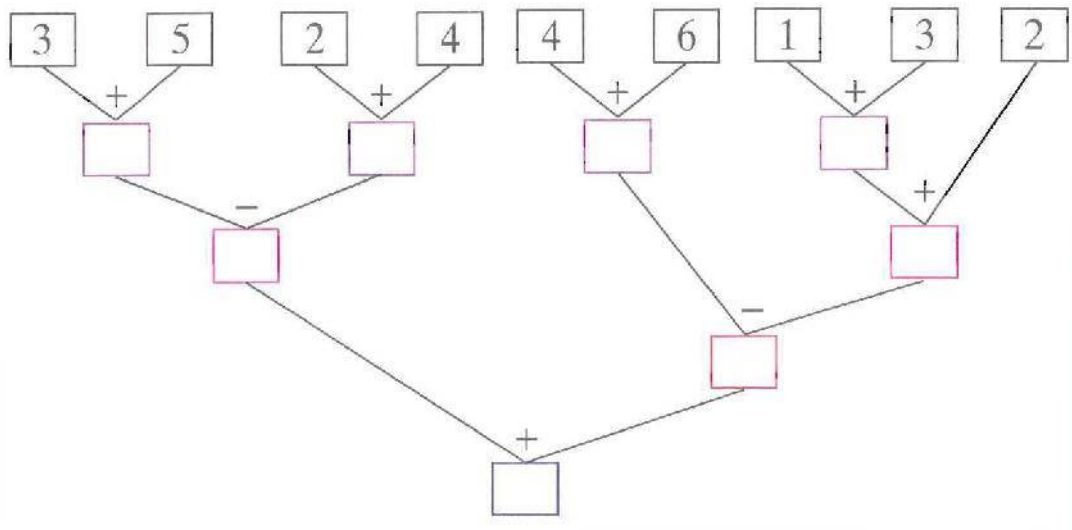
а)

$10 - 3 = \square$
 $10 - 4 = \square$
 $10 - 2 = \square$
 $10 - 5 = \square$
 $10 - 7 = \square$

б) $< > =$

$5 + 3 \bigcirc 5 + 5$
 $7 + 3 \bigcirc 3 + 5$
 $7 + 1 \bigcirc 7 + 2$
 $4 + 2 \bigcirc 3 + 4$
 $7 + 3 \bigcirc 2 + 8$

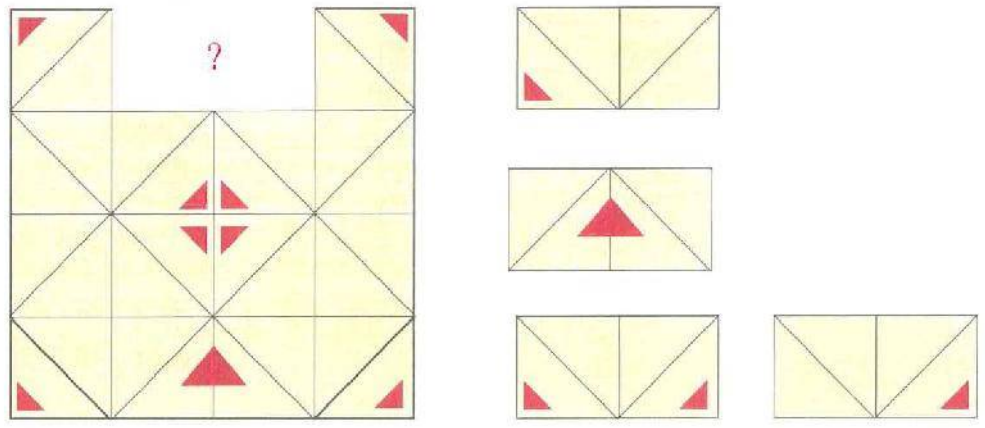
6

7

Записите 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 ги нарекуваме цифри.
 Има _____ цифри.
 На рацете имаш ____ прсти,
 а на нозете исто така имаш _____ прсти.
 Бројот 10 се пишува со _____ цифри.

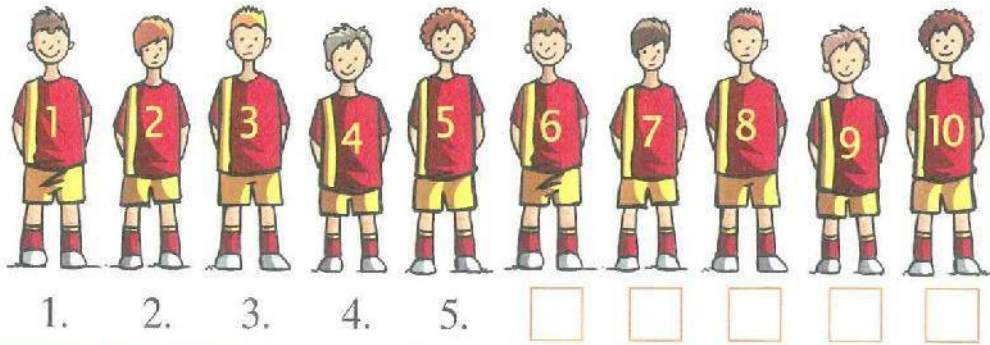
8

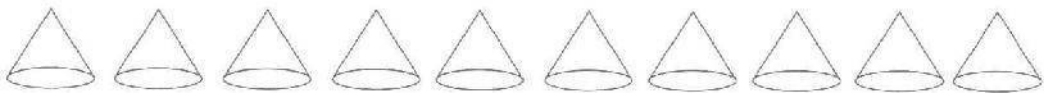

Повторно редни броеви

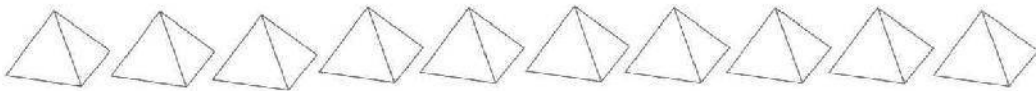
Запиши ги редните броеви: 6, 7, 8, 9, 10 и читај шести, седми, осми, деветти и десетти.

Обој ги 3. и 7. конус од лево со сино, а 3. и 7. конус од десно со црвено.

Обој ги 2. и 5. пирамида од лево со сина, а 3. и 7. пирамида од десно со црвено.

Обој ги со сина боичка: сите квадратчиња од 1 до 10 редица; сите квадратчиња од 1 и 9 колона; 3, 4, 5, 6 и 7 квадратче од 8 редица; 5 и 6 квадратче од 5 колона; 3, 4, 6 и 7 квадратче од 3 и 4 редица

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Претходник. Следбеник

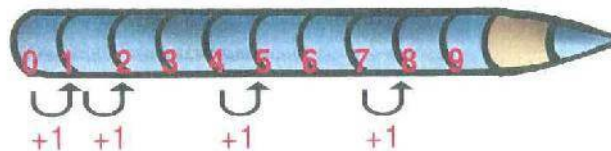
1

$$0 + 1 = 1$$

$$1 + 1 = 2$$

$$4 + 1 = 5$$

$$7 + 1 = 8$$

Кога на некој број ќе му го додадеме бројот 1 го добиваме бројот кој следува веднаш него и го нарекуваме **следбеник** на тој број. Следбеник на бројот 0 е бројот 1, следбеник на бројот 1 е бројот 2, следбеник на бројот 7 е бројот 8.

2

Следбеник на бројот 3 е бројот ____, бидејќи $3 + 1 = \square$

Следбеник на бројот 4 е бројот ____, бидејќи $4 + 1 = \square$

Следбеник на бројот 6 е бројот ____, бидејќи $6 + 1 = \square$

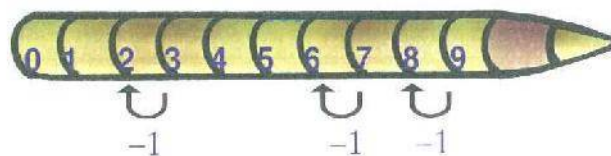
Следбеник на бројот 9 е бројот ____, бидејќи $9 + 1 = \square$

3

$$3 - 1 = 2$$

$$7 - 1 = 6$$

$$9 - 1 = 8$$

Кога на некој број ќе му го одземеме бројот 1 го добиваме бројот кој е пред него и го нарекуваме **претходник** на тој број. Претходник на бројот 3 е бројот 2, претходник на бројот 7 е бројот 6, претходник на бројот 9 е бројот 8.

4

Претходник на бројот 2 е бројот ____, бидејќи $2 - 1 = \square$

Претходник на бројот 4 е бројот ____, бидејќи $4 - 1 = \square$

Претходник на бројот 6 е бројот ____, бидејќи $6 - 1 = \square$

Претходник на бројот 8 е бројот ____, бидејќи $8 - 1 = \square$

Споредување на броевите до 10

Во секое кружче запиши еден од знаците <, > или = за да биде точно.

$6 \bigcirc 8$

$4 + 3 \bigcirc 5$

$4 + 1 \bigcirc 7 - 2$

$7 \bigcirc 4$

$6 + 4 \bigcirc 8$

$8 + 2 \bigcirc 10 + 0$

$3 \bigcirc 3$

$5 + 4 \bigcirc 9$

$9 - 1 \bigcirc 3 + 3$

$5 \bigcirc 9$

$10 - 2 \bigcirc 8$

$2 + 2 \bigcirc 7 - 2$

$7 \bigcirc 6$

$6 + 2 \bigcirc 5$

$8 - 3 \bigcirc 9 - 4$

$4 + 5 < 10$

8, 9, 6, 10, 5

$2 + 5 = \square$

6, 4, 5, 7, 8

$8 - 6 > \square$

5, 4, 2, 7, 1

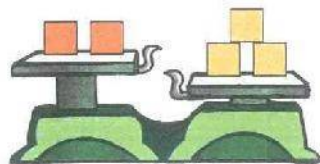
$9 - 4 < \square$

4, 7, 5, 1, 0

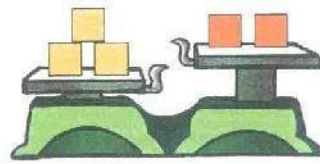
$8 - 8 = \square$

1, 2, 0, 5, 9

Заокружи еден од дадените броеви и запиши го во квадратчето така што да биде точно.

$2 < 3$

$3 > 2$

На цртежите лево, двете ваги не се во рамнотежа. Во првиот случај запишавме $2 < 3$, а во вториот случај запишавме $3 > 2$.

Ова засднички го запишуваме

$2 \neq 3$

и читаме 2 не е еднакво на 3, т.е. 2 е различно од 3.

$5 \bigcirc 3 + 1$

$2 + 6 \bigcirc 10 - 3$

$4 \bigcirc 2 + 2$

$5 - 1 \bigcirc 8 - 4$

$7 \bigcirc 9 - 3$

$9 - 5 \bigcirc 4 + 1$

$9 \bigcirc 10 - 1$

$10 - 2 \bigcirc 7 + 2$

$6 \bigcirc 5 + 2$

$3 + 5 \bigcirc 9 - 1$

Во секое кружче запиши еден од знаците = или $\neq$ за да биде точно.

вежби

Собирање броеви до 10

1 а) $\begin{array}{r} 7 \\ +3 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 2 \\ +7 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 8 \\ +2 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 4 \\ +5 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 6 \\ +3 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 3 \\ +5 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 2 \\ +2 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 3 \\ +2 \\ \hline \square \end{array}$

б) $7 + \square = 10$ $\square + 3 = 8$ $5 + 3 = 2 + \square$
 $5 + \square = 10$ $\square + 1 = 3$ $3 + 4 = 6 + \square$
 $2 + \square = 5$ $\square + 2 = 6$ $5 + 5 = 2 + \square$
 $3 + \square = 9$ $\square + 4 = 5$ $7 + 3 = 4 + \square$

2

Прв собирок	5	3		3	5	1		3	2	4	1	
Втор собирок	4		6	2	5		1	6	7	2		3
Збир		7	10			6	5				3	6

3 а)

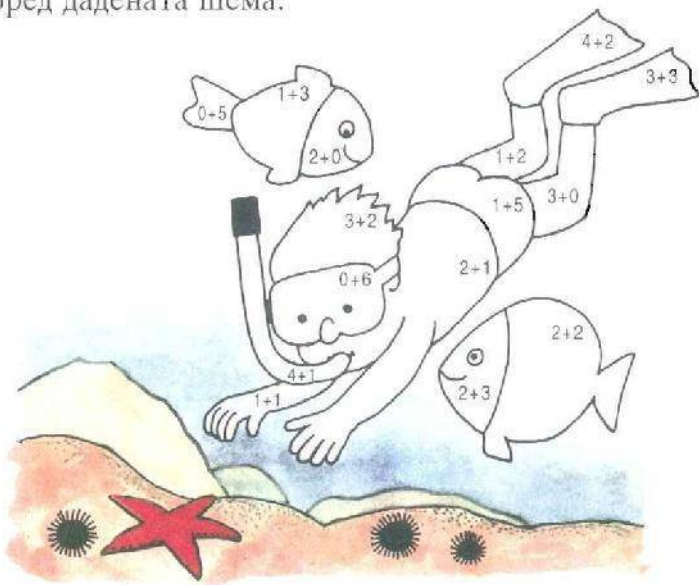
+	0	1	2	3	4	5	6
0							
1							
2							
3							
4							

б)

	8	9	10
2 + 6			
5 + 4		X	
3 + 7			
5 + 5			
3 + 5			
2 + 7			

4 Пресметај и обој според дадената шема:

- 6
- 5
- 4
- 3
- 2

Одземање броеви до 10

а) $6 - 4 = \square$ $10 - 4 = \square$ $8 - 2 = \square$ $7 - 3 = \square$ $9 - 5 = \square$ 1

$6 - \square = 4$ $7 - \square = 1$ $5 - \square = 0$ $9 - \square = 3$ $10 - \square = 3$

$\square - 2 = 1$ $\square - 3 = 3$ $\square - 1 = 9$ $\square - 2 = 8$ $\square - 1 = 3$

б) $\begin{array}{r} 7 \\ -3 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 8 \\ -2 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 6 \\ -3 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 3 \\ -2 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 10 \\ -6 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 9 \\ -8 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 10 \\ -4 \\ \hline \square \end{array}$ $\begin{array}{r} 10 \\ -5 \\ \hline \square \end{array}$

-	6	5	4	3	2	1	0
10							
9							
8							
7							
6							

=	4	3	2
7-4			
5-1			
9-7			
6-4			=
10-6			
8-5			
7-3			

$3 + 5 = 8$ $8 - 2 = \square$

$2 + \square = 2$ $6 - \square = 1$

$\square + 4 = 6$ $\square - 4 = 5$

$6 + 3 = \square$ $7 - \square = 4$

$\square + 8 = 9$ $\square - 4 = 4$

$5 + 5 = \square$ $3 - \square = 2$

$5 + \square = 8$ $\square - 3 = 7$

$\square + = 10$ $9 - 2 = \square$

$3 + 3 = \square$ $5 - \square = 3$

$\square + 2 = 10$ $9 - \square = 5$

$2 + \square = 9$ $4 - 4 = \square$

Кој што ќе добие?
 На секоја раскрсница го одбирате патот кој е означен со бројот што дава точен резултат во следниот ред.

Собирање и одземање броеви до 10

1 Пресметај:

$2 + 6 = \square$

$4 + 4 = \square$

$6 + 0 = \square$

$3 + 4 = \square$

$5 + 2 = \square$

$4 + 1 = \square$

$2 + 4 = \square$

$0 + 10 = \square$

$5 + 5 = \square$

Пресметај:

2

$5 + 5 = \square$

$4 + 5 = \square$

$2 + \square = 7$

$0 + 3 = \square$

$7 + 2 = \square$

$3 + \square = 10$

$1 + \square = 8$

$2 + \square = 4$

$\square + 6 = 10$

$0 + 4 = \square$

$3 + \square = 8$

$9 + \square = 10$

Пресметај:

3

$7 - 5 = \square$

$10 - 4 = \square$

$9 - 5 = \square$

$9 - 4 = \square$

$5 - 2 = \square$

$9 - 9 = \square$

$8 - 4 = \square$

$6 - 3 = \square$

$10 - 3 = \square$

$9 - 8 = \square$

$4 - 2 = \square$

$8 - 7 = \square$

4 Пресметај:

$7 - \square = 7$

$\square - 6 = 4$

$8 - \square = 2$

$\square - 5 = 3$

$9 - \square = 5$

$7 - \square = 2$

$5 - \square = 2$

$9 - \square = 4$

$7 - \square = 3$

$8 - \square = 0$

$\square - 7 = 3$

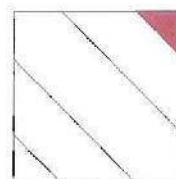
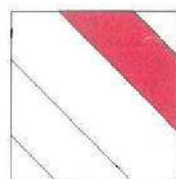
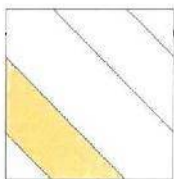
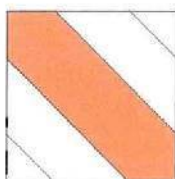
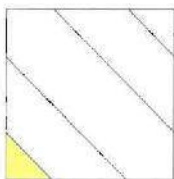
$\square - 6 = 3$

$6 - \square = 2$

$10 - \square = 7$

$\square - 5 = 5$

5

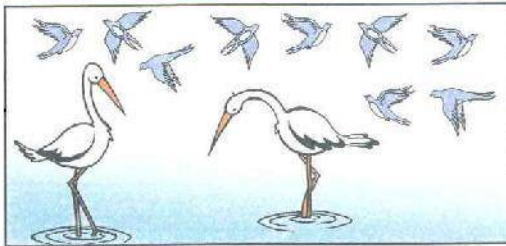
Задачи зададени со зборови

Марко има 4 балони, а Косара има 3 балони. Колку балони имаат заедно?

За да ја решиме поставената задача ќе постапиме на следниов начин:

Што е познато во задачата?	Марко има 4 балони, а Косара 3.
Што не е познато?	Колку балони имаат заедно
Како да се најде непознатото?	Со собирање
Како да се запише пресметувањето?	$4 + 3$
Како да се пресмета?	$4 + 3 = 7$
Како да се напише одговорот на поставеното прашање?	Марко и Косара заедно имаат 7 балони.

На ливадата има 9 ластовички и 2 штрка. Колку ластовички има повеќе од штркови? За да ја решиме поставената задача ќе постапиме на следниов начин.

Што е познато во задачата?	Има 9 ластовички и 2 штрка.
Што не е познато?	Колку ластовички има повеќе од штркови.
Како да се најде непознатото?	Со одземање
Како да се запише пресметувањето?	$9 - 2$
Како да се пресмета?	$9 - 2 = 7$
Како да се напише одговорот на поставеното прашање?	Има 7 ластовички повеќе од штркови.

3

Во шумата имало 8 врапчиња, а во седелото на блиското дрво имало 5 врапчиња. Колку врапчиња имало повеќе во шумата?

Што е познато?	
Што е непознато?	
Пресметување	
Одговор:	

4

Овчарот Јанко имал 9 бели и 4 црни овци. Колку бели овци имал Јанко повеќе од црни?

Што е познато?	
Што е непознато?	
Пресметување	
Одговор:	

5

Илија и татко му биле на риболов. Илија уловил 5 риби, а татко му уловил 10 риби. Колку риби помалку уловил Илија?

Што е познато?	
Што е непознато?	
Пресметување	
Одговор:	

Собирање и одземање броеви до 10

1
Марија во текот на една недела прочитала пет книги, а Неат за истото време прочитал четири книги. Колку книги заедно прочитале Марија и Неат?

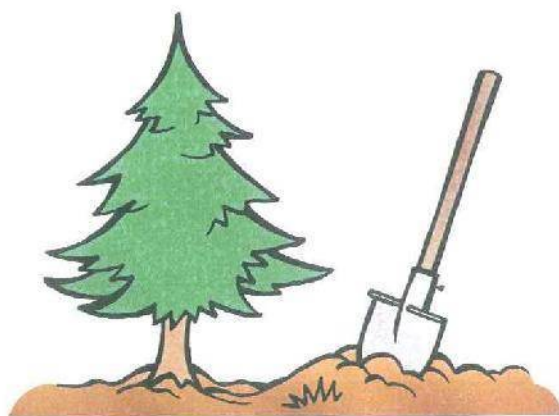
$$\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Марија и Неат заедно прочитале   книги.

2
Иван имал девет балони. Во паркот ја сретнал својата другарка Аида и ѝ подарил четири балони. Колку балони му останале на Иван?

$$\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

На Иван му останале   балони.

3
Елена и Костадин засадиле три борчиња и шест елки. Колку зимзелени дрвца засадиле Елена и Костадин?

$$\underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Елена и Костадин засадиле   зимзелени дрвца.

Според сликата состави задача со зборови и потоа реши ја задачата.

4

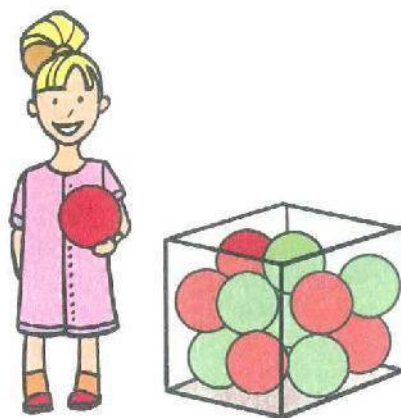

Според сликата состави задача со зборови и потоа реши ја задачата.

5

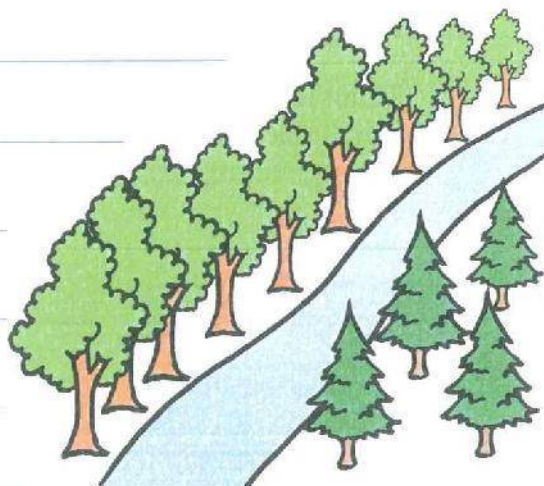

Според сликата состави задача со зборови и потоа реши ја задачата.

6

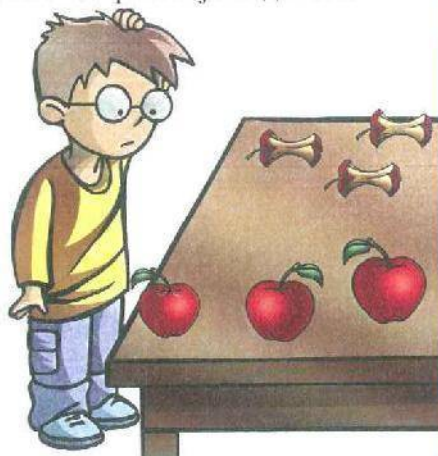

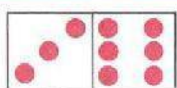

Ги заменуваме местата на собироците

$$3 + 5 = 5 + 3$$

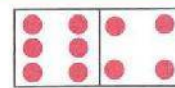
$3 + 6 = 9$

$6 + 3 = \square$

$4 + 6 = 10$

$6 + 4 = \square$

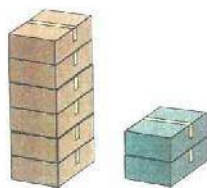
Кога е пресметано $3 + 6 = 9$, можеме без сметање да запишеме

$6 + 3 = \square$

Кога е пресметано $4 + 6 = 10$, тогаш без да сметаме знаеме дека

$6 + 4 = \square$

Со замена на местата на собироците збирот не се менува.

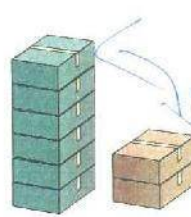

Јане мести пакети

$6 + 2$

Кому му е полесно?

Миле мести пакети

$2 + 6$

Без да пресметуваат запиши број во квадратчето за да биде точно.

$4 + 5 = 5 + \square$

$1 + \square = 3 + 1$

$6 + 3 = \square + 6$

$2 + 6 = 6 + \square$

$8 + \square = 2 + 8$

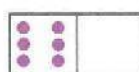
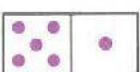
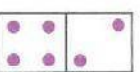
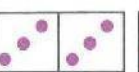
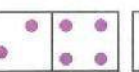
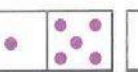
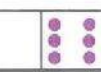
$4 + 0 = \square + 4$

$9 + 1 = 1 + \square$

$3 + \square = 5 + 3$

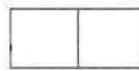

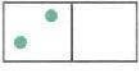

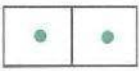
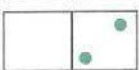
Разложување броеви на два собирока

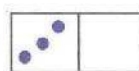
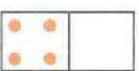
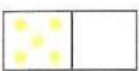
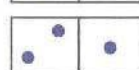

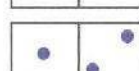

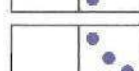

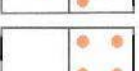
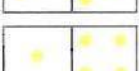

1 Разгледај, допиши и поврзи. Како што можеш да видиш, бројот 6 може да се запише на _____ начини како збир на два собирока.

						
$6 + 0$	$5 + \_$	$\_ + \_$	$\_ + \_$	$\_ + 4$	$\_ + \_$	$\_ + \_$

6

2

	$0 + 0 = 0$		$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$
	_____ начин		$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$
		_____ пачина			$\_ + \_ = \_$
				_____ пачина	$\_ + \_ = \_$

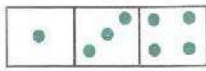
	$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$
	$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$
	$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$
	$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$
	_____ пачина		$\_ + \_ = \_$		$\_ + \_ = \_$
			_____ пачина		$\_ + \_ = \_$
				_____ пачина	$\_ + \_ = \_$

3

$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$
$7 = \_ + \_$	$8 = \_ + \_$	$9 = \_ + \_$	$10 = \_ + \_$

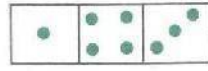

Збир на три броеви

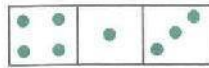
$$1 + 3 + 4$$

$$= 4 + 4 = 8$$

$$1 + 4 + \_$$

$$= 5 + \_ = \_$$

$$\_ + \_ + \_$$

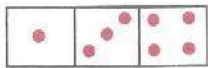
$$= \_ + \_ = \_$$

Неат три пати фрлал коцка за играње и добил:

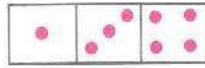
Кире, Илина и Неат коцките ги наредиле секој на свој начин. Потоа пресметувале колку вкупно точки има на наредните коцки.

Запиши ги збиравите и пресметај.

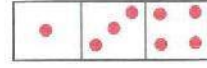
$$\_ + \_ + \_ = \_ + \_$$

$$= \_$$

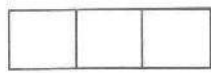
$$\_ + \_ + \_ = \_ + \_$$

$$= \_$$

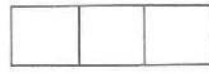
$$\_ + \_ + \_ = \_ + \_$$

$$= \_$$

$$\_ + \_ + \_ = \_ + \_$$

$$= \_$$

$$\_ + \_ + \_ = \_ + \_$$

$$= \_$$

Постави ги коцките за играње така што најлесно да го најдеш збирот.

Во збирот $2 + 3 + 4$ првиот собинок е $\_$, вториот собинок е $\_$ и третиот собинок е $\_$. Збирот на овие три броеви е еднаков на $\_$.

Записот $2 + 3 + 4$ го нарекуваме збир на три броеви,
а записот $5 + 4$ го нарекуваме збир на два броја.

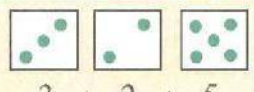

?

Загради. Групирање на собироците

1

Кире фрлил три коцки за играње и добил , и .
За да го пресметаат вкупниот број на паднатите точки Илина и Неат постапиле како што е прикажано:

 $3 + 2 + 5$

Илина

$$3 + 2 + 5 = (3 + 2) + 5$$

$$= 5 + 5 = \underline{\quad}$$

Неат

$$3 + 2 + 5 = 3 + (2 + 5)$$

$$= 3 + 7 = \underline{\quad}$$

Како што можеме да видиме Илина и Неат со помош на загради ги групирале собироците и притоа добиле ист резултат.

Пресметај

2

а) $(4 + 1) + 2 = \underline{\quad} + 2 = \underline{\quad}$ $4 + (1 + 2) = 4 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

б) $5 + (2 + 2) = 5 + \underline{\quad} = \underline{\quad}$ $(5 + 2) + 2 = \underline{\quad} + 2 = \underline{\quad}$

3

Групирај ги коцките , и како што покажуваат заградите. Нацртај ги коцките, а потоа пресметај.

$(5 + 2) + 1 = \underline{\quad}$

$5 + (2 + 1) = \underline{\quad}$

$(2 + 5) + 1 = \underline{\quad}$

$2 + (5 + 1) = \underline{\quad}$

$(1 + 5) + 2 = \underline{\quad}$

$1 + (5 + 2) = \underline{\quad}$

Гледаме дека сите записи $(5 + 2) + 1$, $5 + (2 + 1)$, $(2 + 5) + 1$, $2 + (5 + 1)$, $(1 + 5) + 2$, $1 + (5 + 2)$ означуваат ист број.

Затоа можеме да ги запишеме равенствата:

$(5 + 2) + 1 = 5 + (2 + 1),$

$(5 + 2) + 1 = (2 + 5) + 1,$

$2 + (5 + 1) = 1 + (5 + 2),$

$(1 + 5) + 2 = 1 + (5 + 2)$ итн.

Со помош на загради собирците можеме различно да ги здружуваме (групираме) и притоа збирот не се менува.

Пресметај со групирање на собирците со помош на загради.

а) $3 + 1 + 4 = (3 + 1) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$,

б) $2 + 2 + 5 = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$,

в) $6 + 1 + 2 = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$,

г) $7 + 2 + 1 = (\underline{\quad} + \underline{\quad}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

Во збирот $(2 + 1) + 3$ првиот собирок е $2 + 1$, а вториот собирок е $\underline{\quad}$.
Слично, во збирот $(5 - 2) + 7$ првиот собирок е $5 - 2$, а вториот собирок е $\underline{\quad}$.

Значи, кога сден од собирците и самиот е збир или разлика, тој се пишува во загради.

Најди го збирот на броевите:

а) 2 и $2 + 3$: $\underline{\quad} + \underline{\quad} (\underline{\quad} + \underline{\quad}) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

б) $5 - 2$ и 4: $(\underline{\quad} - \underline{\quad}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

в) $2 + 1$ и $2 + 5$: $(\underline{\quad} + \underline{\quad}) + (\underline{\quad} + \underline{\quad}) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

г) $5 - 4$ и $7 - 4$: $(\underline{\quad} - \underline{\quad}) + (\underline{\quad} - \underline{\quad}) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

Во разликата $8 - (7 - 4)$ намаленикот е 8, а намалителот е $7 - 4$.
Слично, во разликата $(5 - 3) - (8 - 7)$ намаленикот е $5 - 3$, а намалителот е $8 - 7$.

Значи, кога намаленикот или намалителот и самиот е збир или разлика, тој се пишува во загради.

Најди ја разликата на броевите:

а) 9 и $7 - 2$: $\underline{\quad} = (\underline{\quad} - \underline{\quad}) = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$

б) $8 - 3$ и $6 - 3$: $(\underline{\quad} - \underline{\quad}) - (\underline{\quad} - \underline{\quad}) = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$.

Групирање на собироци

Пресметај

1

а) $(9 - 5) + (4 - 2) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

б) $(2 + 7) - (9 - 5) = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$

в) $(2 + 8) - (5 + 3) = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$

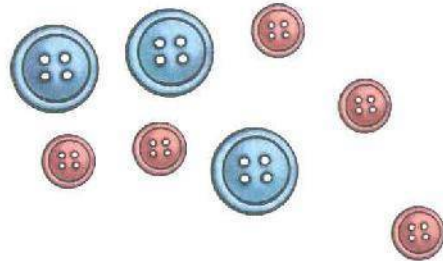
г) $(6 + 1) + (7 - 5) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

д) $(9 - 3) - (8 - 5) = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$

ѓ) $(8 - 6) + (2 + 3) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

2

Илина на сукњата има 3 петлици, а на копулата има 2 петлици повеќе. Колку петлици има Илина на себе?

$\underline{\quad} + (\underline{\quad} + \underline{\quad}) = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

Илина на себе има $\underline{\quad}$ петлици.

3

Од своите 8 моливи Адмир му поклонил на Марко 4 моливи.

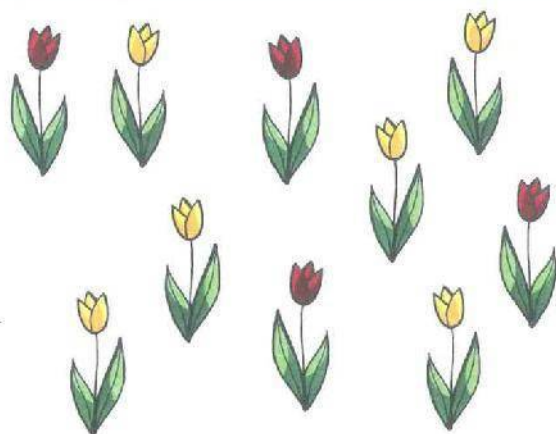
Сега Адмир има $\underline{\quad} - \underline{\quad}$ моливи. Потоа Адмир купил уште 3 моливи. Колку моливи сега има Адмир?

$(\underline{\quad} - \underline{\quad}) + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$

Адмир сега има $\underline{\quad}$ моливи.

4

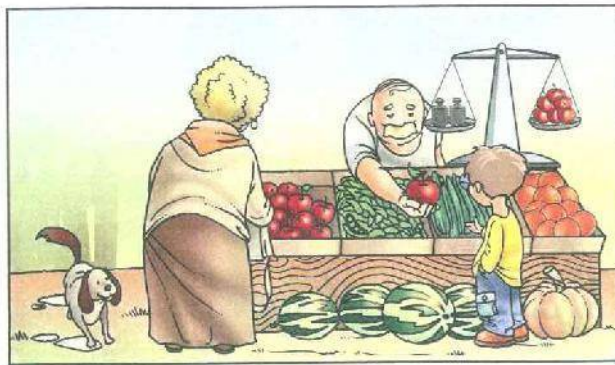
Во градината имало 6 жолти и 4 црвени лалиња. Марија набрала 7 лалиња. Колку лалиња останале?

$(\underline{\quad} + \underline{\quad}) - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$

Останале $\underline{\quad}$ лалиња.

Мериме маси

1
Бојан е на пазар и треба да купи јаболка. Дедо Илија, со помош на терезија и тегови ги измерил бараното количество јаболка и на Бојан му поклонил едно јаболко.

грст

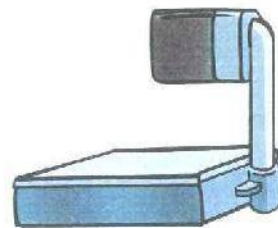
дланка

Грстот и дланката се нестандартни мерки за мерење маса.

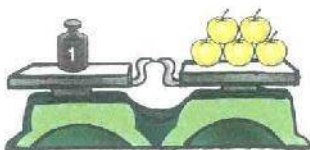
2
Мите и татко му отишле да земат жито за да ја наранат живината. Се договориле секој да земе по 10 свои грстови жито. Кога наполниле во кантите заклучиле дека секој треба да понесе различно количество жито. Зошто?

3
Стандардна мерка за мерење маса е килограм. На цртежот лево е нацртан тег со маса од 1 килограм. При мерење на маса покрај тегови користиме и вага (терезија), кантар и аптекарска вага.

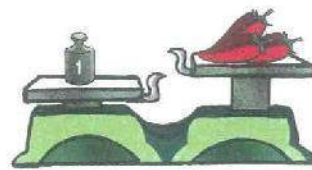
4
Разгледај! Што заклучуваш?

1 килограм

Потешко од 1 килограм

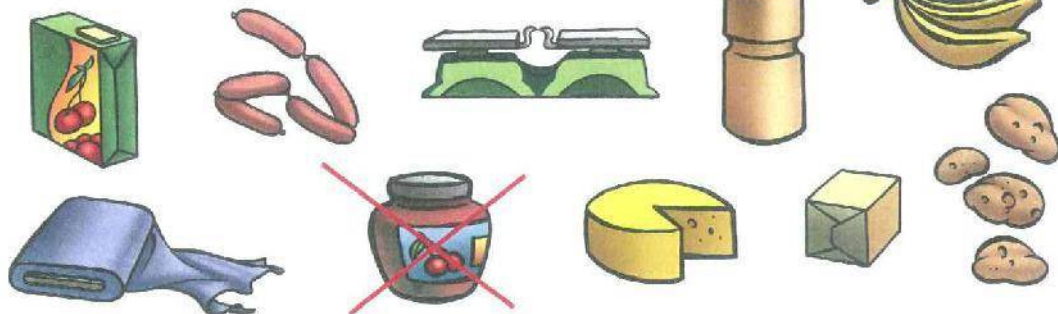

Полесно од 1 килограм

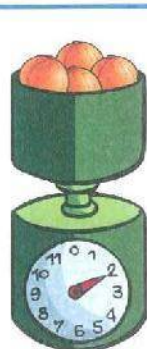
Постапи како што е покажано на примерот

6

6

Разгледај ги
сликите и
допиши.

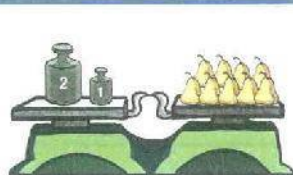

кг

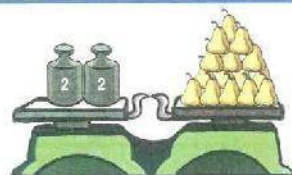

кг

7

$$2 \text{ кг} + 1 \text{ кг} = 3 \text{ кг}$$

$$\boxed{} \text{ кг} + \boxed{} \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

$$2 \text{ кг} + 5 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

$$10 \text{ кг} - 4 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

$$8 \text{ кг} = 5 \text{ кг} + \boxed{} \text{ кг}$$

$$3 \text{ кг} + 5 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

$$7 \text{ кг} - 3 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

$$10 \text{ кг} = 3 \text{ кг} + \boxed{} \text{ кг}$$

$$2 \text{ кг} + 8 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

$$8 \text{ кг} - 5 \text{ кг} = \boxed{} \text{ кг}$$

$$3 \text{ кг} = 7 \text{ кг} - \boxed{} \text{ кг}$$

8

Стави еден од знаците <, > или = за да биде точно

$$5 \text{ кг} \bigcirc 2 \text{ кг}$$

$$2 \text{ кг} + 4 \text{ кг} \bigcirc 6 \text{ кг}$$

$$1 \text{ кг} \bigcirc 2 \text{ кг} - 1 \text{ кг}$$

$$3 \text{ кг} \bigcirc 4 \text{ кг}$$

$$5 \text{ кг} - 5 \text{ кг} \bigcirc 1 \text{ кг}$$

$$3 \text{ кг} \bigcirc 2 \text{ кг} + 2$$

$$10 \text{ кг} - 5 \text{ кг} \bigcirc 6 \text{ кг} + 1$$

$$8 \text{ кг} + 1 \text{ кг} \bigcirc 2 \text{ кг} + 7 \text{ кг}$$

9

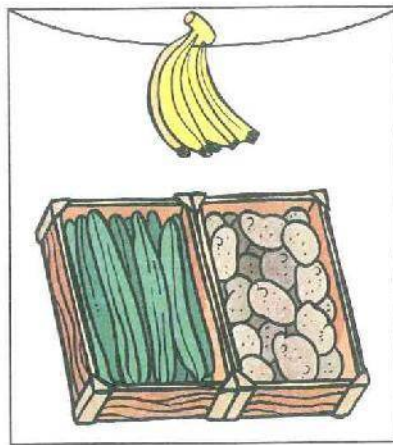
Мите од пазар купи 4 кг јаболка и 3 кг круши.
Колку овошје вкупно купи Мите?

$$\underline{\quad} \text{ кг} + \underline{\quad} \text{ кг} = \underline{\quad} \text{ кг}$$

Мите вкупно купи   кг овошје

Малку економија

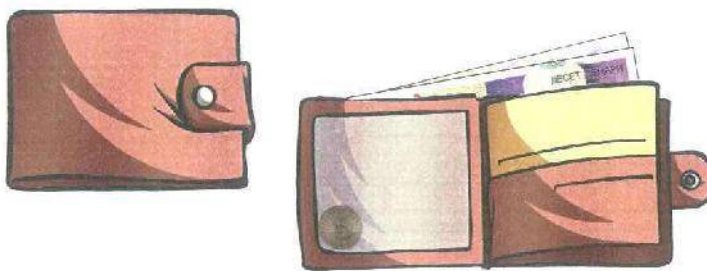

Марија е на пазар. Таа треба да купи банани, компири и краставици. Сето тоа го има на тезгата на чичко Марко и тетка Елена, кои продаваат. Секој производ има своја цена. Така, 1 кг компири чини 8 денари, 1 кг краставици чини 10 денари итн.

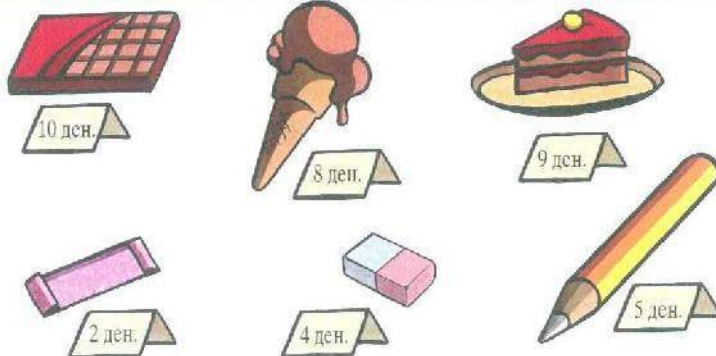
Во нашата држава за купување и плаќање се користи денарот. Така, имаме три монети, и тоа:

и повеќе банкноти, како што е банкнотата од 10 денари чии две страни се прикажани на сликите:

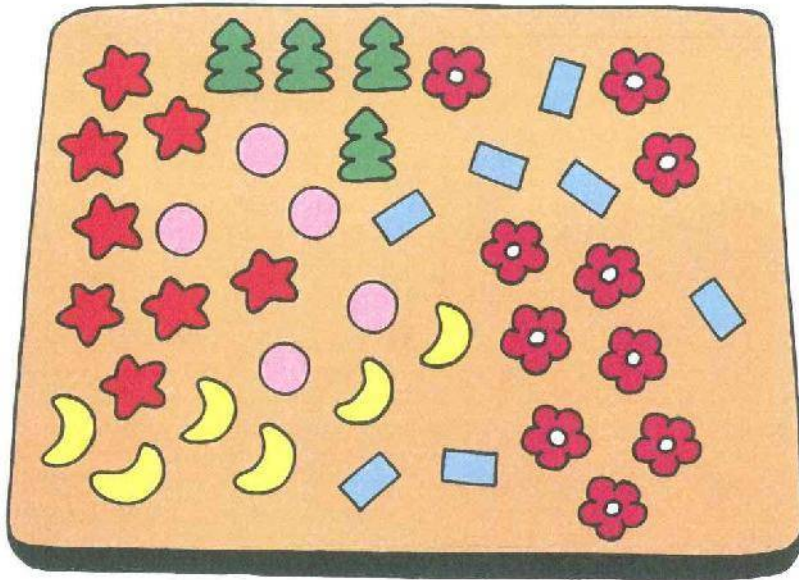

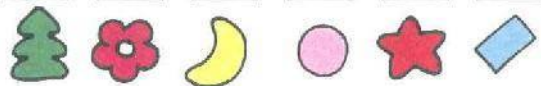
За чување на парите кои ги носиме со себе вообичаено користиме паричник. Затворен и отворен паричник се прикажани на сликата.

Во продавница, како и на пазар на секој производ мора да е означена неговата цена, т.е. парите што треба да се платат за да се купи производот.

2 На масата се наоѓаат неколку видови бисквитни колачи кои ги испекла мајка му на Диме. Диме се обидува да ги изброи, но се збуни. Помогни му на Диме да изброи колку бисквитни колачиња има од секој вид. За секое колаче користи едно правоаголниче.

Најмногу колачи има од видот

Најмалку колачи има од видот

На масата има:

	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____

бисквитни колачи.

3 а) Збир еднаков на 10

2	3	5
?	10	?
6	3	1

б) Ист збир на броевите во сите редици и колони.

2	3	4
5	3	?
2	?	?

Броеви до 10 повторување

$4 + 2 = \square$	$10 - 4 = \square$	$2 + 6 = \square$	$2 + 5 = \square$
$6 - 3 = \square$	$8 - 6 = \square$	$3 + 3 = \square$	$10 - 6 = \square$
$5 + 3 = \square$	$5 + 4 = \square$	$7 - 7 = \square$	$9 - 4 = \square$

1

Следбеник на бројот 4 е бројот $\square$ бидејќи $\square + \square = \square$.

Следбеник на бројот 8 е бројот $\square$ бидејќи $\square + \square = \square$.

Претходник на бројот 6 е бројот $\square$ бидејќи $\square - \square = \square$.

2

Во секое крукче стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно.

$5 \bigcirc 7$	$4 + 2 \bigcirc 5$	$4 + 2 \bigcirc 8 - 2$
$4 \bigcirc 3$	$6 + 3 \bigcirc 8$	$9 + 1 \bigcirc 10 - 1$
$9 \bigcirc 9$	$4 + 5 \bigcirc 9$	$2 + 2 \bigcirc 7 - 3$

3

$6 \bigcirc 4 + 1$	$1 + 6 \bigcirc 10 - 3$
$6 \bigcirc 3 + 3$	$6 - 2 \bigcirc 9 - 5$
$7 \bigcirc 4 + 4$	$10 - 3 \bigcirc 6 + 2$

Во секое крукче стави еден од знаците $=$ или $\neq$ за да биде точно.

4

Пополни ја таблицата.

Прв собирок	4	3		5	1	
Втор собирок	3		2	5		7
Збир		8	6		6	9

5

$3 + 2 = \square + 3$	$\square + 5 = 5 + 3$
$8 + \square = 2 + 8$	$6 + \square = 4 + 6$
$7 + \square = 1 + 7$	$5 + 0 = \square + 5$
$2 + 2 = \square + 2$	$\square + 6 = 6 + 2$

Без да пресметуваш запиши број во квадратчето за да биде точно.

6

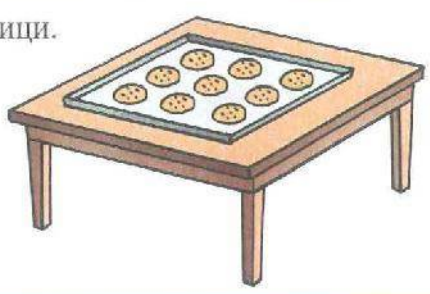

7

$(5 + 3) + 1 = \square + \square = \square$	$(3 + 4) + 3 = \square + \square = \square$
$2 + (2 + 5) = 2 + \square = \square$	$3 + (1 + 4) = \square + \square = \square$
$4 + (9 - 5) = \square + \square = \square$	$7 - (2 + 5) = \square - \square = \square$
$(2 + 1) + (1 + 4) = \square + \square = \square$	$(3 + 6) - (2 + 5) = \square - \square = \square$
$9 - (6 - 3) = \square - \square = \square$	$(7 - 3) + (6 - 3) = \square + \square = \square$
$(8 - 2) - (6 - 4) = \square - \square = \square$	$(6 + 1) + (7 - 5) = \square + \square = \square$

8

Мајката на Аида испекла 9 мали пици.
Аида и брат ѝ Нсат изеле 3 пици.
Колку пици останале?

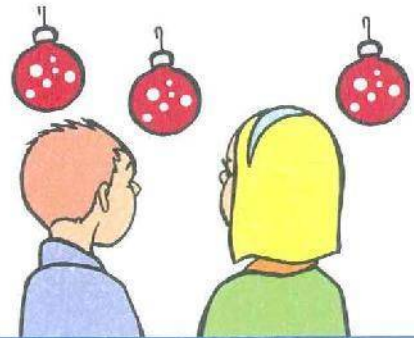

$\square - \square = \square$

Останале $\square$ пици.

9

Во продавницата имало 10 лампиони.
Илина купи 4 лампиони, а Дарко
купи 3 лампиони. Колку лампиони
останале непродадени?

$\square - (\square + \square) = \square$

Непродадени останале $\square$ лампиони.

10

$2 \text{ кг} + 3 \text{ кг} = \square \text{ кг}$	$8 \text{ кг} - 4 \text{ кг} = \square \text{ кг}$
$6 \text{ кг} + 4 \text{ кг} = \square \text{ кг}$	$3 \text{ кг} - 3 \text{ кг} = \square \text{ кг}$
$10 \text{ кг} - 6 \text{ кг} \bigcirc 5 \text{ кг}$	$3 \text{ кг} + 5 \text{ кг} \bigcirc 10 \text{ кг} - 2 \text{ кг}$
$7 \text{ кг} + 2 \text{ кг} \bigcirc 9 \text{ кг}$	$6 \text{ кг} + 1 \text{ кг} \bigcirc 9 \text{ кг} - 3 \text{ кг}$

11

$\square + \square = \square$

$\square + \square + \square = \square$

Провери го своето знаење – 1

1. Пресметај:

а) $5 + 3 = \square$

б) $7 - 2 = \square$

в) $3 + 7 = \square$

2. Во крукчето стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно

а) $5 \bigcirc 6$

б) $3 + 6 \bigcirc 8$

в) $5 + 4 \bigcirc 10 - 1$

3. Во крукчето стави еден од знаците $=$ или $\neq$ за да биде точно.

а) $4 \bigcirc 5$

б) $7 \bigcirc 6 + 2$

в) $9 - 2 \bigcirc 2 + 5$

4. Без да пресметуваш запиши број во квадратчето за да биде точно.

а) $2 + 5 = \square + 2$

б) $\square + 4 = 4 + 6$

5. Пресметај:

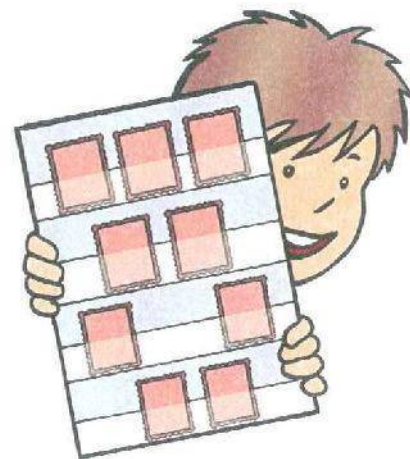
а) $(3 + 4) + 2 = \square + \square = \square$

б) $(7 - 3) + (2 + 1) = \square + \square = \square$

6. Илија имал 4 поштенски марки. Татко му му подарил уште 5 поштенски марки. Колку поштенски марки сега има Илија?

$$\square + \square = \square$$

Илија сега има $\square$ поштенски марки.

7. Пресметај:

а) $7 \text{ кг} + 2 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

б) $10 \text{ кг} - 4 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

8. Пресметај:

а) $1 \text{ ден.} + 2 \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

б) $(5 \text{ ден.} + 2 \text{ ден.}) + 2 \text{ ден.} = \square \text{ ден.} + \square \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

Провери го своето знаење – 2

1. Пресметај:

а) $2 + 7 = \square$

б) $10 - 4 = \square$

в) $3 + 6 = \square$

2. Во крукчето стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно

а) $3 \bigcirc 5$

б) $2 + 7 \bigcirc 8$

в) $3 + 4 \bigcirc 9 - 2$

3. Во крукчето стави еден од знаците $=$ или $\neq$ за да биде точно.

а) $7 \bigcirc 7$

б) $9 \bigcirc 6 + 1$

в) $5 \bigcirc 10 - 3$

4. Без да пресметуваш запиши број во квадратчето за да биде точно.

а) $1 + 3 = \square + 1$

б) $\square + 7 = 7 + 2$

5. Пресметај:

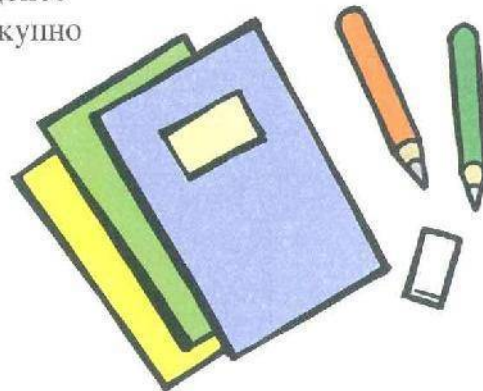
а) $(7 - 2) + 4 = \square + \square = \square$

б) $(3 + 1) + (5 - 3) = \square + \square = \square$

6. Вчера Екрем купил 3 тетратки, а денес купил 2 молива и една гума. Колку вкупно предмети купил Екрем?

$$\square + (\square + \square) = \square$$

Екрем купил вкупно $\square$ предмети.

7. Пресметај:

а) $8 \text{ кг} - 4 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

б) $6 \text{ кг} + 3 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

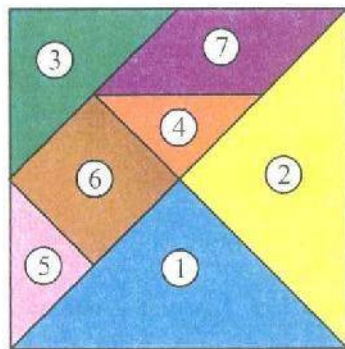
8. Пресметај:

а) $2 \text{ ден.} + 5 \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

б) $(2 \text{ ден.} + 1 \text{ ден.}) + 5 \text{ ден.} = \square \text{ ден.} + \square \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

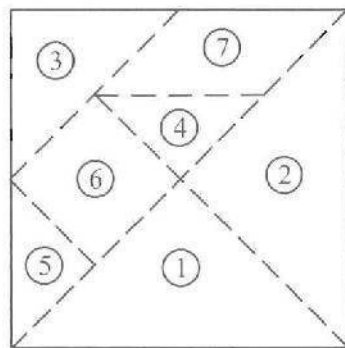

Танграм

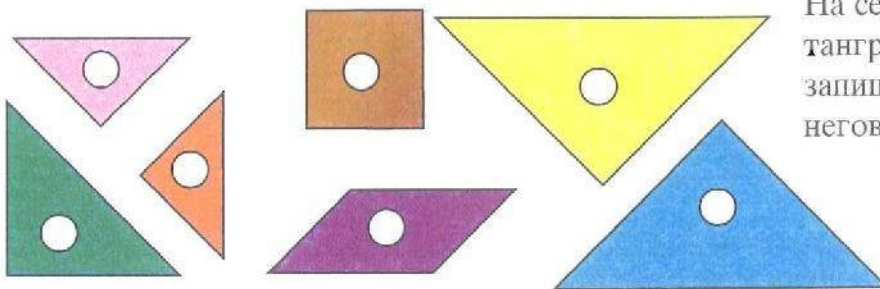
Лист хартија во квадратна форма е поделен како на цртежот. Деловите добиени со поделбата се означени со броевите од 1 до 7.

Квадратот што е поделен на овој начин го нарекуваме **танграм**.

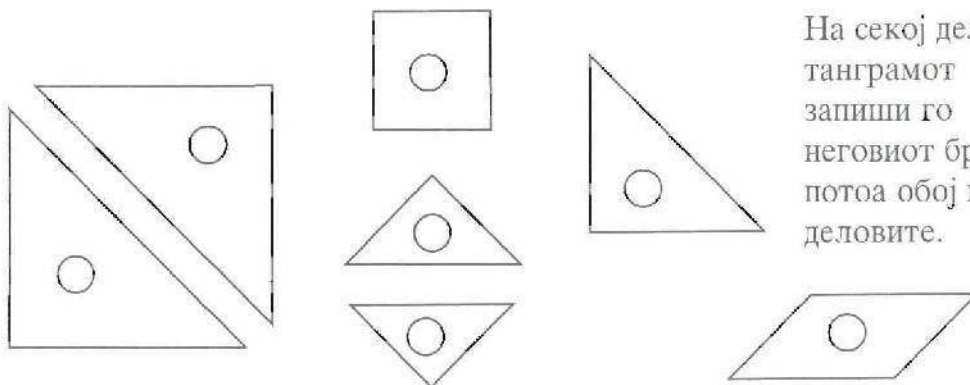

Обој ги деловите на танграмот!

Воочи ја формата на секој од деловите на танграмот. Деловите 1, 2, 3, 4, и 5 имаат форма на _____, Делот 6 има форма на _____, Делот 7 има поинаква форма, односно форма на паралелограм.

На секој дел од танграмот запиши го неговиот број.

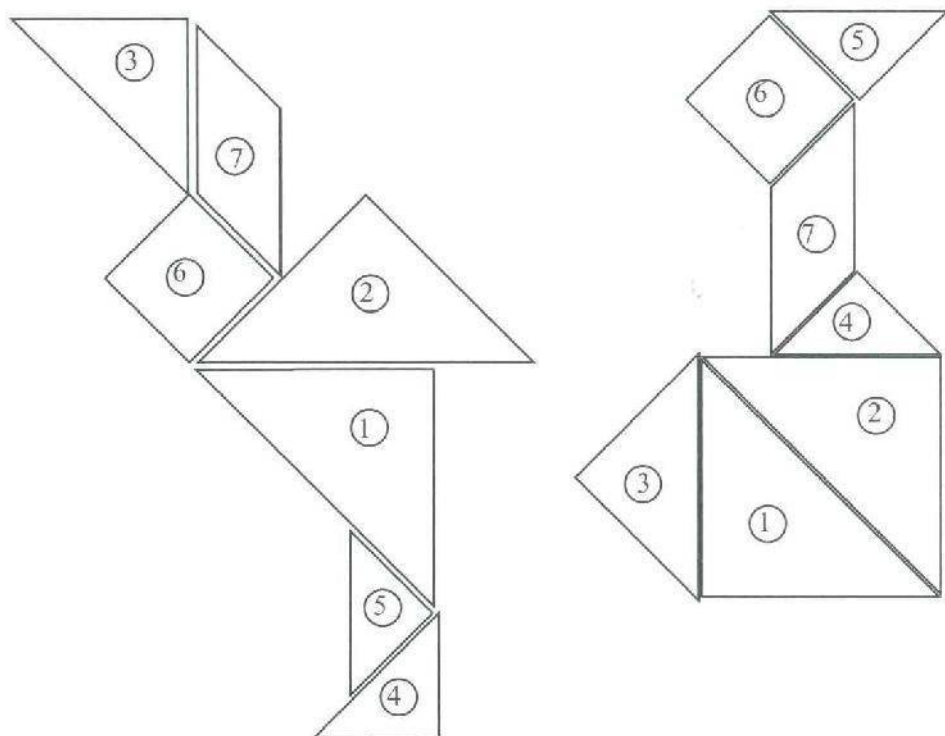
На секој дел од танграмот запиши го неговиот број, а потоа обој ги деловите.

Спореди ги деловите на танграмот.

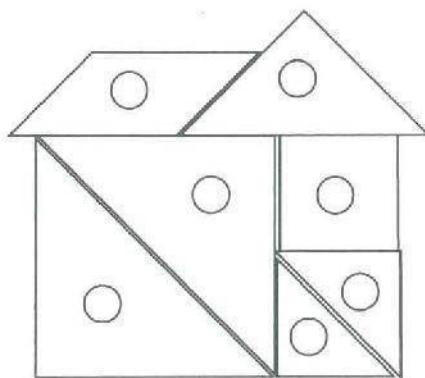
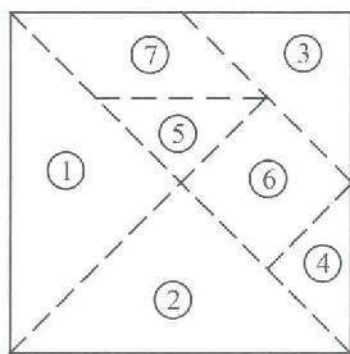
5 Делот 1 има еднаква форма и големина со делот ____.

Делот ____ има еднаква форма и големина со делот ____.

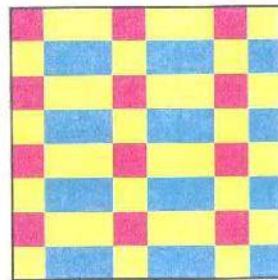
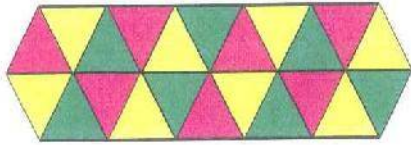
6 Од деловите на танграмот формирај фигури според цртежите.

7 На деловите од кои е составена „куќата“ запиши ги соодветните броеви на танграмот.

Шари со геометриски фигури

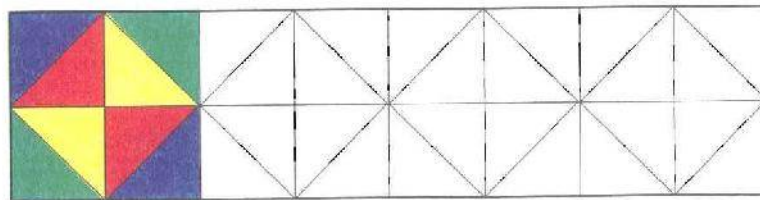

Формирај шари од плочки според цртежот.

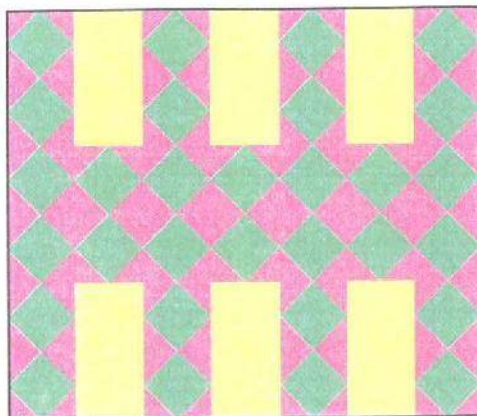
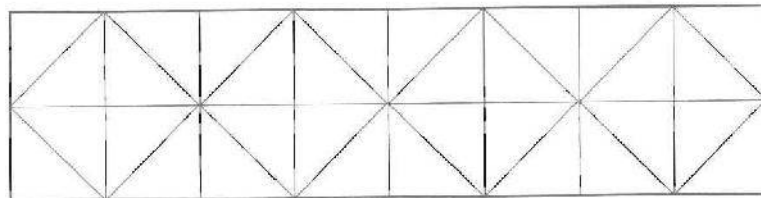
1

Доврши го започнатото боеење на шарата.

2

Со истите триаголници од горната шара состави сопствена шара.

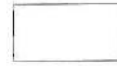
Шарата е составена од три различни форми:

црвени _____,

жолти _____,

сини _____.

Заокружи ја формата која е најмногу застапена:

3

Допиши!

1

11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

единаесет
дванаесет
тринаесет
четиринаесет
петнаесет
шеснаесет
седумнаесет
осумнаесет
деветнаесет
дваесет

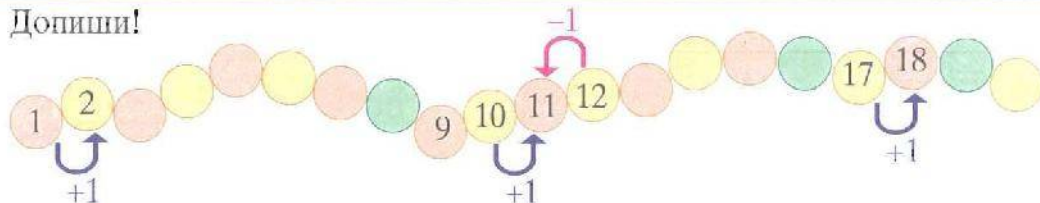
2

Бросјќи од 1 до 20, помогни ѝ на пеперутката да стигне до цветот. Внимавај, подалеку од жабата, птицата и рибата.

3

Допиши!

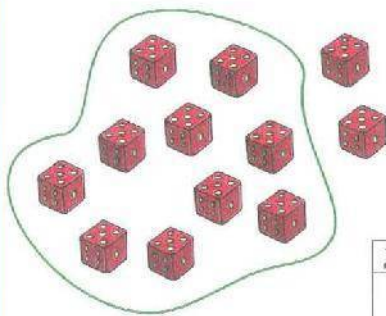

Бидејќи $10 + 1 = 11$, бројот 11 е следбеник на бројот ____.

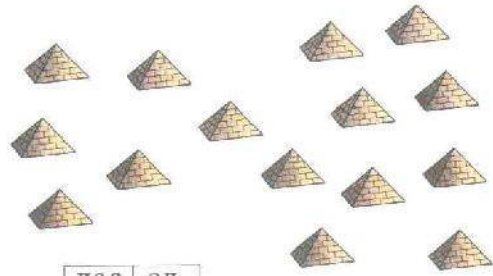
Бидејќи $17 + \underline{\quad} = 18$, бројот ____ е следбеник на бројот ____.

Бидејќи $12 - 1 = 11$, бројот ____ е претходник на бројот 12.

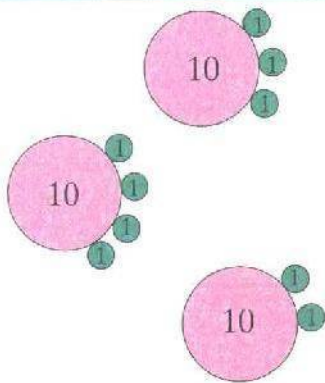
Споредување броеви до 20

дес.	ед.

дес.	ед.

Поврзи правилно!

чстирнаесет

1 дес. + 3 ед.

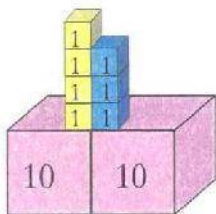
дванаесет

1 дес. + 2 ед.

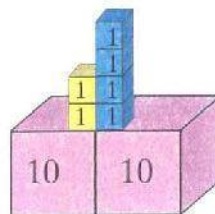
тринаесет

1 дес. + 4 ед.

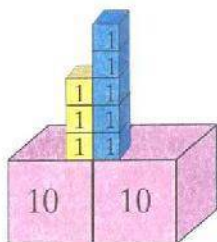
Во кручето стави еден од знаците >, < или = за да биде точно.

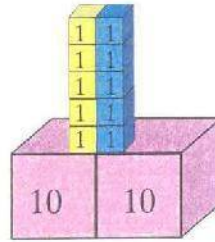
$14 > 13$

$12 \bigcirc 14$

$13 \bigcirc 15$

$15 \bigcirc 15$

Кој од броевите може да биде во квадратчето? Запиши!

3, 15, 14, 10   < 7

13, 7, 15, 19   11 >

20, 19, 17, 16   > 19

16, 15, 14, 20   15 =

12, 16, 13, 15, 17   > 16

17, 19, 20, 14, 18   < 17

Запиши еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно.

5

Во секое крукче стави еден од знаците $=$ или $\neq$ за да биде точно.

6

15 1 дес. + 4 ед.

19 1 дес. + 9 ед.

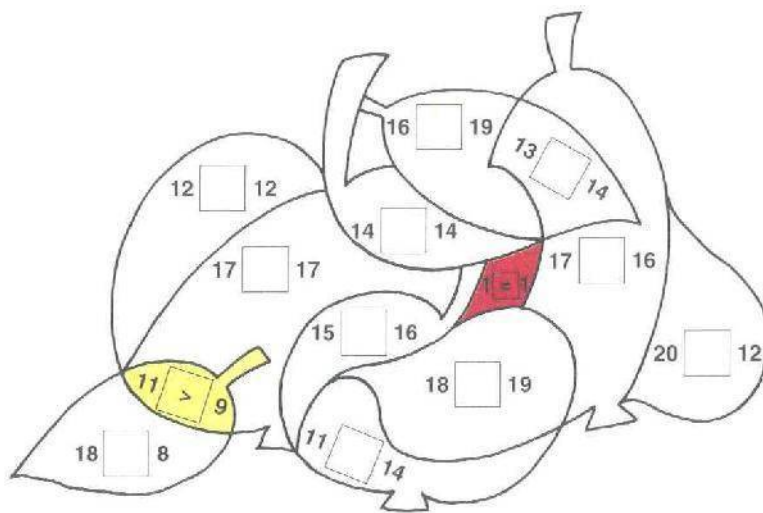
16 1 дес. + 6 ед.

20 2 дес. + 0 ед.

17 1 дес. + 8 ед.

18 1 дес. + 6 ед.

7 Обој правилно!

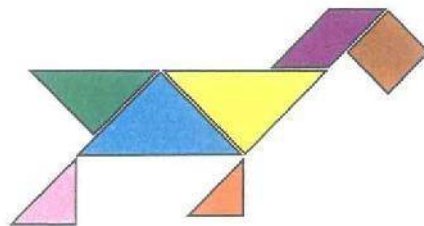
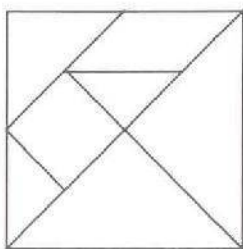

8 Разгледај ја сликата и дополни ја реченицата.

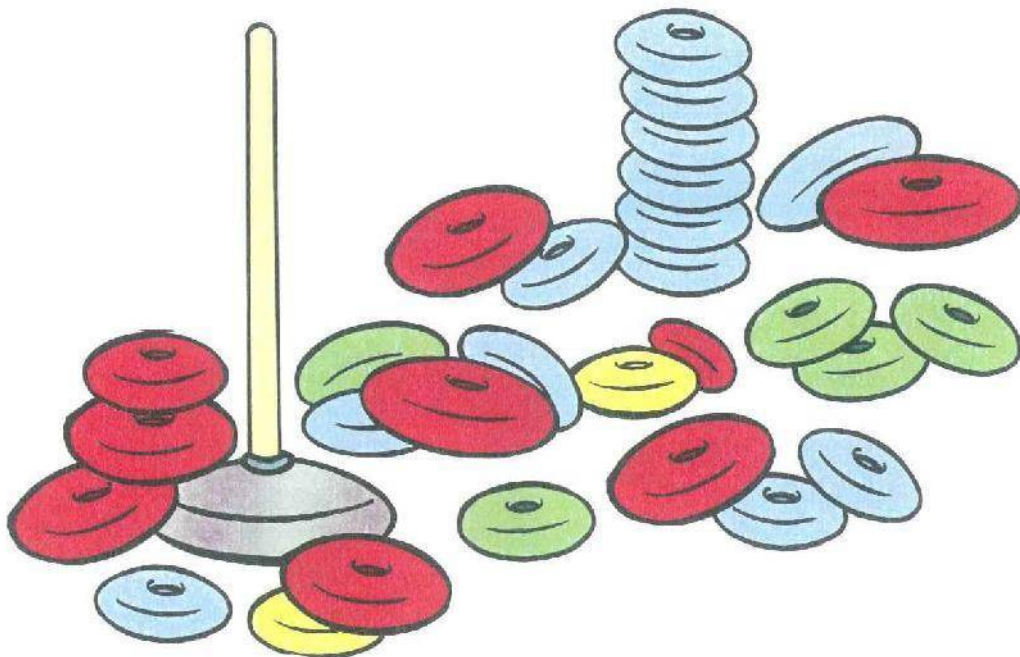
Броевите кои се наоѓаат лево од некој број се _____ од овој број,
а броевите кои се наоѓаат десно се _____ од овој број.

9

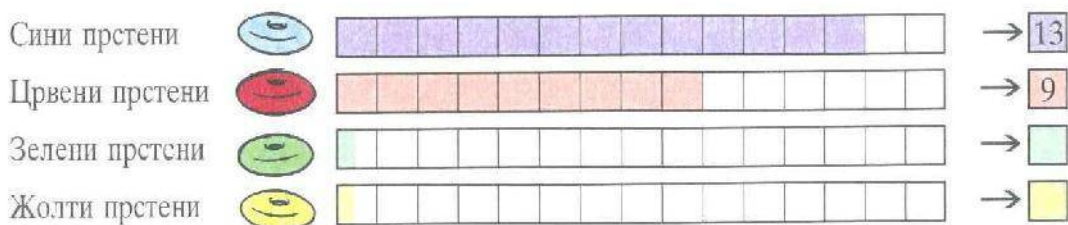

Собирање и средовање податоци 2

Илина и Миле си играат со новата играчка. Се обиделе да избројат по колку прстени имало од секоја боја. Но, имало многу податоци, па затоа решиле да се послужат со табела. Така, за означување на еден прстен користеле едно квадратче. Доврши!

По средовањето на податоците и бројењето Илина и Миле заклучиле дека во играчката има: 13 сини прстени, 9 црвени прстени, ___ зелени прстени и ___ жолти прстени.

Често пати при бројењето го користиме записот со цртички. Тој е многу попрегледен ако секоја петта цртичка ја повлечеме косо: 2

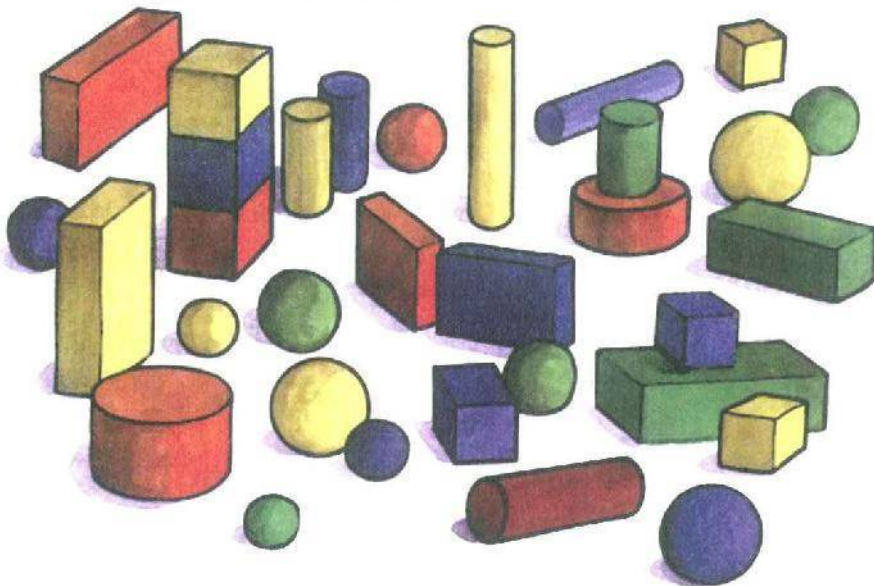
$$\begin{array}{l} \text{|||||} \\ \text{|||} \end{array} = 9.$$

Така за прстените во играчката имаме:

Сини прстени		13
Црвени прстени		9
Зелени прстени		
Жолти прстени		

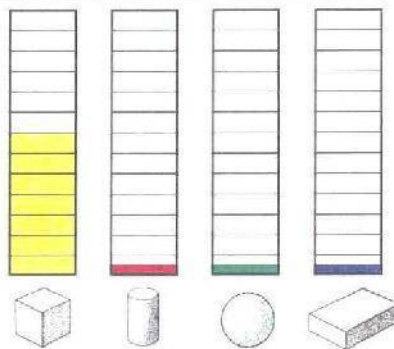
3

На цртежот се прикажани коцки, цилиндри, топки и квадари.
Со помош на цртички преброј колку тела има од секој вид.

Бројот на телата по видови, прикажи го графички.
За секое тело користи по едно правоаголниче.

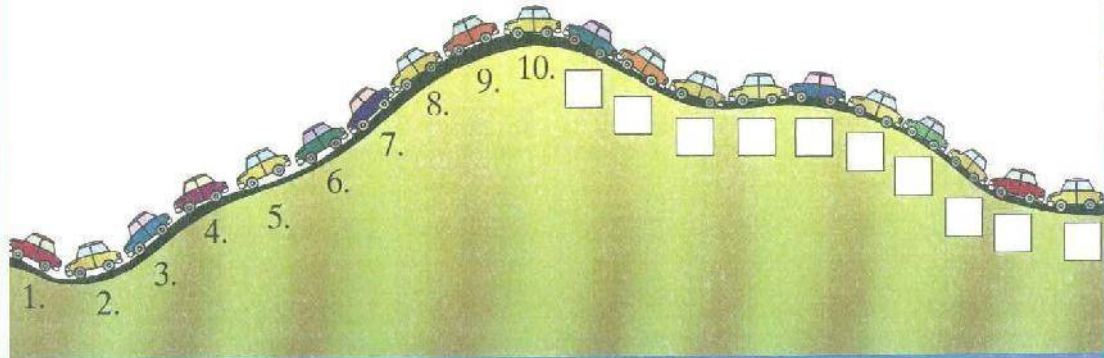
Заокружи.

Кои од дадените тела се тркалаат?	
Кои тела ги има најмногу?	
Кои тела ги има најмалку?	
Дали бројот на топките е еднаков на бројот на цилиндрите?	да не
Дали бројот на коцките е еднаков на бројот на квадарите?	да не

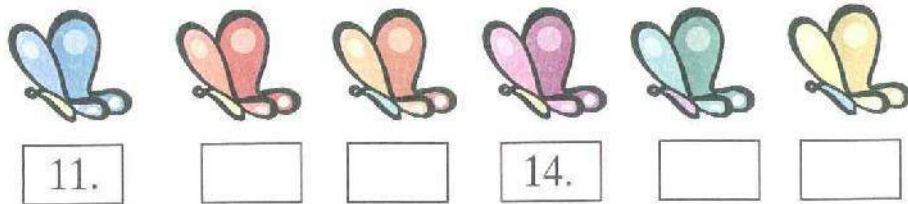

Редни броеви до дваесет

Запиши ги редните броеви: 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20. и читај: единаесетти, дванаесетти, тринаесетти, четиринаесетти, петнаесетти, шеснаесетти, седумнаесетти, осумнаесетти, деветнаесетти и дваесетти.

Запиши ги редните броеви за да биде точно!

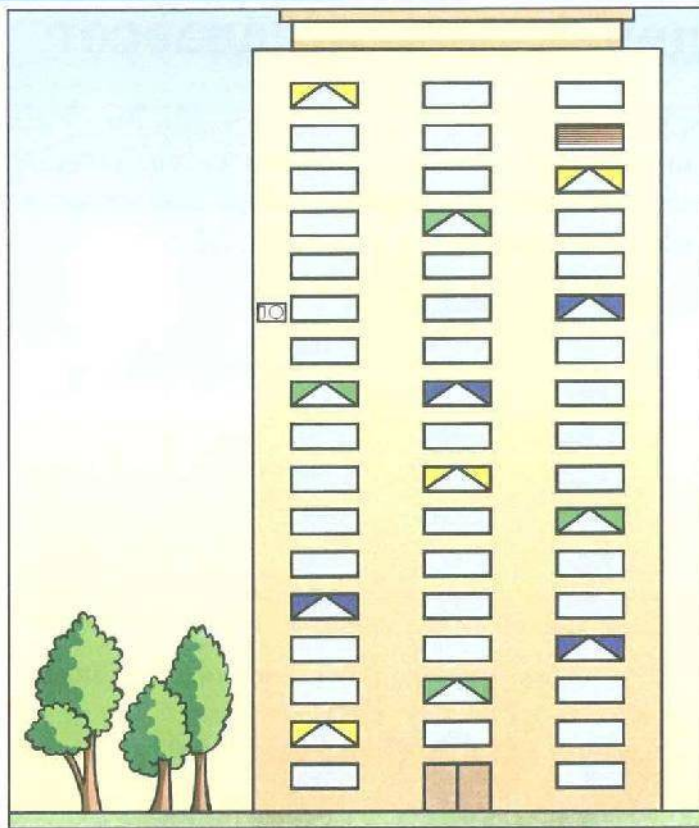
Запиши со зборови!

15. _____ 9. _____
 19. _____ 10. _____
 17. _____ 20. _____

Допиши како што треба за да биде точно.

7	седум	7.	седми
	тринаесет	13.	
15			петнаесетти
17		17.	
	деветнаесет	19.	

Зградата има приземје и __ спрата. Клима уредот се наоѓа на __ спрат во __ стан од лево. Ролетни има на __ спрат во __ стан од лево. Зелени завеси имаат: __ стан од лево на __ спрат, __ стан од лево на __ спрат, __ стан од лево на __ спрат и __ стан од лево на __ спрат. Жолти завеси имаат __ стан од десно на __ спрат, __ стан од десно на __ спрат, __ стан од десно на __ спрат, __ стан од десно на __ спрат. Сини завеси имаат __ стан од лево на __ спрат, __ стан од лево на __ спрат, __ стан од лево на __ спрат и __ стан од лево на __ спрат.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
1.	▲	●	■	★	●	■	▲	●	■	★	●	■	▲	●	●
2.	●	■	▲	●	★	●	▲	●	★	■	▲	●	★	■	▲
3.	■	●	●	▲	■	■	★	▲	●	■	★	●	■	▲	●
4.	●	★	■	●	★	▲	★	●	★	▲	★	●	▲	★	■

- Во 1. ред кручињата се наоѓаат во __, __, __, __, __ и __ колона.
- Во 2. ред триаголничкињата се наоѓаат во __, __, __ и __ колона.
- Во 3. ред квадратчињата се наоѓаат во __, __, __ и __ колона.
- Во 4. ред ѕвездите се наоѓаат во __, __, __, __, __ и __ колона.

Едноцифрен и двоцифрен број

0, 1, 2,
3, 4, 5,
6, 7, 8, 9

Бројот 1 го пишуваме со една цифра. Затоа, за бројот 1 велиме дека е **едноцифрен** број. И бројот 4 е запишан со една цифра, па и тој е **едноцифрен**.

За еден број ќе велиме дека е едноцифрен ако тој е запишан со една цифра.

а) Едноцифрени броеви поголеми од 5 се: _____.

б) Едноцифрени броеви помали од 4 се: _____.

10, 11, 12, 13,
14, 15, 16, 17,
18, 19, 20

Бројот 11 е запишан со помош на цифрата 1 и цифрата 1, т.е. со две цифри. Затоа за бројот 11 велиме дека е **двоцифрен** број.

За еден број ќе велиме дека е двоцифрен ако тој е запишан со две цифри.

Двоцифрени броеви помали од 16 се броевите:

_____, _____, _____, _____, _____ и _____.

Најмал двоцифрен број е бројот _____.

Најголем едноцифрен број е бројот _____.

Прва и втора десетка

1 Знаеме дека $10 \text{ ед.} = 1 \text{ дес.} = 10$. Броевите кои се помали или еднакви на бројот 10 ги нарекуваме **броеви од првата десетка**.

Броеви од првата десетка

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

2 Во квадратчињата запиши ги броевите од првата десетка кои недостасуваат.

2, 4, 6, 1 , , 8, , ,

3 Знаеме дека

$$20 = 1 \text{ дес.} + 10 \text{ ед.} = 1 \text{ дес.} + 1 \text{ дес.} = 2 \text{ дес.}$$

Броевите кои се помали или еднакви на 20, а поголеми од 10 ги нарекуваме **броеви од втората десетка**.

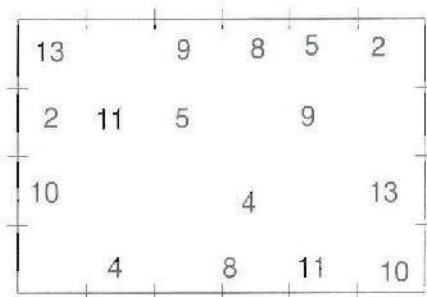
Броеви од втората десетка

11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

4 Во квадратчињата допиши ги броевите од втората десетка кои недостасуваат.

11, 13, , 17, , , , , 20

5 Со една права линија подели го правоаголникот на два еднакви дела така што во секој дел да се наоѓаат исти броеви.

Парни и непарни броеви

Миле добил нови патики. Кога му ги купил, татко му рекол: „Ете, купивме пар патики.“ „Како пар, па купивме две патики?“ – се зачудил Милс. На тоа татко му одговорил: „Па така сине. Една патика за едната нога, друга патика за другата нога. Значи 2 патики или пар патики.“

Пар чевли

Пар ракавици

Пар скии

Пар лизгалки

Избројте ги прво паровите, а потоа предметите.

а) Парови влечки

б) Парови ракавици

в) Парови лизгалки

Броевите кои покажуваат колку предмети има кога тие се поделени во парови ги нарекуваме **парни броеви**. Парни броеви се:

0, 2, 4, , , , , 14, , и 20.

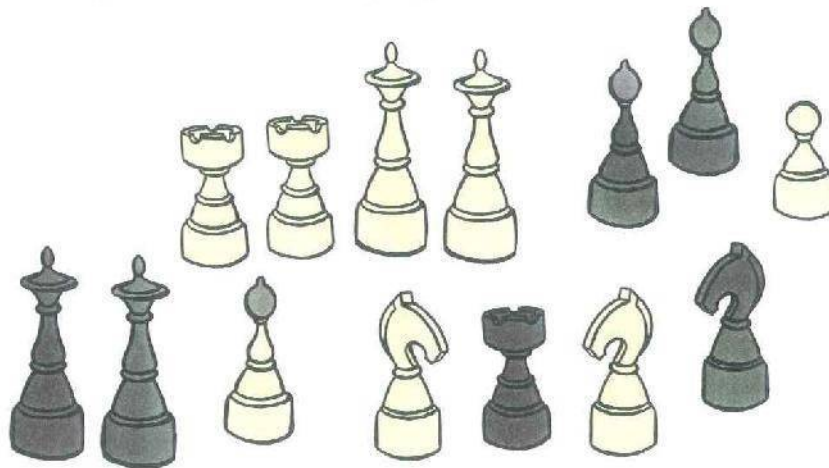
Броевите кои не се парни ги нарекуваме **непарни броеви**. Непарни броеви се:

1, 3, , , 9, , , , и 19.

Ќе играме шах.

5 Бројот на шаховските фигури на масата е _____.

Бројот на паровите шаховски фигури е _____.

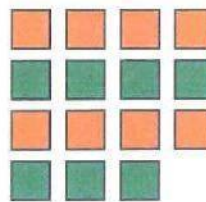
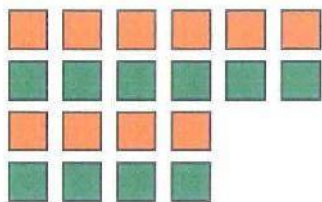
6 Разгледај ги сликите и без броење запиши на која слика бројот на ѕвездички е парен, а на која е непарен.

_____

_____

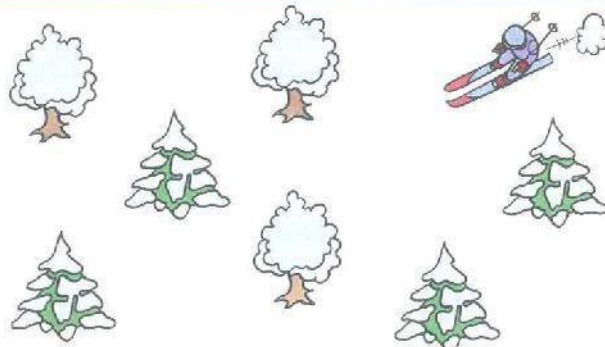
7 Разгледај ги сликите и без броење запиши на која слика бројот на коцките е парен, а на која непарен.

_____

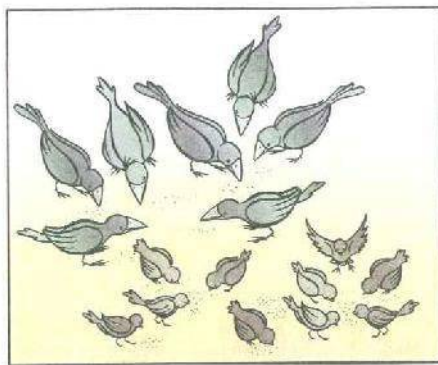
_____

8 Скијачот со патеката треба да ги оддели листопадните и зимзелените дрвја.

Собирање броеви до дваесет 1

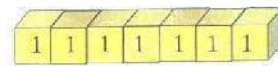
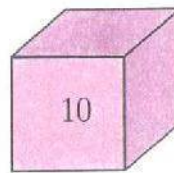
Илија редовно ги прихранува птиците. При денешното прихранување долстале 10 врапчиња и 7 чавки.
„Колку птици има вкупно?“ се запрашал Илија. Дали можеш да му помогнеш?
Ајде да му помогнеме на Илија.

Имало:

$$10 = 1 \text{ дес.}, 7 = 7 \text{ ед.} \quad \text{или}$$

$$10 + 7 = 1 \text{ дес.} + 7 \text{ ед.} = 17$$

Значи, вкупно има 17 птици.

$$10 + 4 = 1 \text{ дес.} + 4 \text{ ед.} = 14$$

Можеме и вака:

$$\begin{array}{l} 10 = 1 \text{ дес.} + 0 \text{ ед.} \\ 4 = \quad \quad \quad 4 \text{ ед.} \end{array}$$

дес.	ед.
1	0
+	4
1	4

или

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 4 \\ \hline 14 \end{array}$$

Пресметај:

а) $10 + 6 = \square$ $10 + 3 = \square$ $8 + 10 = \square + 8 = \square$
 $10 + 5 = \square$ $10 + 2 = \square$ $3 + 10 = 10 + \square = \square$

б)
$$\begin{array}{r} 10 \\ + 7 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 2 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 5 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 10 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ + 10 \\ \hline \square \end{array}$$

Дополни:

а) $14 = 10 + \square$ $17 = 10 + \square$ $13 = \square + 3$ $12 = \square + 2$

б)
$$\begin{array}{c} \square \\ + 10 \\ \hline 15 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 8 \\ + \square \\ \hline 18 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 \\ + \square \\ \hline 16 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \square \\ + 10 \\ \hline 19 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 \\ + \square \\ \hline 20 \end{array}$$

Во крукчето стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно.

4

$10 + 2 \bigcirc 13$

$10 + 4 \bigcirc 12$

$14 \bigcirc 10 + 6$

$13 \bigcirc 10 + 3$

$10 + 3 \bigcirc 10 + 5$

$10 + 3 \bigcirc 3 + 10$

Во крукчето стави еден од знаците $=$ или $\neq$ за да биде точно.

5

$15 \bigcirc 10 + 6$

$19 \bigcirc 10 + 8$

$7 + 10 \bigcirc 17$

$10 + 3 \bigcirc 12$

Поврзи правилно!

6

$10 + 4$

$1 + 10$

$4 + 10$

$10 + 3$

$5 + 10$

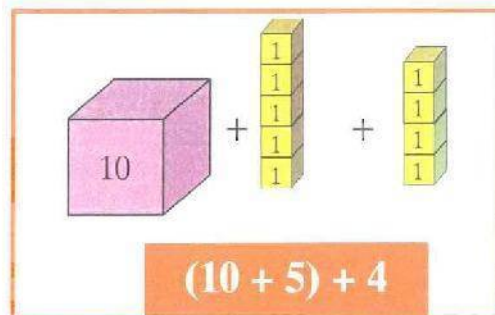
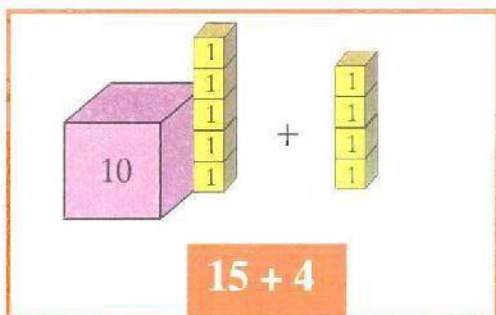
$$\begin{array}{r} 3 \\ + 10 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 5 \\ \hline \end{array}$$

7 Собирокот го заменуваме со збир.

7

$$15 + 4 = (10 + 5) + 4 = 10 + (5 + 4) = 10 + 9 = 19$$

Пресметај:

8

$16 + 3 = (10 + 6) + 3 = 10 + (6 + 3) = \square + \square = \square$

$13 + 7 = (10 + 3) + \square = \square + (\square + \square) = \square + \square = \square$

$12 + 2 = (10 + \square) + \square = \square + (\square + \square) = \square + \square = \square$

$11 + 4 = (\square + \square) + \square = \square + (\square + \square) = \square + \square = \square$

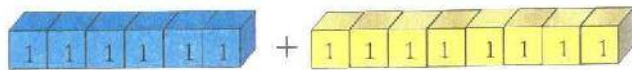
$8 + 11 = 11 + 8 = (\square + \square) + \square = \square + (\square + \square) = \square + \square = \square$

$5 + 12 + 12 + 5 = (\square + \square) + \square = \square + (\square + \square) = \square + \square = \square$

Собирање броеви до дваесет 2

Дополни:

$6 + \square = 10$	$8 + \square = 10$	$4 + \square = 10$	$5 + \square = 10$	$7 + \square = 10$
$4 + \square = 8$	$2 + \square = 9$	$6 + \square = 9$	$5 + \square = 8$	$3 + \square = 8$

$$6 + 8$$

$$6 + (4 + 4)$$

$$6 + 8 = 6 + (4 + 4) = (6 + 4) + 4 = 10 + 4 = 14$$

$$8 + 9 = 8 + (2 + 7) = (8 + 2) + 7 = 10 + 7 = 17$$

Пресметај:

$$4 + 9 = 4 + (6 + 3) = (4 + 6) + 2 = \square + \square = \square$$

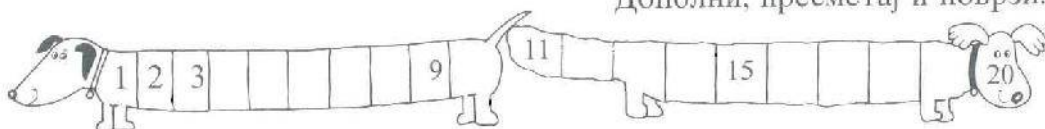
$$5 + 8 = 5 + (\square + 3) = (5 + \square) + \square = \square + \square = \square$$

$$7 + 8 = 7 + (\square + \square) = (7 + \square) + \square = \square + \square = \square$$

$$9 + 9 = \square + (\square + \square) = (\square + \square) + \square = \square + \square = \square$$

$$6 + 7 = \square + (\square + \square) = (\square + \square) + \square = \square + \square = \square$$

Дополни, пресметај и поврзи.

$$\begin{array}{r} 5 + 4 \\ \quad 13 \\ + \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

$$10 + 3$$

$$10 + 5$$

$$11 + 2$$

$$3 + 7$$

$$6 + 10$$

$$11 + 2$$

$$13 + 1$$

$$7 + 6$$

$$9 + 3$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ + \quad 4 \\ \hline \end{array}$$

Пресметај:

5

$13 + 3 = \square$	$15 + 3 = \square$	$13 + 6 = \square$
$13 + 5 = \square$	$16 + 1 = \square$	$14 + 3 = \square$
$14 + 2 = \square$	$16 + 3 = \square$	$14 + 5 = \square$
$14 + 4 = \square$	$17 + 2 = \square$	$15 + 2 = \square$
$15 + 1 = \square$	$13 + 4 = \square$	$15 + 4 = \square$
$16 + 2 = \square$	$17 + 1 = \square$	$18 + 1 = \square$
$11 + 5 = \square$	$12 + 6 = \square$	$11 + 7 = \square$

Пресметај:

6

$8 + 8 = \square$	$9 + 7 = \square$	$9 + 8 = \square$
$9 + 9 = \square$	$6 + 7 = \square$	$6 + 8 = \square$
$6 + 9 = \square$	$7 + 7 = \square$	$6 + 6 = \square$

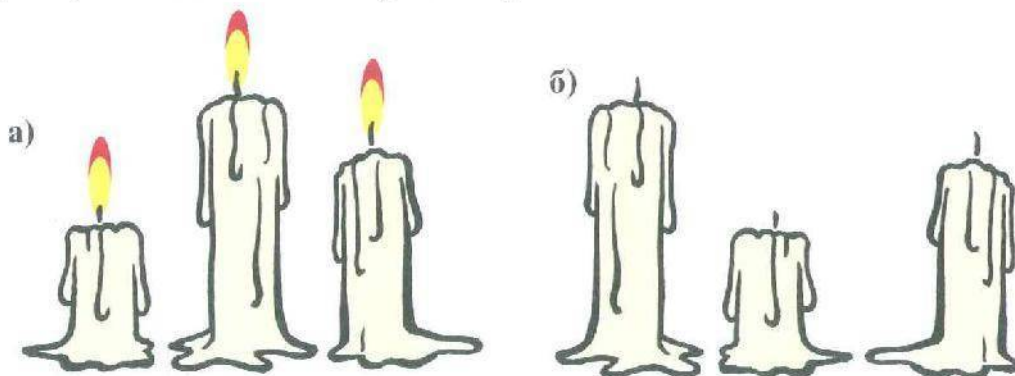
7

$3 \xrightarrow{+6} 9$	$4 \xrightarrow{+2} 6$	$10 \xrightarrow{+5}$
11	18	7
12	10	2
14	15	12
10	13	14
13	9	11

8

Заокружи со различни бои. Првата со црвена, последната со зелена.

- а) Која свеќа ќе догори прва, а која последна?
б) Која свеќа е изгасната прва, а која последна?

Собирање броеви до дваесет

Пополни ја таблицата!

1

+	4	5	6	7	8	9	10	11
2								
3								
4								
5					13			
6								
7						16		
8								
9								

a)

	18	19	20
12 + 6			
14 + 6			
9 + 9			
7 + 12			
8 + 12			
14 + 5			
16 + 3			

б)

	15	17	18
9 + <input type="text"/>			
3 + <input type="text"/>			
<input type="text"/> + 4			
6 + <input type="text"/>			
13 + <input type="text"/>			
<input type="text"/> + 15			
<input type="text"/> + 8			

2

3

+5

6	
3	
12	
7	
11	
2	
14	
9	

+9

10	
5	
9	
8	
11	
7	
6	
2	

+7

2	
4	
6	
8	
10	
12	
11	
9	

Во крукчето стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно.

4

$14 + 2 \bigcirc 17$

$15 + 2 \bigcirc 8 + 9$

$11 \bigcirc 7 + 4$

$9 + 6 \bigcirc 8 + 8$

$12 + 5 \bigcirc 17$

$5 + 13 \bigcirc 11 + 9$

$13 - 6 \bigcirc 18$

$6 + 9 \bigcirc 5 + 10$

$10 \bigcirc 5 + 6$

$5 + 4 \bigcirc 6 + 3$

Во крукчето стави еден од знаците $=$ или $\neq$ за да биде точно.

5

$7 + 7 \bigcirc 15$

$3 + 13 \bigcirc 9 + 7$

$6 + 5 \bigcirc 11$

$13 + 4 \bigcirc 11 + 7$

$18 + 1 \bigcirc 20$

$18 + 0 \bigcirc 9 + 9$

$8 + 3 \bigcirc 11$

$4 + 12 \bigcirc 8 + 9$

6 Пресметај!

$$\begin{array}{r} 12 \\ + 6 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \\ + 5 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 6 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ + 8 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ + 13 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ + 11 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 \\ + 2 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16 \\ + 3 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 \\ + 1 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ + 5 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 13 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ + 11 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 10 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ + 12 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 4 \\ \hline \square \end{array}$$

7 Ист збир на броевите во сите редици и колони.

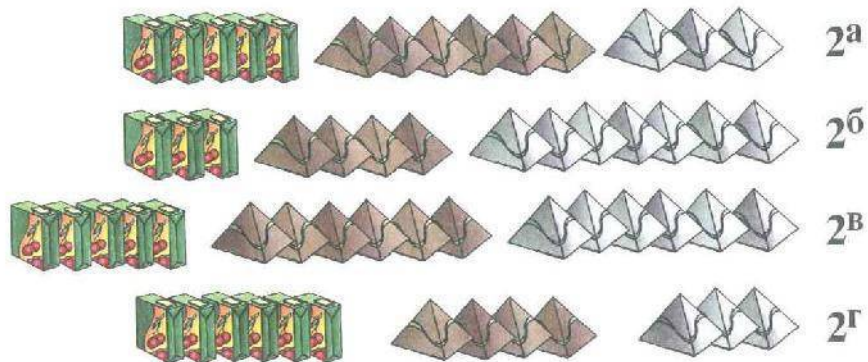
а)

2	7	6
9	5	
4		

б)

8	3	4
1	5	
6		

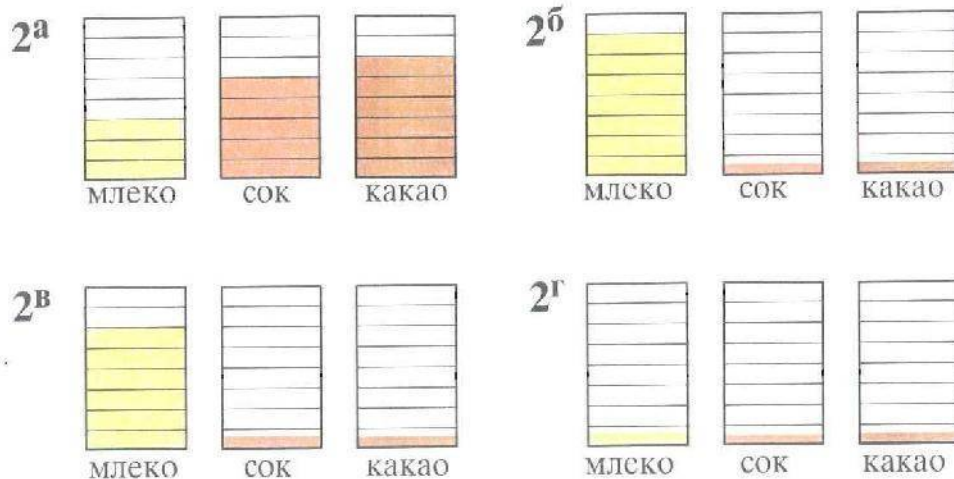
Собирање и средовање податоци

Учениците од второ одделение во едно училиште се поделени во четири одделенија: 2^a, 2^b, 2^v и 2^r. За ужинка можат да поделат млеко, сок и какао. Домаќинот на училиштето, Илија, добил четири кошници во кои по одделенија биле спакувани порачките на учениците. Помогнете му на Илија да ги среди порачките во табела.

	млеко	сок	какао
2 ^a		////	////
2 ^b	////		
2 ^v	////		
2 ^r			

Според податоците од табелата, претстави ги графички порачките по одделенија

Најмногу млеко порачале учениците од ____ одделение.

Најмногу сок порачале учениците од ____ одделение

Учениците од 2^r одделение најмногу порачале ____

Учениците од 2^a одделение најмалку порачале ____.

4

Армин во својата библиотека има 14 книги на левата страна, а на десната страна има 10 книги. Колку книги повеќе има на левата страна?

$$14 - 10 = 4$$

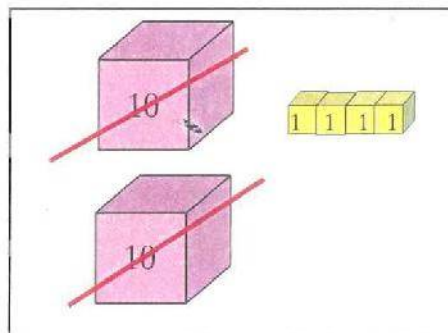
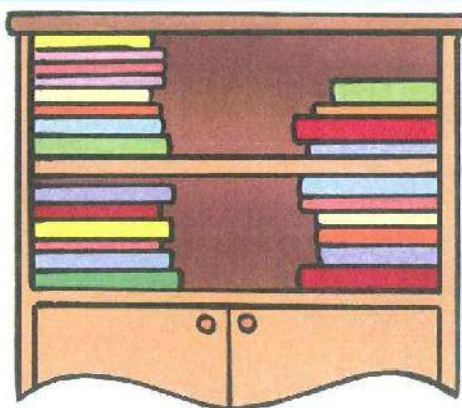
$$14 = 1 \text{ дес.} + 4 \text{ ед.}$$

$$10 = 1 \text{ дес.} + 0 \text{ ед.}$$

дес.	ед.
1	4
-1	0
	4

или

$$\begin{array}{r} 14 \\ -10 \\ \hline 4 \end{array}$$

Пресметај!

5

а) $15 - 10 = \square$

$14 - 10 = \square$

$12 - 10 = \square$

б)

$$\begin{array}{r} 16 \\ -10 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 \\ -10 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 19 \\ -10 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \\ -10 \\ \hline \square \end{array}$$

Дополни!

6

а) $16 - \square = 6$

$19 - \square = 9$

$17 - \square = 7$

б)

$$\begin{array}{r} 18 \\ - \square \\ \hline 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ - \square \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ - \square \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ - \square \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 \\ - \square \\ \hline 4 \end{array}$$

7

Во кружчето стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно

$16 - 6 \bigcirc 2 + 8$

$14 - 4 \bigcirc 9 + 0$

$18 - 8 \bigcirc 7 + 4$

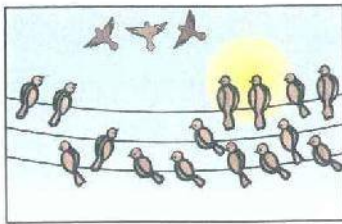
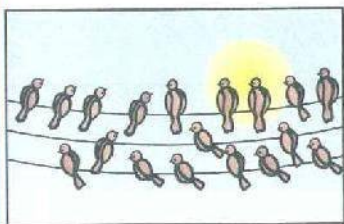
$19 - 10 \bigcirc 5 + 4$

$9 + 1 \bigcirc 19 - 10$

$7 + 1 \bigcirc 18 - 10$

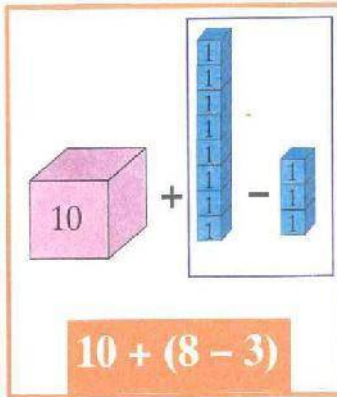
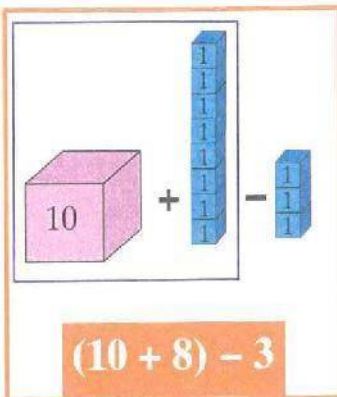
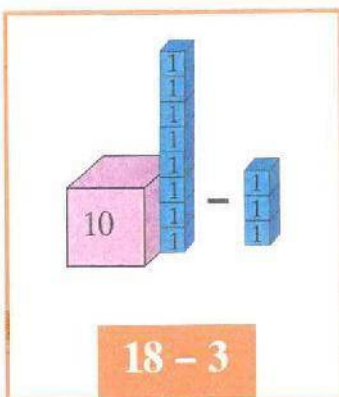
Одземање броеви до дваесет

2

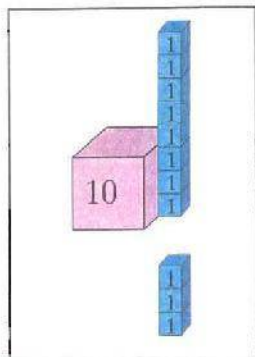
Елмира изброила 18 ластовички на жиците. По неколку минути одлетале 3 ластовички. Колку ластовички останале?

а)

$$18 - 3 + (10 + 8) - 3 = 10 + (8 + 3) = 10 + 5 = 15$$

б) Може и вака:

$$18 = 1 \text{ дес.} + 8 \text{ ед.}$$

$$3 = \quad \quad \quad 3 \text{ ед.}$$

дес.	ед.
1	8
-	3
1	5

или

18
- 3
15

$$17 - 4 = (10 + 7) - 4 = 10 (7 - 4) = 10 + \square = \square$$

Пресметај!

2

$$16 - 2 = (10 + 6) - \square = \square + (\square - \square) = \square + \square = \square$$

$$19 - 5 = (10 + \square) - \square = \square + (\square - \square) = \square + \square = \square$$

$$18 - 7 = (\square + \square) - \square = \square + (\square - \square) = \square + \square = \square$$

Пресметај!

3

$$\begin{array}{r} 14 \\ - 3 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 \\ - 5 \\ \hline \square \end{array}$$

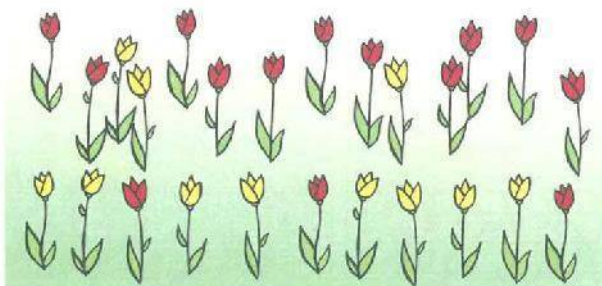
$$\begin{array}{r} 17 \\ - 4 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16 \\ - 5 \\ \hline \square \end{array}$$

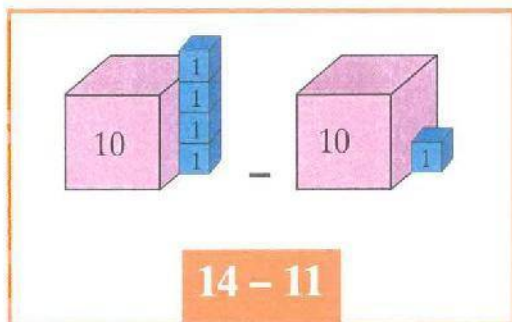
$$\begin{array}{r} 13 \\ - 2 \\ \hline \square \end{array}$$

4

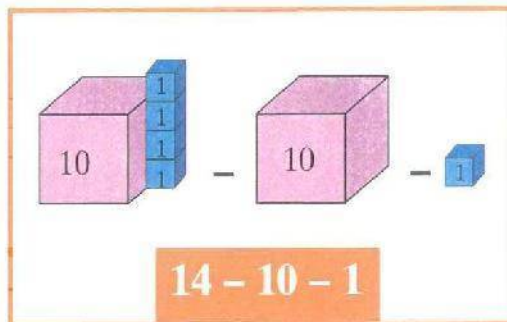
Теодора на ливадата набрала 14 црвени и 11 жолти лалиња. Колку црвени лалиња имало повеќе од жолти?

а)

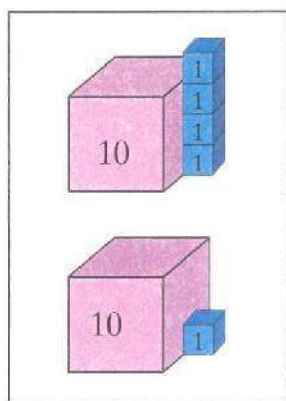
$$14 - 11$$

$$14 - 10 - 1$$

$$14 - 11 = 14 - 10 - 1 = 4 - 1 = 3$$

б) Може и вака:

$$14 = 1 \text{ дес.} + 4 \text{ ед.}$$

$$11 = 1 \text{ дес.} + 1 \text{ ед.}$$

дес.	ед.
1	4
-1	1
0	3

или

14
-11
3

5

Пресметај!

$$18 - 12 = 18 - 10 - 2 = 8 - \square = \square$$

$$17 - 14 = 17 - 10 - \square = 7 - \square = \square$$

$$19 - 17 = 19 - \square - \square = \square - \square = \square$$

$$15 - 13 = \square - \square - \square = \square - \square = \square$$

6

Пресметај!

$$\begin{array}{r} 17 \\ -12 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 19 \\ -13 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16 \\ -14 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ -11 \\ \hline \square \end{array}$$

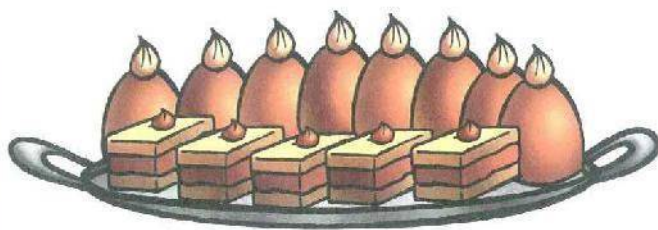
$$\begin{array}{r} 19 \\ -13 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 \\ -14 \\ \hline \square \end{array}$$

Одземање броеви до дваесет

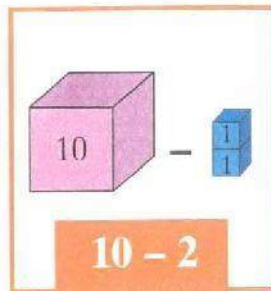
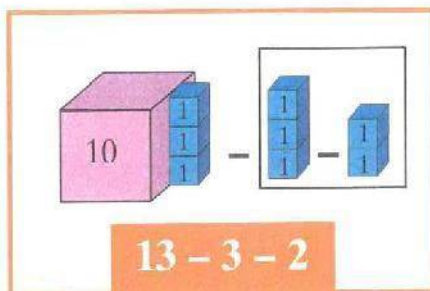
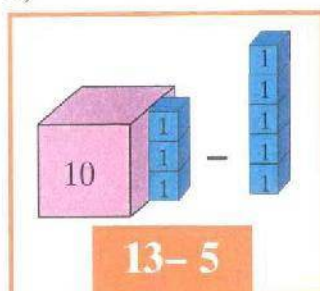
3

Адмир отишол кај Ацо на гости. На масата имало колачи. Адмир изброил вкупно 13 колачи, од кои 5 биле тортички. Колку колачи имало од другиот вид?

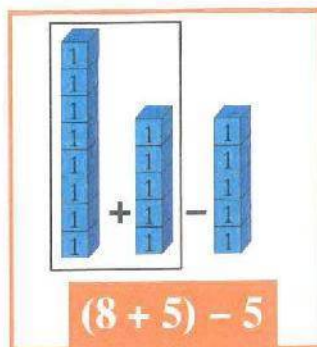
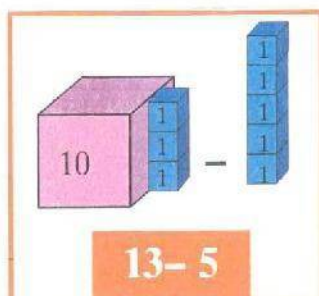
1

а)

$$13 - 5 = 13 - 3 - 2 = 10 - 2 = 8$$

б) Може и вака:

$$13 - 5 = (8 + 5) - 5 = 8 + (5 - 5) = 8 + 0 = 8$$

$$16 - 9 = 16 - 6 - 3 = \square - \square = \square$$

Пресметај:

2

$$18 - 9 = 18 - 8 - \square = \square - \square = \square$$

$$14 - 7 = 14 - \square - \square = \square - \square = \square$$

$$15 - 8 = \square - \square - \square = \square - \square = \square$$

$$16 - 7 = (9 + 7) - 7 = 9 + (\square - \square) = \square$$

Пресметај:

3

$$14 - 9 = (5 + 9) - \square = \square + (\square - \square) = \square$$

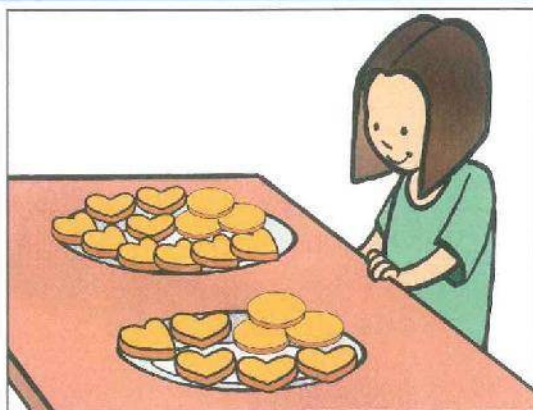
$$12 - 4 = (8 + \square) - \square = \square + (\square - \square) = \square$$

$$13 - 6 = (\square + \square) - \square = \square + (\square - \square) = \square$$

Мајка ѝ на Илина на масата поставила 20 колачи. Илина избрала 14 колачи во вид на срце. За да пресмета колку тркалезни колачи имало, Илина постапила вака:

4

$$20 - 14 = 20 - 10 - 4 = 10 - 4 = 6$$

Пресметај:

5

$$20 - 12 = 20 - 10 - 2 = 10 - 2 = \square$$

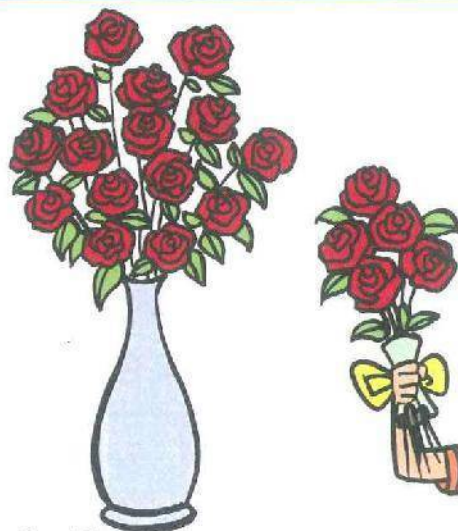
$$20 - 15 = 20 - 10 - \square = \square - \square = \square$$

$$20 - 17 = \square - \square - \square = \square - \square = \square$$

$$20 - 11 = \square - \square - \square = \square - \square = \square$$

6

Фросина имала букет од 20 рози. Пет рози зела за да ѝ ги поклони на својата другарка Ангела, а другите ги ставила во вазна. Колку рози Фросина ставила во вазна?

$$20 - 5 = (10 + 10) - 5 = 10 + (10 - 5) = 10 + 5 = 15$$

7

Пресметај:

$$20 - 7 = (10 + 10) - 7 = 10 + (\square - 7) = \square + \square = \square$$

$$20 - 4 = (10 + \square) - \square = \square + (\square - \square) = \square + \square = \square$$

$$20 - 9 = (\square + \square) - \square = \square + (\square - \square) = \square + \square = \square$$

$$20 - 6 = (\square + \square) - \square = \square + (\square - \square) = \square + \square = \square$$

Одземање броеви до дваесет

Пополни ја таблицата!

1

-	7	8	9	10	11	12	13
14							
15							
16							
17				7			
18							
19		11					
20							

Пресметај!

2

$13 - 3 = \square$ $15 - 6 = \square$ $12 - 1 = \square$ $17 - 8 = \square$ $20 - 4 = \square$

$\begin{array}{r} 17 \\ -11 \\ \hline \square \end{array}$	$\begin{array}{r} 14 \\ -3 \\ \hline \square \end{array}$	$\begin{array}{r} 19 \\ -12 \\ \hline \square \end{array}$	$\begin{array}{r} 15 \\ -9 \\ \hline \square \end{array}$
--	---	--	---

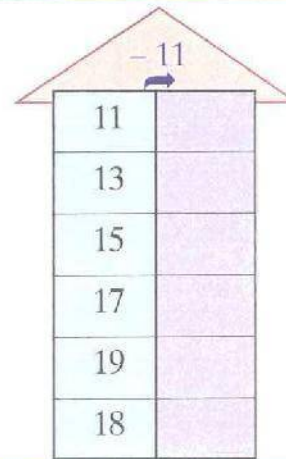
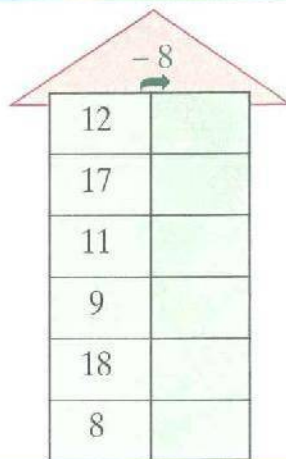
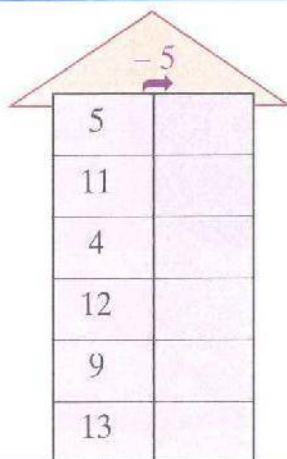
а)

	11	12	13
15 - 3			
17 - 6			
18 - 7			
19 - 6			
15 - 4			
20 - 7			

б)

	7	8	9
14 - $\square$			
17 - $\square$			
13 - $\square$			
20 - $\square$			
11 - $\square$			
15 - $\square$			

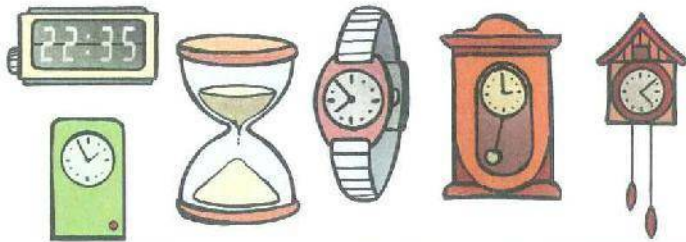
3

4

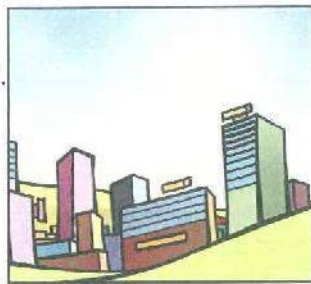
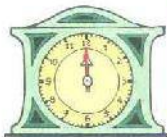
Мериме време

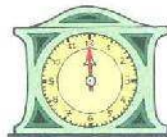
На цртежот се прикажани различни видови часовници. Часовникот ни служи за мерење на времето.

1

Пладне
12 часот = 12 ч.

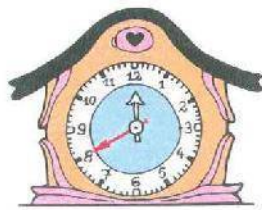

Полноќ
0 часот = 0 ч.

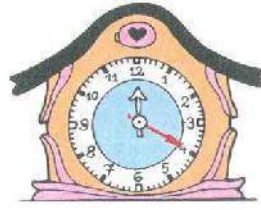
2

Претпладне

8 часот = 8 ч.

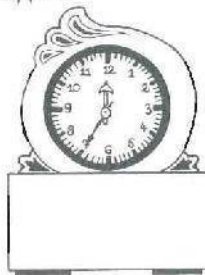
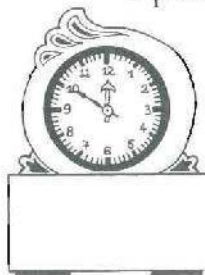
Попладне

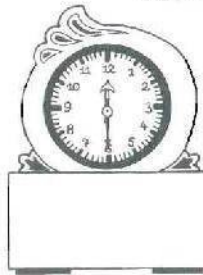
16 часот = 16 ч.

3

Претпладне

Попладне

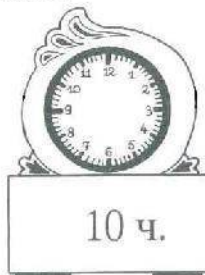
Запиши!

4

Претпладне

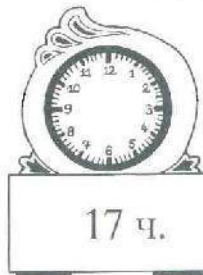

5 ч.

10 ч.

Попладне

17 ч.

13 ч.

Доцртај!

5

Разгледај ја сликата, размисли и дополни.

5

Наутро прв станува _____, потоа станува _____ и најпосле станува _____.

6

Пресметај:

$$9 \text{ ч.} + 5 \text{ ч.} = 14 \text{ ч.}$$

$$6 \text{ ч.} + \boxed{} = 18 \text{ ч.}$$

$$5 \text{ ч.} + 8 \text{ ч.} = \boxed{}$$

$$10 \text{ ч.} - \boxed{} = 5 \text{ ч.}$$

$$14 \text{ ч.} - 7 \text{ ч.} = \boxed{}$$

$$12 \text{ ч.} + 8 \text{ ч.} = \boxed{}$$

$$14 \text{ ч.} - 8 \text{ ч.} = \boxed{}$$

$$11 \text{ ч.} - 4 \text{ ч.} = \boxed{}$$

7

Марија започнала да ја пишува домашната задача во поладне.

Завршила во поладне. Колку време пишувала Марија?

$$\boxed{} - \boxed{} = \boxed{}.$$

Марија пишувала .

8

Срѓан во музичко училиште бил од претпладне до

поладне. Колку време бил Срѓан во музичкото училиште?

$$\boxed{} - \boxed{} = \boxed{}.$$

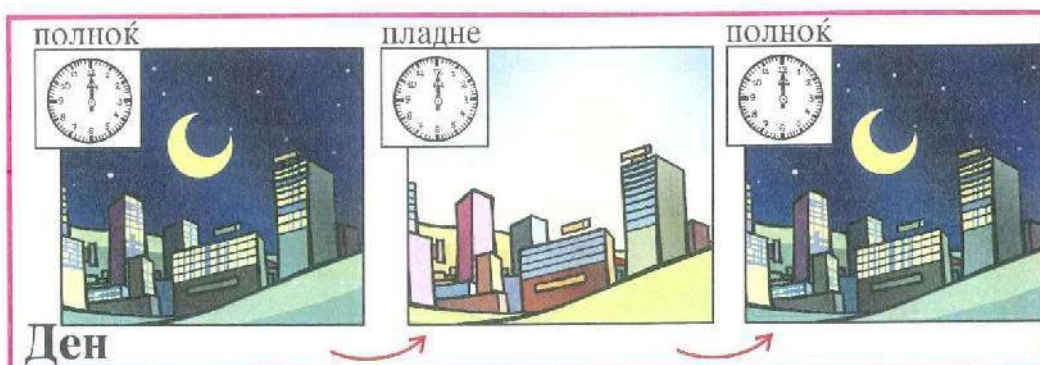
Срѓан во музичкото училиште бил .

9

Кој часовник повеќе пати во текот на еден ден ќе покаже точно време: часовник што оди напред еден час или часовник што стои?

Ден, седмица, месец и година

Разгледај ја сликата. Што забележуваш? Времето поминато од полноќ до следниот полноќ го нарекуваме ден.

2

За полесно мерење на времето луѓето на различните денови им дале различни имиња. Разгледај ги сликите и повтори по ред кои имиња ги користиме за деновите!

Разгледај ги сликите. Кои денови Бојан оди на училиште, а кои не? Дали истото важи за сите ученици? Како со едно засадничко име ги нарекуваме деновите сабота и недела? Што прави татко ти од понеделник до петок, а што за време на викенд? А, што прави мајка ти?

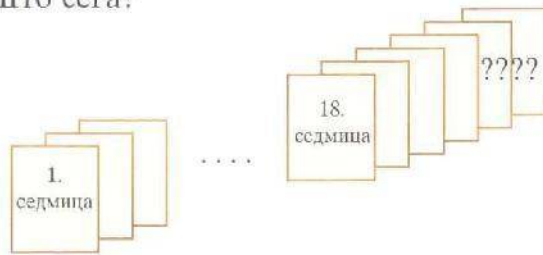
Понеделник	Седмица
Вторник	
Среда	
Четврток	
Петок	
Сабота	
Недела	

3

Изброј ги имињата кои ги користиме за означување на деновите. Значи, имаме 7 имиња. Тие означуваат 7 денови сден по друг. Времето мерено со овие 7 денови го нарекуваме седмица.

5 Бојан брои колку седмици поминале од почетокот на учебната година. Тој брои 1. седмица, 2. седмица, 3. седмица, ...18. седмица, 19. седмица, 20. седмица... Што сега?

Бојан се досетил дека може да брои месеци, па потоа да ги пресброи преостанатите седмици и денови.

6 За полесно мерење на времето ги користиме месеците. Имаме 12 различни месеци, кои по ред се дадени во табелата. На што те потсетуваат боите со кои се обоени месеците?

1. Јануари	Година
2. Февруари	
3. Март	
4. Април	
5. Мај	
6. Јуни	
7. Јули	
8. Август	
9. Септември	
10. Октомври	
11. Ноември	
12. Декември	

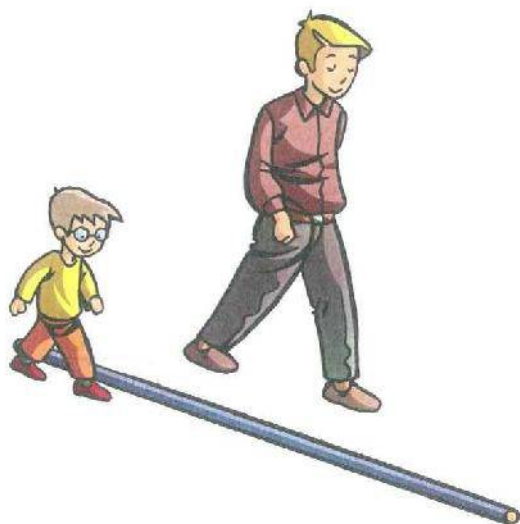
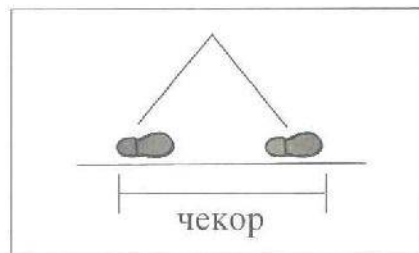
Дванаесетте месеци прават една година. Годината почнува на 1. јануари. Кој празник е тогаш? Што прави Бојан на овој празник? Што правиш ти на овој празник?

Нестандардни мерки за должина

Честопати должините на предметите ги мериме со чекори. Значи, чекорот е мерка за должина.

Бојан во паркот нашол трупец и од почетокот до крајот на трупецот изодел 5 чекори. Значи, Бојан измерил 5 свои чекори.

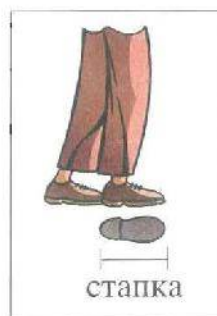

Бојан и татко му Илија со чекори ја мерат должината на цевката. Бојан измерил _____ свои чекори, а Илија _____ свои чекори. Значи за иста должина од различни луѓе имаме различен број чекори. Затоа, за чекорот велиме дека е нестандартна мерка за должина.

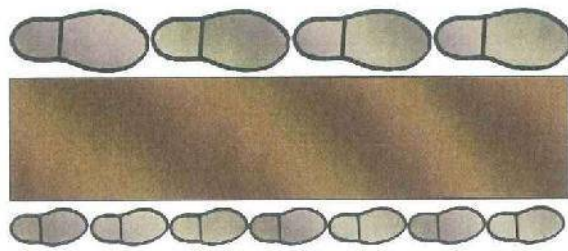
Понекогаш должините на предметите ги мериме со стапки. Според тоа, стапката е мерка за должина.

Бојан со другарите игра фудбал во паркот. Направиле голчиња од тули. Меѓу двете тули Бојан измерил 5 свои стапки, или 5 должини на своите патики.

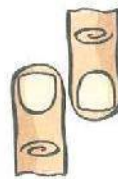
Бојан и татко му со стапки ја мерат должината на штицата. Бојан измерил ___ свои стапки, а татко му ___ свои стапки. Што заклучуваш? Каква мерка за должина е стапката?

3 На сликите десно се прикажани: педа, прст и дланка. Разгледај ја сликата долу на која е прикажано како Бојан и татко му го измериле старото радио.

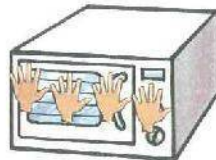
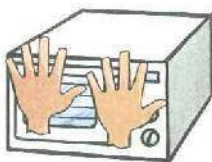
педа

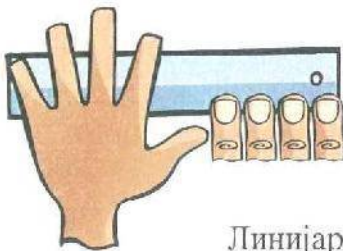
прст

дланка

Што заклучуваш? Какви мерки за должина се педата, прстот и дланката?

При мерењето должини, честопати во исто време користиме две или повеќе нестандартни мерки за должина. Дополни:

Линијарот е долг ___ педата и ___ прсти.

4 Баба му на Бојан му кажала дека таа за еден ден можела да исткае 5 лакти платно. Аха, и лактот е мерка за должина. Каква?

Бојан и татко му со лакти го мереле местото каде што требало да ја постават фотелјата. Таткото измерил 2 лакти. Разгледај ја сликата и дополни.

Бојан измерил ___ лакти.

Метар

Разгледај ја сликата, размисли и одговори. Зошто луѓето не користат педа, лакт или некоја друга нестандартна мерка за должина? Што користат?

Размисли и одговори:

- Дали двајца луѓе мора да имаат иста должина на педата, лактот, стапката или чекорот?
- Дали твојата должина на педата, лактот, стапката или чекорот се исти или се поголеми отколку што биле минатата година?

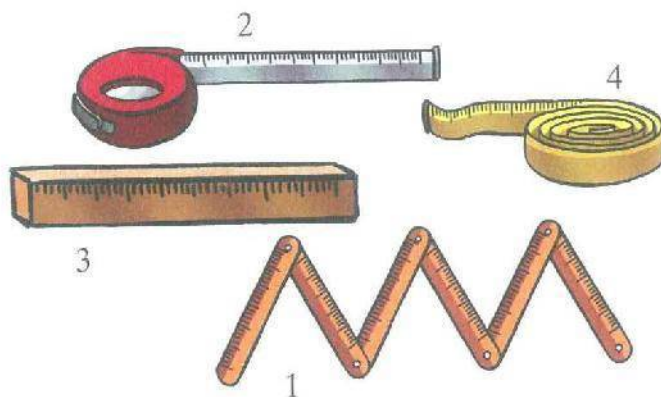
Климент оди во второ одделение, а неговиот брат Наум оди во петто одделение. Тис со чекори ја мерат ширината на патеката во училишниот двор. Едниот од нив измерил дека патеката е широка 5 чекори, а другиот измерил дека патеката е широка 8 чекори. Размисли и дополни:

Ширината на патеката е ____ чекори на Климент.

Ширината на патеката е ____ чекори на Наум.

За мерење должина на штица, ширина на улица, висина на маса или длабочина на базен користиме летва или лента со постојана должина која ја нарекуваме метар.

1 метар = 1 м

На сликата се прикажани повеќе видови метри. Во квадратчето внеси го бројот за да биде точно:

- кројачки
- сидарски
- трговски
- столарски

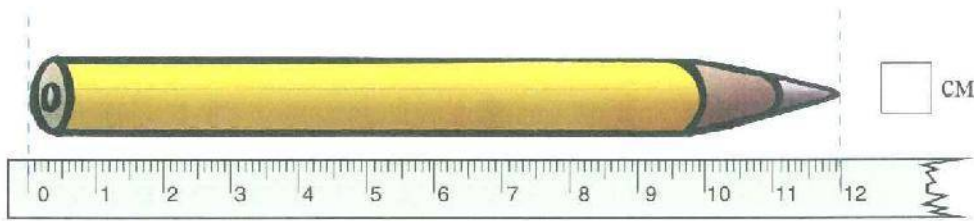
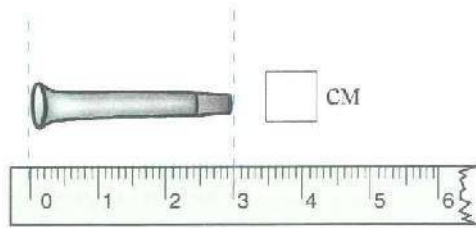
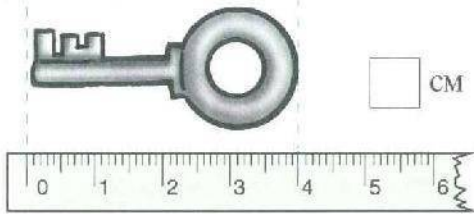
Сантиметар

1 За мерење должина се користи мерката сантиметар. Таа е стандардна мерка за должина (види слика).

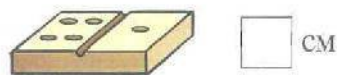

1 сантиметар = 1 см

2 Дополни!

3 Измери и дополни!

4 Во кручето стави еден од знаците >, < или = за да биде точно.

9 см ○ 8 см

7 см ○ 10 см

10 см ○ 8 см

5 см ○ 3 см

19 см ○ 17 см

9 см ○ 9 см

14 см ○ 18 см

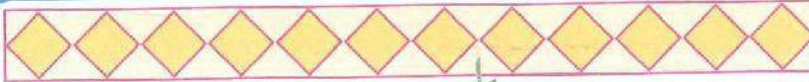
12 см ○ 16 см

7 см ○ 7 см

5 см ○ 5 см

20 см ○ 15 см

11 см ○ 10 см

Пресметај!

5

12 cm - 5 cm = cm

11 cm - 3 cm = cm

19 cm - 4 cm = cm

16 cm - 5 cm = cm

20 cm - 18 cm = cm

13 cm - 9 cm = cm

14 cm - 7 cm = cm

19 cm ○ 13 cm = 8 cm ○ 2 cm

17 cm ○ 12 cm = 11 cm ○ 6 cm

11 cm ○ 5 cm = 19 cm ○ 3 cm

7 cm ○ 8 cm = 11 cm ○ 4 cm

11 cm ○ 5 cm = 19 cm ○ 3 cm

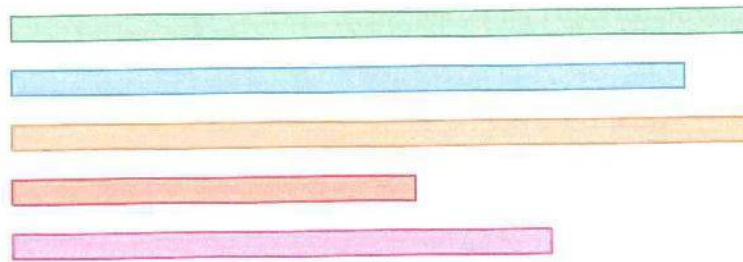
20 cm ○ 11 cm = 6 cm ○ 3 cm

Во крукчињата стави по еден од знаците + или - за да биде точно.

6

Измери, а потоа подреди по големина.

7

cm

cm

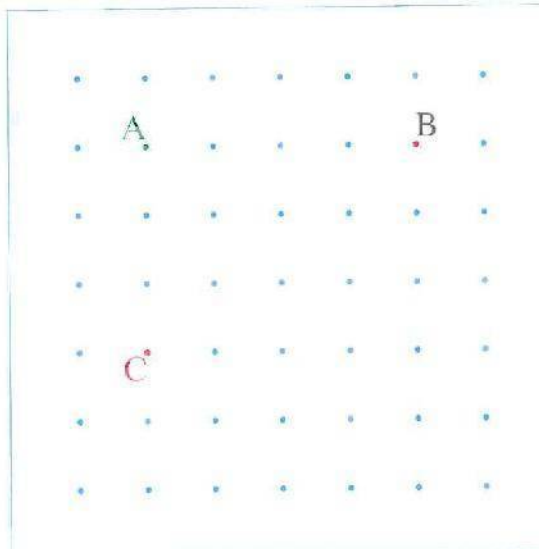
cm

cm

cm

12 cm > cm > cm > cm > cm

8

Растојанието меѓу точките B и C е еднакво на ____ cm.

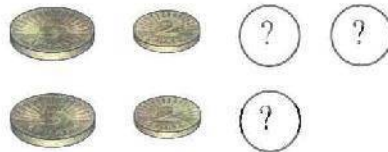
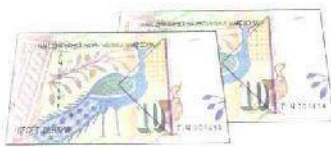

Дополни за да биде точно.

4

$$20 \text{ ден.} = 5 \text{ ден.} + 5 \text{ ден.} + 5 \text{ ден.} + 2 \text{ ден.} + \square \text{ ден.} + \square \text{ ден.}$$

$$20 \text{ ден.} = 5 \text{ ден.} + 5 \text{ ден.} + 2 \text{ ден.} + 2 \text{ ден.} + \square \text{ ден.} + \square \text{ ден.} + \square \text{ ден.}$$

5

Марко од продавница купил молив за 5 денари и гума за 4 денари. На продавачот му дал банкнота од 10 денари. Продавачот пресметал на памет и на Марко му вратил

$$10 - \square - \square = \square \text{ ден.}$$

Марко го зел кусурот и на продавачот му побарал фискална сметка.

Важно: Секогаш барај да ти дадат фискална сметка.

Петар во продавница купил една гума за цваќање за 4 денари и едно чоколадо за 12 денари. На продавачот му дал 2 банкноти од по 10 денари. Колку пари му вратил продавачот?

6

$$\square + \square - \square - \square = \square \text{ ден.}$$

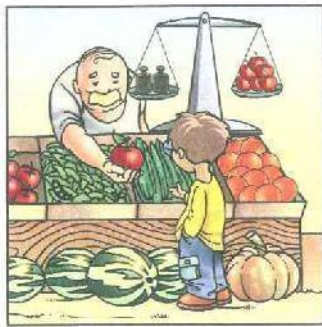
Продавачот на Петар му вратил $\square$ денари и му дал фискална сметка.

7

Мериме маси

2

Мите и татко му се на пазар. Купиле: 3 кг компири, 2 кг зелка, 2 кг пиперки, 3 кг патлиџани, 2 кг банани, 2 кг праски, 1 кг јагоди, 1 кг краставици и 2 кг кајсии. Колку килограми овошје, а колку килограми зеленчук купиле Мите и татко му? Колку килограми вкупно овошје и зеленчук купиле Мите и татко му?

Овошје	кг	Зеленчук	кг
банани	2	компири	3
праски	2	зелка	2
јагоди	1	пиперки	2
кајсии	2	патлиџани	3
		краставици	1

Прво ја составивме горната табела. Во првата колона се средени податоците за купеното овошје, а во третата колона податоците за купениот зеленчук. Во втората и четвртата колона запишуваме колку овошје и зеленчук е купено од секој вид. Значи, тие купиле

$$2 \text{ кг} + 2 \text{ кг} + 1 \text{ кг} + 2 \text{ кг} = \square \text{ кг овошје}$$

$$3 \text{ кг} + 2 \text{ кг} + 2 \text{ кг} + 3 \text{ кг} + 1 \text{ кг} = \square \text{ кг зеленчук.}$$

Мите и татко му купиле вкупно овошје и зеленчук:

$$\square \text{ кг} + \square \text{ кг} = \square \text{ кг}$$

Во крукчето стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно.

$$12 \text{ кг} \bigcirc 13 \text{ кг}$$

$$13 \text{ кг} \bigcirc 16 \text{ кг} - 3 \text{ кг}$$

$$9 \text{ кг} \bigcirc 6 \text{ кг}$$

$$8 \text{ кг} \bigcirc 13 \text{ кг} - 4 \text{ кг}$$

$$8 \text{ кг} \bigcirc 8 \text{ кг}$$

$$16 \text{ кг} \bigcirc 19 \text{ кг} - 4 \text{ кг}$$

$$17 \text{ кг} \bigcirc 19 \text{ кг}$$

$$12 \text{ кг} \bigcirc 20 \text{ кг} - 8 \text{ кг}$$

Пресметај.

$$15 \text{ кг} + 4 \text{ кг} = \square \text{ кг}$$

$$6 \text{ кг} + 9 \text{ кг} = \square \text{ кг}$$

$$18 \text{ кг} - 5 \text{ кг} = \square \text{ кг}$$

$$8 \text{ кг} + 7 \text{ кг} = \square \text{ кг}$$

$$19 \text{ кг} - 11 \text{ кг} = \square \text{ кг}$$

$$5 \text{ кг} + 10 \text{ кг} = \square \text{ кг}$$

4

Мите и татко му биле во супермаркет. Купувале месо и млечни и сувомесни производи. Податоците за тоа колку и што купиле се дадени во следната табела:

Млечни производи		Месо		Сувомесни производи	
кашкавал	3 кг	свинско месо	1 кг	мортадела	2 кг
сирење	5 кг	телешко месо	2 кг	пченица	1 кг
кајмак	1 кг	пилешко месо	1 кг	чајна	1 кг
павлака	1 кг	мелено месо	2 кг	шунка	2 кг
биено сирење	3 кг	јагнешко месо	1 кг	колбаси	2 кг

Колку килограми млечни производи купиле?

Колку килограми месо купиле?

Колку килограми сувомесни производи купиле?

Одговор:

Млечни производи купиле:

$$3 \text{ кг} + 5 \text{ кг} + \square \text{ кг} + \square \text{ кг} + \square \text{ кг} = \square \text{ кг.}$$

Месо купиле:

$$1 \text{ кг} + \square \text{ кг} + \square \text{ кг} + \square \text{ кг} + \square \text{ кг} = \square \text{ кг.}$$

Сувомесни производи купиле:

$$2 \text{ кг} + \square \text{ кг} + \square \text{ кг} + \square \text{ кг} + \square \text{ кг} = \square \text{ кг.}$$

5

Во кручето стави еден од знаците = или $\neq$ за да биде точно

$$14 \text{ кг} + 2 \text{ кг} \bigcirc 18 \text{ кг} - 2 \text{ кг} \qquad 7 \text{ кг} \bigcirc 15 \text{ кг} - 8 \text{ кг}$$

$$11 \text{ кг} - 3 \text{ кг} \bigcirc 6 \text{ кг} + 3 \text{ кг} \qquad 13 \text{ кг} \bigcirc 6 \text{ кг} + 8 \text{ кг}$$

$$9 \text{ кг} + 5 \text{ кг} \bigcirc 19 \text{ кг} - 5 \text{ кг} \qquad 15 \text{ кг} \bigcirc 2 \text{ кг} + 14 \text{ кг}$$

$$5 \text{ кг} + 4 \text{ кг} \bigcirc 12 \text{ кг} - 4 \text{ кг}$$

6

Во квадратчето запиши го бројот на килограмите за да биде точно.

$$6 \text{ кг} + 5 \text{ кг} = 11 \text{ кг} + \square \text{ кг}$$

$$8 \text{ кг} + 9 \text{ кг} = 11 \text{ кг} + \square \text{ кг}$$

$$14 \text{ кг} - 2 \text{ кг} = 15 \text{ кг} - \square \text{ кг}$$

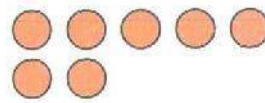
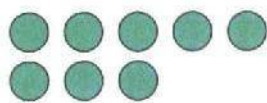
$$20 \text{ кг} - 5 \text{ кг} = 12 \text{ кг} + \square \text{ кг}$$

$$5 \text{ кг} + 8 \text{ кг} = 17 \text{ кг} - \square \text{ кг}$$

$$9 \text{ кг} + 9 \text{ кг} = 12 \text{ кг} + \square \text{ кг}$$

Врска меѓу собирањето и одземањето

Кога го пресметуваме вкупниот број топчиња, собираме

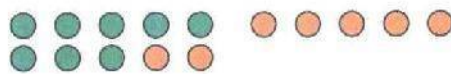

$$8 + 7 = 15$$

или

$$7 + 8 = 15$$

Кога го пресметуваме бројот на зелени или жолти топчиња, одземаме

$$15 - 7 = 8 \text{ или } 15 - 8 = 7$$

Но, само еднаш пресметуваш.

- а) Кога ќе го пресметаш збирот $8 + 7$, го пишуваш равенството $8 + 7 = 15$ и без да пресметуваш пишуваш

$$15 - 8 = \square \text{ или } 15 - 7 = \square.$$

- б) Кога ќе ја пресметаш разликата $15 - 7$, го пишуваш равенството $15 - 7 = 8$ и без да пресметуваш пишуваш

$$15 - 8 = \square \text{ или } 8 + 7 = \square.$$

- в) Кога ќе ја пресметаш разликата $15 - 8$, го пишуваш равенството $15 - 8 = 7$ и без да пресметуваш пишуваш

$$15 - 7 = \square \text{ или } 7 + 8 = \square.$$

$13 + 3 = 16$

$16 - 3 = \square$

$16 - 13 = \square$

$13 + 5 = 18$

$18 - 5 = \square$

$18 - 13 = \square$

$14 + 4 = 18$

$18 - 4 = \square$

$18 - 14 = \square$

$16 + 3 = 19$

$19 - 3 = \square$

$19 - 17 = \square$

$19 - 2 = 17$

$17 + 2 = \square$

$19 - 17 = \square$

$12 - 5 = 7$

$7 + 5 = \square$

$12 - 7 = \square$

$17 - 9 = 8$

$8 + 9 = \square$

$17 - 8 = \square$

$20 - 12 = 8$

$8 + 12 = \square$

$20 - 8 = \square$

$16 + 2 = 18$

$18 - 2 = \square$

$18 - 16 = \square$

$15 + 4 = 19$

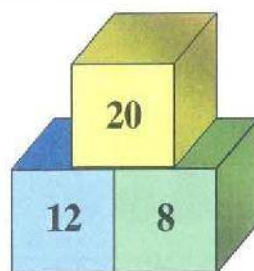
$19 - 4 = \square$

$19 - 15 = \square$

Без да пресметуваш во квадратчето запиши го бараниот број.

3

Учителката ја покажува сликата и објаснува дека во сината кутија има 12 бонбони, во зелената кутија има 8 бонбони. Тоа вкупно се 20 бонбони, колку што има во жолтата кутија. Потоа на учениците им поделила ливчиња и им рекла: „Пресметајте што треба“.

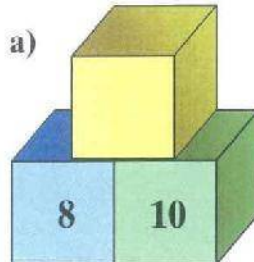
а)

Дарко го пресметува вкупниот број бонбони. Тој собира:

$$8 + 10 = 18$$

и запишува:

Вкупно има 18 бонбони.

б)

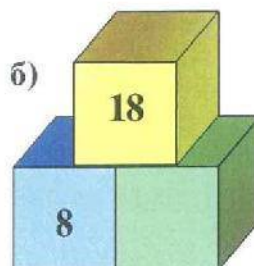
Неат го пресметува бројот на бонбоните во зелената кутија.

Тој одзема

$$18 - 8 = 10$$

и запишува:

Во зелената кутија има 10 бонбони.

в)

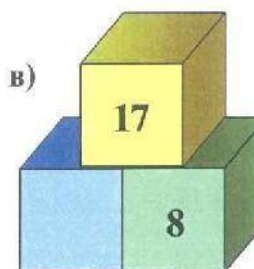
Илина го пресметува бројот на бонбоните во сината кутија.

Таа одзема

$$17 - 8 = 9$$

и запишува:

Во сината кутија има 9 бонбони.

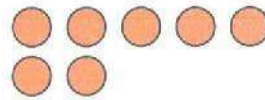
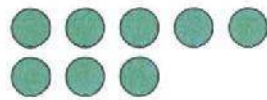

Ако Илина види што работи Дарко, дали таа треба да ја пресметува разликата $17 - 8$? Дали Неат треба да ја пресметува разликата $18 - 8$?

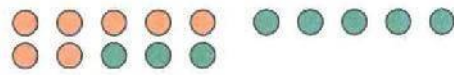
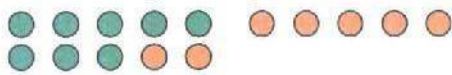
4

прв собирок	6	6	11		15	15	8		6	6	9	
втор собирок	8		9	9	4		7	7	7		8	8
збир		14		20		19		15		13		17

Врска меѓу собирањето и одземањето

Кога го пресметуваме вкупниот број топчиња, собираме

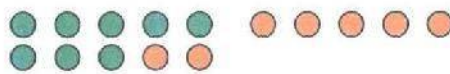

$$8 + 7 = 15$$

или

$$7 + 8 = 15$$

Кога го пресметуваме бројот на зелени или жолти топчиња, одземаме

$$15 - 7 = 8 \text{ или } 15 - 8 = 7$$

Но, само еднаш пресметуваш.

- а) Кога ќе го пресметаш збирот $8 + 7$, го пишуваш равенството $8 + 7 = 15$ и без да пресметуваш пишуваш

$$15 - 8 = \square \text{ или } 15 - 7 = \square.$$

- б) Кога ќе ја пресметаш разликата $15 - 7$, го пишуваш равенството $15 - 7 = 8$ и без да пресметуваш пишуваш

$$15 - 8 = \square \text{ или } 8 + 7 = \square.$$

- в) Кога ќе ја пресметаш разликата $15 - 8$, го пишуваш равенството $15 - 8 = 7$ и без да пресметуваш пишуваш

$$15 - 7 = \square \text{ или } 7 + 8 = \square.$$

$13 + 3 = 16$

$16 - 3 = \square$

$16 - 13 = \square$

$13 + 5 = 18$

$18 - 5 = \square$

$18 - 13 = \square$

$14 + 4 = 18$

$18 - 4 = \square$

$18 - 14 = \square$

$16 + 3 = 19$

$19 - 3 = \square$

$19 - 17 = \square$

$19 - 2 = 17$

$17 + 2 = \square$

$19 - 17 = \square$

$12 - 5 = 7$

$7 + 5 = \square$

$12 - 7 = \square$

$17 - 9 = 8$

$8 + 9 = \square$

$17 - 8 = \square$

$20 - 12 = 8$

$8 + 12 = \square$

$20 - 8 = \square$

$16 + 2 = 18$

$18 - 2 = \square$

$18 - 16 = \square$

$15 + 4 = 19$

$19 - 4 = \square$

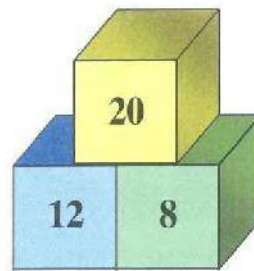
$19 - 15 = \square$

Без да пресметуваш во квадратчето запиши го бараниот број.

3

Учителката ја покажува сликата и објаснува дека во сината кутија има 12 бонбони, во зелената кутија има 8 бонбони. Тоа вкупно се 20 бонбони, колку што има во жолтата кутија. Потоа на учениците им поделила ливчиња и им рекла: „Пресметајте што треба“.

а)

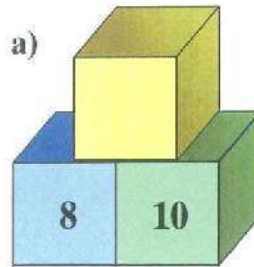
Дарко го пресметува вкупниот број бонбони. Тој собира:

$$8 + 10 = 18$$

и запишува:

Вкупно има 18 бонбони.

а)

б)

Неат го пресметува бројот на бонбоните во зелената кутија.

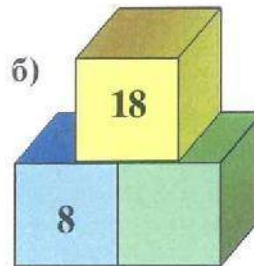
Тој одзема

$$18 - 8 = 10$$

и запишува:

Во зелената кутија има 10 бонбони.

б)

в)

Илина го пресметува бројот на бонбоните во сината кутија.

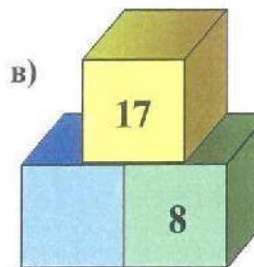
Таа одзема

$$17 - 8 = 9$$

и запишува:

Во сината кутија има 9 бонбони.

в)

Ако Илина види што работи Дарко, дали таа треба да ја пресметува разликата $17 - 8$? Дали Неат треба да ја пресметува разликата $18 - 8$?

4

прв собирок	6	6	11		15	15	8		6	6	9	
втор собирок	8		9	9	4		7	7	7		8	8
збир		14		20		19		15		13		17

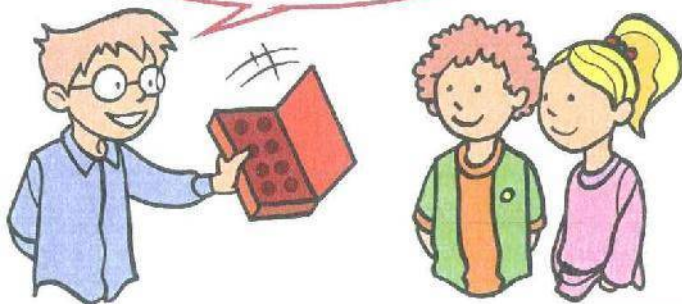
Непознат собирок, намаленик и намалител. Буквата x

Знаете ли колку
бонбони има во оваа кутија?

Кутијата е
затворена. Тој
број не ни е
познат и тогаш
означуваме со
буквата x (икс).

Кога ја отвораме
кутијата, гледаме дека во
неа има 8 бонбони.

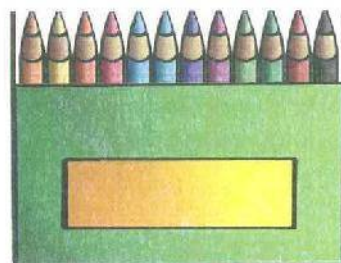
Овој број веќе не
е непознат, па
пишуваме
 $x = 8$.

Допиши

		$\times$							
--	--	----------	--	--	--	--	--	--	--

Мартин во раката држи затворена кутија боици. Не знаеме колку
боици има во кутијата. Тој непознат број го означуваме со x .

Сега Мартин ја отвора кутијата.

Ги броиме боиците и пишуваме

$$x = \square$$

5

Бојан замисли некој број и ѝ рече на Илина: „Нека твојот број е за 4 поголем“.

Илина се замисли и запиша $x + \square$.

Бојан праша: „Дали го знаеш твојот број?“, на што Илина одговори: „Не.“

Бојан продолжи: „Мојот број е 11. Сега дали го знаеш твојот број?“ Илина наместо x стави 11 и доби

$$x + 4 = 11 + 4 = 15.$$

„Да, тоа е бројот 15,“ одговори Илина.

6

x	0	2	4	6	8	10	12	– дадени броеви
$x + 7$	7							– броеви поголеми за 7

7

Илија замисли некој број и му рече на Пандил: „Нека твојот број е за 6 помал.“

Пандил се замисли и запиша: $x - 6$.

Илија праша: „Дали го знаеш твојот број?“ на што Пандил одговори: „Не“. Илија продолжи: „Мојот број е 17. Сега дали го знаеш твојот број.“ Пандил наместо x стави 17 и доби:

$$x - 6 = 17 - 6 = 11.$$

„Да, тоа е бројот 11,“ одговори Пандил.

8

x	11	13	15	17	19	18	16	– дадени броеви
$x - 9$	2							– броеви помали за 9

9

Марко има 20 денари, Иванка 8, а Адмир 15 денари.

- Колку денари има Марко повеќе од Иванка?
- Колку денари има Иванка помалку од Адмир?
- Колку денари има Адмир помалку од Марко?

Одговор:

а) $\square - \square = \square$, Марко има $\square$ денари повеќе од Иванка.

б) $\square - \square = \square$, Иванка има $\square$ денари помалку од Адмир.

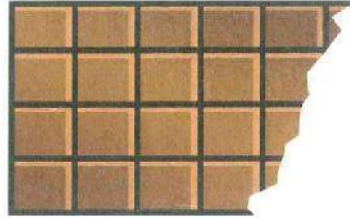
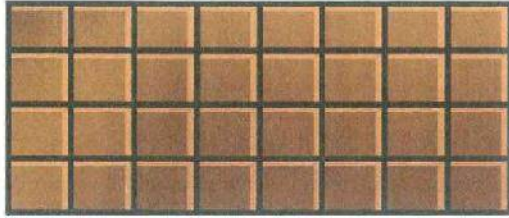
в) $\square - \square = \square$, Адмир има $\square$ денари помалку од Марко.

Цело. Една половина од едно цело

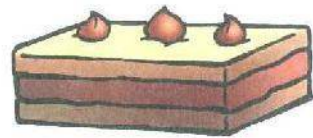
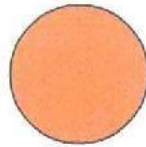
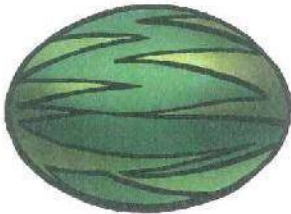
Разгледај ја сликата и дополни.

1

Првото чоколадо е _____.

Второто чоколадо _____.

2

Лубеницата е _____, _____ се и јаболкото, кругот и тортата.
Во ваков случај велиме дека имаме **едно цело**.

цело чоколадо

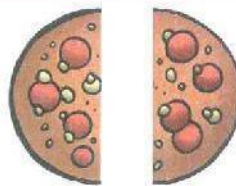
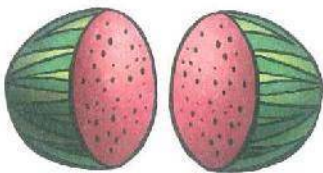
една половина
од чоколадото

една половина
од чоколадото

Илина и Косара
имаат едно чоколадо.
Тие го поделија на
два еднакви дела.
Секоја доби по
една половина од
чоколадото.

3

Допиши
што гледаш
на сликите.

4

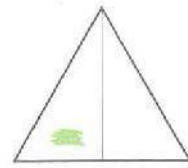
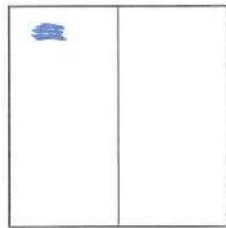
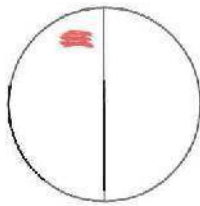

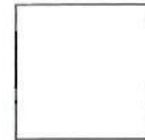
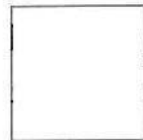
Обој по една половина од кругот, квадратот, триаголникот и правоаголникот.

5

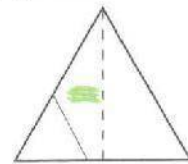
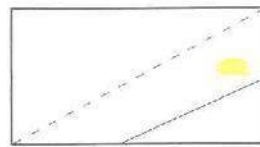
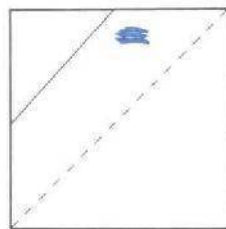
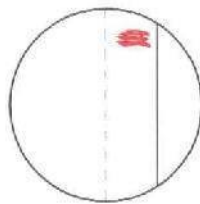
6

Квадратот подели го на два еднакви дела на два начини. Правоаголникот подели го на два еднакви дела на три начини.

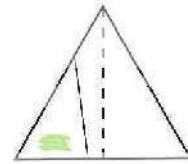
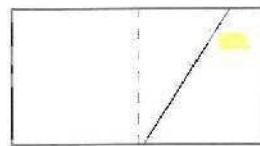
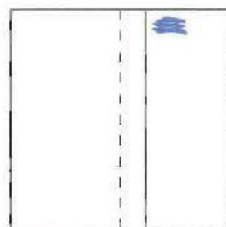
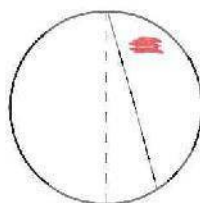

7

а) Обој го делот кој означува повеќе од една половина од целото.

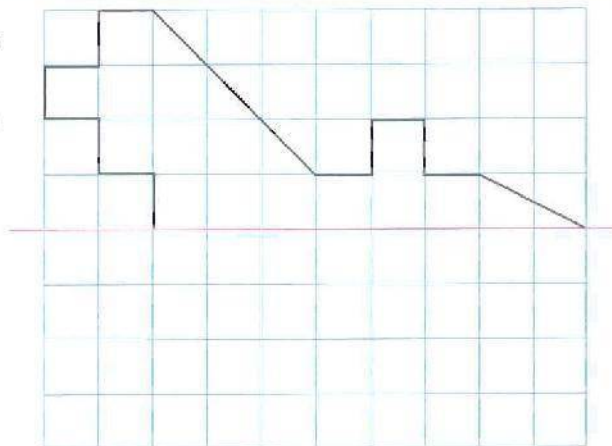

б) Обој го делот кој означува помалку од една половина од целото.

8

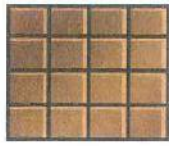
На цртежот десно е прикажана едната половина од ракета во лет. Доцртај ја другата половина.

Една четвртина од цело

една половина од чоколадото

една половина од чоколадото

Илина и Косара поделиле едно чоколадо на два еднакви дела. Прво решиле да ја изедат едната половина, па затоа ја поделиле на два еднакви делови. Секоја добила по **една четвртина** од чоколадото.

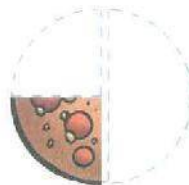
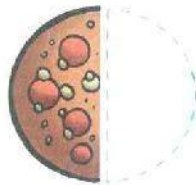
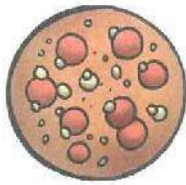
една половина од чоколадото

една четвртина од чоколадото

една четвртина од чоколадото

Допиши што гледаш на сликата.

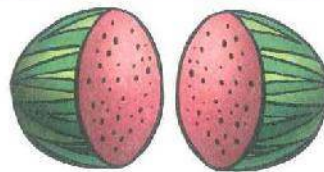

Допиши што гледаш на сликата.

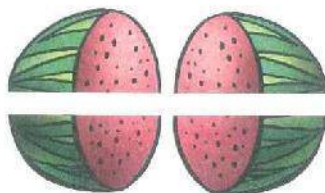

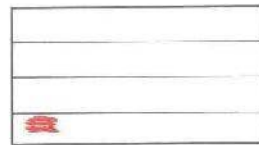
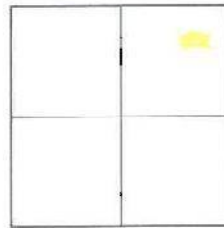
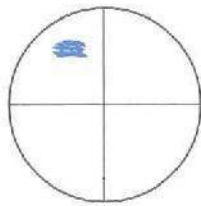

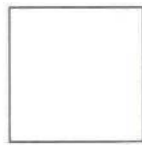

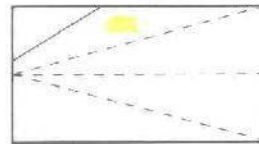
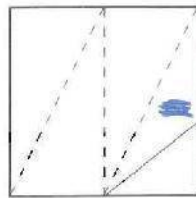
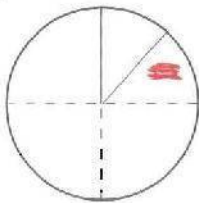
4 Обој по една четвртина од кругот, од квадратот и од правоаголникот.

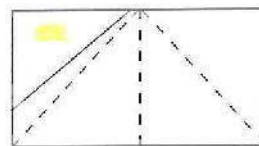
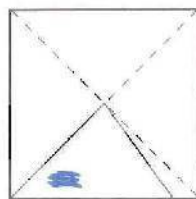
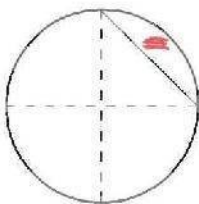
5 Квадратот подели го на четири еднакви делови на четири различни начини. Правоаголникот подели го на четири еднакви делови на пет различни начини.

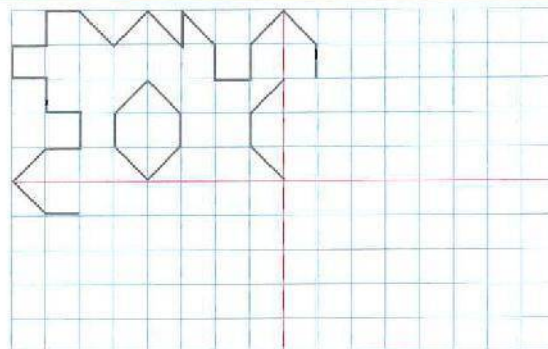
6 а) Обој го делот што означува повеќе од една четвртина од целото.

б) Обој го делот што означува помалку од една четвртина од целото.

7 На цртежот десно е прикажана една четвртина од рачно изработен чаршаф за маса. Доцртај го целиот чаршаф.

Броеви до 20 повторување 1

Пресметај 1

$12 + 6 = \square$	$20 - 6 = \square$	$7 + 11 = \square$	$12 - 5 = \square$
$15 - 8 = \square$	$8 - 5 = \square$	$13 + 3 = \square$	$10 + 6 = \square$
$9 + 7 = \square$	$15 + 4 = \square$	$11 - 11 = \square$	$19 - 4 = \square$

$15 \bigcirc 17$	$14 + 2 \bigcirc 15$	$4 + 12 \bigcirc 18 - 2$	Во секое кружче стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно.
$14 \bigcirc 13$	$16 + 3 \bigcirc 18$	$9 + 11 \bigcirc 20 - 1$	
$19 \bigcirc 19$	$14 + 5 \bigcirc 19$	$12 + 2 \bigcirc 17 - 3$	

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Аеробик</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> </td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Кошарка</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> </td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Пливање</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> </td> </tr> </table>	Аеробик		Кошарка		Пливање		Учениците од второ одделение одбирале два од три понудени спортови. Податоците се дадени во следната табела. Податоците прикажи ги со цртеж.
Аеробик							
Кошарка							
Пливање							
Аеробик 							
Кошарка 							
Пливање 							
Најмногу ученици одбрале _____							
Најмалку ученици одбрале _____							

а) $12 + 3 = \square + 12$	$\square + 5 = 5 + 13$	Без да пресметуваш запиши број во квадратчето за да биде точно.
$8 + \square = 12 + 8$	$6 + 14 = 14 + \square$	
б) $(4 + 6) + 7 = \square + (6 + 7)$ $(\square + 5) + 8 = 6 + (5 + 8)$ $(3 + 2) + 11 = 3 + (2 + \square)$		

5	пет	5.	
	дванасет	12.	
		18.	

Допиши што треба за да биде точно.

- а) Парни броеви поголеми од 7 се: , , , , и .
- б) Двоцифрени непарни броеви се: , , , и .

Пополни ја таблицата

7

а)

+	9	10	11	12
5				
6				
7				
8				

б)

-	6	7	8	9
15				
16				
17				
18				

8

Пресметај

а) $6 \text{ ч.} + 9 \text{ ч.} = \square \text{ ч.}$

$12 \text{ ч.} - 7 \text{ ч.} = \square \text{ ч.}$

$5 \text{ ч.} + 2 \text{ ч.} = \square \text{ ч.}$

$19 \text{ ч.} - 8 \text{ ч.} = \square \text{ ч.}$

б) $14 \text{ см} - 7 \text{ см} = \square \text{ см}$

$15 \text{ см} + 3 \text{ см} = \square \text{ см}$

$20 \text{ см} - 9 \text{ см} = \square \text{ см}$

$12 \text{ см} + 4 \text{ см} = \square \text{ см}$

в) $18 \text{ кг} - 5 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

$9 \text{ кг} + 7 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

$11 \text{ кг} - 9 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

$15 \text{ кг} - 13 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

г) $20 \text{ ден.} - 6 \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

$5 \text{ ден.} + 12 \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

$7 \text{ ден.} + 11 \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

$15 \text{ ден.} - 8 \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

9

Нацртај ги отсечките со означените должини, а потоа должините подреди ги по големина, почнувајќи од најголемата.

а) 3 см

б) 7 см

в) 5 см

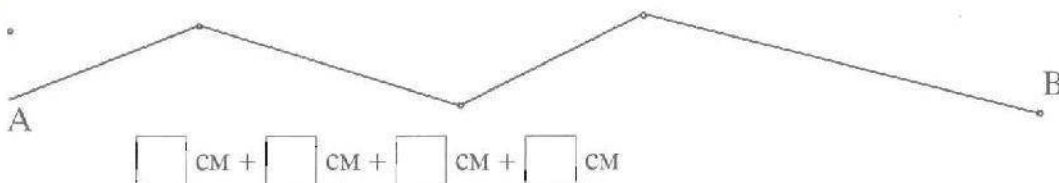
г) 9 см

д) 10 см

$\square \text{ см} > \square \text{ см} > \square \text{ см} > \square \text{ см} > \square \text{ см}$

Колку е долг патот од местото А до местото В?

10

Патот од местото А до местото В е долг $\square$ см.

Броеви до 20

повторување

2

$12 + 4 = \square$

$16 - 4 = \square$

$16 - 12 = \square$

$16 + 2 = \square$

$18 - 2 = \square$

$18 - 16 = \square$

$15 + 4 = \square$

$19 - 4 = \square$

$19 - 15 = \square$

$9 + 8 = \square$

$17 - 8 = \square$

$17 - 9 = \square$

$7 + 6 = \square$

$13 - 6 = \square$

$13 - 7 = \square$

Пресметај ги зборовите, а потоа без да пресметуваш најди ги разликите.

Најди број кој е за:

а) 5 поголем од 11: $\square + \square = \square$. Тоа е бројот $\square$.

б) 9 поголем од 7: $\square + \square = \square$. Тоа е бројот $\square$.

в) 4 поголем од 13: $\square + \square = \square$. Тоа е бројот $\square$.

Најди број кој е за:

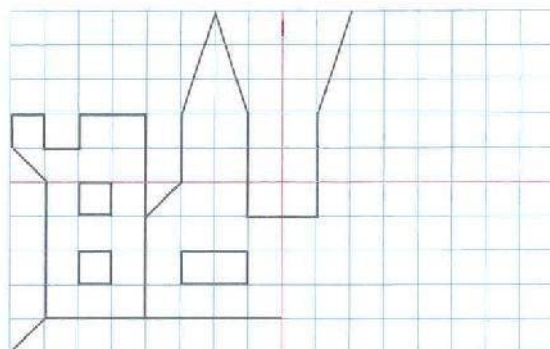
а) 3 помал од 16: $\square - \square = \square$. Тоа е бројот $\square$.

б) 7 помал од 14: $\square - \square = \square$. Тоа е бројот $\square$.

в) 11 помал од 19: $\square - \square = \square$. Тоа е бројот $\square$.

x	1	4	5	7	10	13	16
$x + 4$							

x	8	11	14	17	20	16	12
$x - 7$							

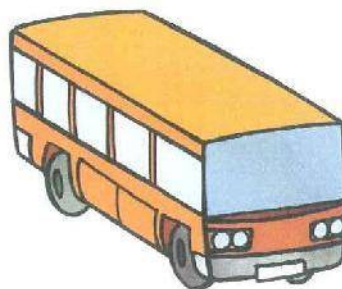

Доцртај ја другата половина од замокот.

5

Во 2а одделение за екскурзија прво се пријавиле 11, а потоа уште 5 ученици. Колку ученици вкупно се пријавиле за екскурзија?

$$\square + \square = \square.$$

За екскурзија вкупно се пријавиле $\square$ ученици.

6

Во текот на денот во една продавница се продадени 10 велосипеди за возрасни. Се знае дека се продадени 8 велосипеди за возрасни помалку отколку детски велосипеди. Колку детски велосипеди се продадени?

$$x - \square = \square$$

$$x = \square + \square$$

$$x = \square$$

Продадени се $\square$ детски велосипеди.

7

Пресметај ја разликата меѓу најголемиот непарен број на 2. десетка и најмалиот парен број на првата десетка.

$$\square - \square = \square$$

Бараната разлика е: $\square$.

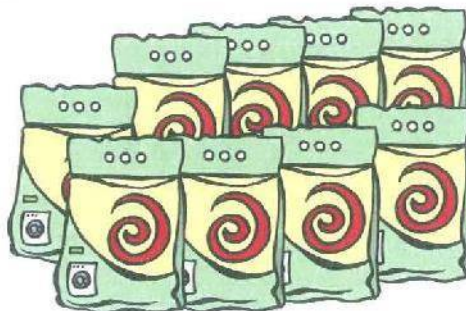

8

Трговецот Мирко набавил 19 торбиња прашок. Во текот на денот продал 11 торбиња прашок. Колку торбиња му останале?

$$x = \square - \square$$

Му останале $\square$ торбиња.

Провери го своето знаење – 3

1. Пресметај:

а) $4 + 12 = \square$

б) $17 - 9 = \square$

2. Во кручето стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно.

а) $16 \bigcirc 14$

б) $3 + 11 \bigcirc 15$

в) $12 - 2 \bigcirc 6 + 2$

3. Без да пресметуваш запиши број во квадратчето за да биде точно:

а) $14 + \square = 3 + 14$

б) $(7 + 4) + 6 = 7 + (\square + 6)$

4. Пресметај:

а) $12 \text{ ч} + 5 \text{ ч} = \square \text{ ч}$

б) $17 \text{ см} - 4 \text{ см} = \square \text{ см}$

в) $4 \text{ кг} + 8 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

г) $19 \text{ ден.} - 11 \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

5. а) Нацртај ги отсечките со означените должини, а потоа должините подреди ги по голмина почнувајќи од најмалата.

4 см $\bullet \rightarrow$

6 см $\bullet \rightarrow$

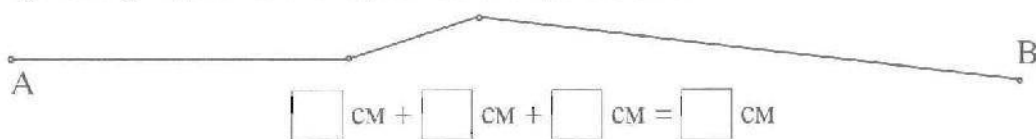
11 см $\bullet \rightarrow$

2 см $\bullet \rightarrow$

9 см $\bullet \rightarrow$

$\square \text{ см} < \square \text{ см} < \square \text{ см} < \square \text{ см} < \square \text{ см}$

б) Колку е долг патот од местото А до местото В?

Патот од местото А до местото В е долг $\square$ см.

6.

а)

x	2	5	9	11	15
$x + 2$					

б)

x	7	10	12	14	17
$x - 5$					

7. Петар решил 8 задачи, а Јане 7 повеќе. Колку задачи решил Јане?

Јане решил $\square$ задачи.

Провери го своето знаење – 4

1. Пресметај

а) $5 + 11 = \square$

б) $19 - 12 = \square$

2. Во кручето стави еден од знаците $>$, $<$ или $=$ за да биде точно.

а) $11 \bigcirc 13$

б) $5 + 12 \bigcirc 16$

в) $17 - 8 \bigcirc 13 - 4$

3. Без да пресметуваш запиши број во квадратчето за да биде точно:

а) $9 + 11 = \square + 9$

б) $(9 + 3) + \square = 7 + (3 + 6)$

4. Пресметај:

а) $9 \text{ ч} - 4 \text{ ч} = \square \text{ ч}$

б) $13 \text{ см} + 5 \text{ см} = \square \text{ см}$

в) $15 \text{ кг} - 8 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

г) $17 \text{ ден.} + 2 \text{ ден.} = \square \text{ ден.}$

5. а) Нацртај ги отсечките со означените должини, а потоа должините подреди ги по големина почнувајќи од најголемата.

3 см $\rightarrow$

9 см $\rightarrow$

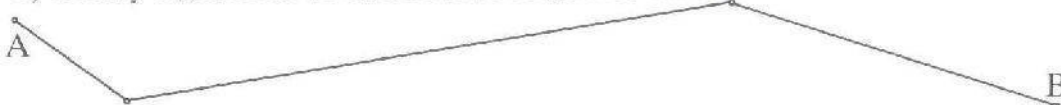
5 см $\rightarrow$

6 см $\rightarrow$

13 см $\rightarrow$

$\square \text{ см} > \square \text{ см} > \square \text{ см} > \square \text{ см} > \square \text{ см}$

б) Колку е долг патот од местото А до местото В?

$\square \text{ см} + \square \text{ см} + \square \text{ см} = \square \text{ см}$

6.

а)

x	4	7	9	11	15
$x + 4$					

б)

x	19	16	18	12	15
$x - 7$					

7. Наум за својата роденденска забава ја украсил собата со 17 балони. Во текот на забавата пукнале 8 балони. Колку балони останале?

Останале $\square$ балони.

Содржина

1

Форми во просторот, форми во рамнината и односи меѓу нив.....	3
Коцка	5
Квадар	6
Топка	7
Цилиндар	8
Пирамида	9
Конус	10
Коцка, квадар, топка, цилиндар, конус и пирамида	11
Триаголник	13
Круг	14
Квадрат и правоаголник	15
Логички плочки. Формирање фигури	17
Крива и права линија	19
Отворена и затворена линија	21
Горе - долу	23
Над - под	24
Блиску - далеку	25
Пред - зад	26
Внатре - надвор - на. Се допира.	27
Меѓу, лево - десно	29
Провери го своето знаење	31

2

Решавање на проблемски ситуации	33
Проблемски ситуации - 1	35
Проблемски ситуации - 2	37
Ориентација во просторот	39
Поврзаност на настаните	41
Никогаш, секогаш, можно	43
Сличности и разлики околу нас	45
Деноноќие: утро, ден, ноќ, пладне	47
Деноноќие: навечер, утре	48
Множество	49
Елемент на множество	51
Унија на множества	53
Провери го своето знаење	55

3

Броеви до 20. Мерење. Работа со податоци	57
Еден	59
Два	61
Три	63
Четири	65
Пет	67
Знаците поголемо и помало	69
Знаците плус и еднакво	71
Собирање броеви до 5	73
Редни броеви	75
Збир. Собираоци	76
Знакот минус	77
Одземање броеви до	5
Разлика. Намаленик. Намалител	80
Нула	81
Шест	83
Седум	85
Осум	87
Девет	89
Бројот 10	91